

**Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego**

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020”
za rok 2012

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

Kwiecień 2013

Zawartość	
1. Wstęp.....	4
2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.	5
OŚWIATA I NAUKA.....	5
ŁAD PRZESTRZENNY.....	6
OCHRONA ŚRODOWISKA	6
W tym obszarze cele strategiczne to racjonalna gospodarka odpadami, kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku, ochrona powietrza atmosferycznego, racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi, poprawa klimatu akustycznego i ograniczenie wibracji w mieście oraz ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów.....	6
3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.....	7
3.1 Oświata i nauka.....	7
3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego.....	7
3. Kadra naukowo-dydaktyczna.....	11
7. Plany w zakresie dydaktyki.....	12
8. Plany naukowe.....	12
9. Dorobek naukowy.	12
3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy	14
3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy	16
3.2 Polityka prospołeczna.....	26
3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste.....	26
3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie	31
3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.....	33
3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych	35
3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście	37
3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych	38
3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania	38
3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+	40
3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.....	40
3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	41
3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna	43
3.3 Ład przestrzenny	46
3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.....	46
3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.....	49
3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta	52
3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej	54
3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych	56
3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp. ...	56
3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej	59
3.4 Ochrona środowiska.....	59
3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi	59
3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych	62
3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza.....	64
3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego	66
3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywołanych przez wibracje	67
3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi	67

3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym	69
mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie	
mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku	69
4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na	
lata 2010 – 2020 w roku 2010.	70
5. Wybrane dane statystyczne.	72

Załącznik nr 1 Wykonanie finansowe zadań inwestycyjnych za rok 2012, przygotowane przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp.” za 2012 rok, sporządzone przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział w Gorzowie.

Załącznik nr 3 Wykaz dotacji unijnych, które wpłynęły w 2012 roku oraz Zestawienie wniosków o dofinansowanie złożonych w 2012 r. (współfinansowanych ze środków UE oraz z innych źródeł międzynarodowych i krajowych), przygotowane przez Wydział Integracji Europejskiej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Wyjaśnienie: W 2011 roku zaszły następujące zmiany organizacyjne w Urzędzie Miasta:

Wydział Rozwoju i Promocji został podzielony na dwa niezależne organy: **Biuro Promocji Miasta i Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji**.

Nowy **Wydział Transportu Publicznego**, powstał zgodnie z *ustawą o transporcie publicznym z 16 grudnia 2010 roku*, mówiącą m.in. o podziale zadań na operatora i organizatora komunikacji. Wydział ten tworzą byli pracownicy Miejskiego Zakładu Komunikacji oraz (nieistniejącego już) Wydziału Dróg i Transportu Publicznego. Pozostałą część Wydziału Transportu Publicznego, zajmującą się drogami w mieście, połączono z Wydziałem Gospodarki Komunalnej tworząc – nowy **Wydział Infrastruktury Miejskiej**.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

1. Wstęp.

„Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020” przyjęła Rada Miasta Gorzowa Wlkp. w dniu 3 lutego 2010 roku, Uchwałą Nr LXVIII/1073/2010. Dokument ten zastąpił przyjętą w 2000r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: Gorzów Wlkp. 2000 +”. Niniejsze sprawozdanie z realizacji zapisów obowiązującej miejskiej strategii rozwoju, wynika z jej zapisów i sporządzane jest już po raz trzeci – tym razem obejmuje 2012 rok. Coroczne sprawozdania podawane są do publicznej wiadomości za pomocą miejskiej strony internetowej www.gorzow.pl, w zakładce „Rozwój miasta”.

Konieczność prowadzenia monitoringu wynika z rozdziału 5. Strategii pt. „Metody wdrażania i monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.” W rozdziale tym ustalone zostały procedury weryfikacji stopnia realizacji przyjętych założeń. Za realizację corocznych przeglądów strategicznych, odpowiedzialne jest Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji, które do 31 marca każdego roku ma obowiązek przygotować całonocny raport z realizacji zadań zawartych w Strategii za miniony rok, natomiast do 30 kwietnia każdego roku sporządzone sprawozdanie winno być przekazane Komisji Gospodarki i Rozwoju Rady Miasta Gorzowa Wlkp., celem zapoznania się z raportem sporządzonym przez Biuro.

Wszelkie informacje zawarte w niniejszym raporcie zostały uzyskane od właściwych tematycznie komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., instytucji podległych samorządowi lub innych przedsiębiorstw z udziałem Miasta, uczelni wyższych oraz zostały zebrane z miejskiego portalu internetowego, jak również z Gorzowskich Wiadomości Samorządowych.

Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych w 2012r. w zakresie realizacji Strategii, a także efektów realizowanych działań. Zgromadzone i opracowane dane są przydatne w zarządzaniu rozwojem na poziomie lokalnym.

Dodatkowo do sprawozdania dołączone zostały załączniki z bardziej szczegółowymi danymi, które razem z zawartymi w raporcie stanowią pełną informację o rozwoju miasta za zeszły rok.

2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.

Według „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020” wizją rozwoju miasta jest „Umacnianie roli Gorzowa Wlkp. jako stabilnego ośrodka o charakterze regionalnym – największego miasta środkowego pogranicza polsko-niemieckiego oraz Euroregionu Pro Europa Viadrina” i stanowi ona kontynuację z poprzednio obowiązującej Strategii.

Realizacja powyższego zapisu odbywa się w czterech obszarach strategicznych: Oświacie i nauce, Polityce prospołecznej, Ładzie przestrzennym oraz Ochronie środowiska. Dla każdego z nich określono cele strategiczne, a dla prawidłowej realizacji tych celów określono główne programy strategiczne wraz z ich działaniami, pogrupowanymi w tabelach. Pod każdym działaniem umieszczonym w tabeli, wymienieni zostali ich koordynatorzy, odpowiedzialni za ich realizację, a także wskazano tam mierniki oceny i termin realizacji działań.

Podejmowanie działań zapisanych w programach strategicznych jest niezbędne dla realizacji przyszłej wizji rozwoju.

OŚWIATA I NAUKA

Cele strategiczne w obszarze oświaty i nauki skupiają się wokół zagadnień związanych z dostosowaniem oświaty i nauki do aktualnych i przyszłych potrzeb, zapewnieniem dobrych warunków dla szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego celem uzyskania jego wysokiego poziomu, podnoszeniem poziomu kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, a także wspieraniem rozwoju miasta poprzez rosnący potencjał naukowy Gorzowa Wlkp. oraz doprowadzenie do powstania w Gorzowie Wlkp. samodzielnej, publicznej szkoły wyższej o statusie akademickim.

W obszarze Oświaty i nauki przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne (szczegółowe zestawienie wszystkich programów strategicznych wraz z działaniami oraz pozostałymi wskaźnikami znajduje się w kolejnym punkcie opracowania):

1. Rozwój szkolnictwa wyższego.
2. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.
3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

POLITYKA PROSPOŁECZNA

Obszar strategiczny dotyczący polityki prospołecznej jest najbardziej rozbudowany – obejmuje zagadnienia, dla których wspólnym punktem odniesienia jest stworzenie mieszkańcom Miasta warunków do godnego życia, poprzez eliminowanie zagrożeń (np. w zakresie bezpieczeństwa i pomocy społecznej) oraz umożliwienie rozwoju poprzez wspieranie przedsiębiorczości, kultury i sportu. W dziedzinie promocji i rozwoju miasta celami strategicznymi jest podniesienie atrakcyjności miasta i okolic w oczach inwestorów, zwiększenie zainteresowania miastem pod względem jego atrakcyjności kulturalnej i turystycznej, rozwój przedsiębiorczości, a także stworzenie i realizacja kompleksowej i długofalowej strategii zarządzania marką Gorzów. W zakresie polityki społecznej Strategia Rozwoju odwołuje się do uchwalonej trzy lata wcześniej bardziej szczegółowej i wciąż aktualnej Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2007+. W dziedzinie kultury celem miasta jest dostosowanie kierunków rozwoju kultury do miejskich dokumentów strategicznych wyższego rzędu, a także poprawa i rozwój bazy technicznej instytucji kultury, natomiast kultury fizycznej - umożliwienie powszechnego dostępu do sportu i rekreacji oraz współdziałanie miasta w osiąganiu wysokich pozycji w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. Ostatnim celem strategicznym miasta w ramach obszaru polityki prospołecznej jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa osobistego.

W obszarze Polityki prospołecznej przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Bezpieczeństwo osobiste.
2. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie.
3. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.
4. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.
5. Zwiększenie atrakcyjności strefy kulturalnej w mieście.

6. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.
7. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania.
8. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+.
9. Budowa marki Gorzowa Wlkp.
10. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
11. Dostępność komunikacyjna.

ŁAD PRZESTRZENNY

Ten obszar strategiczny stwarza ramy dla realizacji celów w pozostałych obszarach. Cele strategiczne to kształtowanie harmonijnej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej, tworzenie systemu terenów zielonych i otwartych, rewitalizacja historycznej zabudowy miasta, poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp., a także tworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej oraz zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.

W obszarze Ładu przestrzennego przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.
2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
3. Rewitalizacja historycznej zabudowy Miasta.
4. Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej.
5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.
6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W tym obszarze cele strategiczne to racjonalna gospodarka odpadami, kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku, ochrona powietrza atmosferycznego, racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi, poprawa klimatu akustycznego i ograniczenie wibracji w mieście oraz ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów.

W obszarze Ochrony środowiska przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Zarządzanie zasobami wodnymi.
2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych.
3. Ochrona powietrza.
4. Poprawa klimatu akustycznego.
5. Ograniczenie uciążliwości wywołanych przez wibracje.
6. Gospodarka odpadami komunalnymi.
7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.

3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.

3.1 Oświata i nauka

3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Program	Symbol Szk. Wyższe 1	Rozwój szkolnictwa wyższego
Działanie 1		Ustanowienie powiązań kooperacyjnych Miasta z gorzowskimi szkołami wyższymi oraz uczelniami Woj. Lubuskiego, Szczecina, Poznania, Europejskim Uniwersytetem Viadrina (Frankfurt n.Odra) oraz innymi instytucjami naukowo-badawczymi tych ośrodków we wspieraniu przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia strategicznego rozwoju Gorzowa, a będących elementem specyfiki zachodniego pogranicza Polski
Miernik oceny działania 1		Wypracowanie strategicznych rozwiązań.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta (obecnie Biuro Promocji Miasta)
Działanie 2		Działanie na rzecz utworzenia akademii gorzowskiej na bazie uczelni wyższych - wspieranie zamierzeń szkół wyższych, skierowanych na realizację wymogów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędną dla utworzenia akademii gorzowskiej, m.in. drogą dofinansowania niezbędnej do tego infrastruktury technicznej i naukowej (np. dofinansowanie zakupów księgozbioru naukowego)
Miernik oceny działania 2		Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo badawczej
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Doradca Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego

Działanie 1

Samorządowi Miasta Gorzowa Wlkp. zależy na wypracowaniu współpracy pomiędzy uczelniami wyższymi, ośrodkami badawczymi i przedsiębiorcami. W tym celu podejmowane są inicjatywy sprzyjające rozwojowi miasta Gorzowa, ale także całego regionu. W 2012 roku Miasto Gorzów uczestniczyło w następujących inicjatywach, których koordynatorem ze strony samorządu było Biuro Obsługi Inwestora:

Koordinacja inicjatyw klastrowych oraz koordynacja współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami a instytucjami edukacyjnymi. Zadania te realizowane są poprzez:

- angażowanie się w realizację projektów związanych z rozwojem gospodarczym, rynkiem pracy i przedsiębiorczością,
- tworzenie platformy współpracy dla podmiotów będących partnerami w inicjatywach klastrowych,
- wspieranie doświadczeniem i wiedzą w pokonywaniu barier administracyjnych, komunikacyjnych i organizacyjnych,
- koordynację pracy na początkowym etapie tworzenia sieci współpracy.

Dzięki podejmowaniu powyższych działań na gorzowskiej mapie gospodarczej podjęto kilka inicjatyw klastrowych: Lubuski Klaster Metalowy, Klaster Edukacji Lubuskie-Brandenburgia, Klaster Energii Odnawialnej, Klaster Turystyki Medycznej, Gorzowski Ośrodek Technologiczny.

Niektóre z nich funkcjonują już na podstawie zawartych przez partnerów umów, inne są jeszcze w fazie konceptualizacji.

Gorzowski Ośrodek Technologiczny.

Dnia 14 marca 2012 r. podpisane zostało porozumienie wyrażające wolę nawiązania stosunków partnerskich i współpracy w celu utworzenia **Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego (GOT)** przez: Miasto Gorzów Wielkopolski, Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., Lubuski Klaster Metalowy, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową.

Koncepcja GOT dla Aglomeracji Gorzowskiej zakłada merytoryczną, infrastrukturalną, logistyczną i ekonomiczną integrację działań podejmowanych przez podmioty działające na rynku gospodarczym i edukacyjnym Aglomeracji. Celem ośrodka jest wprowadzenie nowej jakości w systemie kształcenia zawodowego, na wszystkich jego poziomach, w relacji do kluczowych branż przemysłu, które w świetle przeprowadzonego w Gorzowie foresightu będą kształtować gospodarczy obraz regionu w okresie 2020-2030. W jego ramach funkcjonować będą:

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

- **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego** wyposażone w nowoczesne pracownie dostosowane do potrzeb lokalnych i regionalnych pracodawców, realizujące praktyczną naukę zawodu na potrzeby lokalnych szkół ponadgimnazjalnych o profilach technicznych;
- **Laboratorium środowiskowe dla kierunków inżynierskich Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej** (Mechanika i budowa maszyn, Informatyka, Inżynieria bezpieczeństwa). W laboratorium prowadzone będą zajęcia praktyczne dla studentów kierunków inżynierskich oraz prace badawczo-rozwojowe, zarówno na potrzeby własne uczelni jak i w odpowiedzi na zapotrzebowanie ze strony przedsiębiorstw;
- **Centrum Badawczo-Wdrożeniowe Eko-Innowacje** jako wspólna inicjatywa Zakładu Utylizacji Odpadów, Miasta Gorzów Wlkp., PWSZ, Lubuskiego Klastra Metalowego oraz szkół wyższych i instytutów badawczo-wdrożeniowych z terenu województwa lubuskiego i kraju.

Realizacja Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego została wpisana do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 i ujęta na liście kluczowych inwestycji regionalnych jako „utworzenie parku naukowo-przemysłowego w Gorzowie Wlkp.”.

Klaster Edukacji Lubuskie-Brandenburgia.

Dnia 13 kwietnia 2012 r. w siedzibie Wyższej Szkoły Biznesu odbyło się spotkanie, którego głównym punktem było podpisanie przez uczestników umowy partnerskiej dotyczącej powołania Klastra Edukacji Lubuskie-Brandenburgia, pierwszego Klastra tego rodzaju o charakterze transgranicznym.

Umowa została podpisana przez 32 podmioty polskie i 6 podmiotów niemieckich. Na spotkaniu wyłonione i ukonstytuowane zostały również społecznie działające władze Klastra w postaci Komitetu Sterującego i Rady Klastra. Do głównych zadań Klastra należą:

- integracja współpracy pomiędzy uczelniami wyższymi, centrami naukowymi, średnimi szkołami zawodowymi oraz podmiotami gospodarczymi zainteresowanymi tematyką i wdrażaniem nowoczesnych technik produkcyjnych;
- stworzenie platformy współpracy dla jej członków w celu realizacji wspólnych projektów;
- stworzenie platformy służącej skutecznemu pozyskiwaniu środków finansowych na wspólne projekty inwestycyjne, badania naukowe oraz działania mające związek z rozwojem nowoczesnych technologii.

Działanie 2

1. Na potrzeby niniejszego sprawozdania **Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wlkp.** zestawiała szczegółowe dane odnośnie swojej struktury i funkcjonowania (stan na koniec 2012 roku):

- liczba pracujących ogółem: pracownicy naukowo-dydaktyczni 111, dydaktyczni 111 i administracyjni 139;
- pracownicy naukowo-dydaktyczni wg stanowisk: profesor 52, adiunkt 28, asystent 31, docent 21, starszy wykładowca 34, wykładowca 35, lektor 12, instruktor 9;
- pracownicy pierwszoetatowi stanowią 74%, a pracownicy drugoetatowi 26% ogółu pracowników naukowo-dydaktycznych;

- rozwój kadry - uczelnia zapewnia swoim pracownikom możliwości realizowania rozwoju naukowego: w dziedzinie nauk humanistycznych 2 pracowników pierwszoetatowych uzyskało stopień doktora nauk habilitowanego, w zaawansowanym stopniu jest postępowanie habilitacyjne 14 pracowników, a 29 pracowników pierwszoetatowych uzyskało stopień doktora w tym: 15 pracowników – z nauk ekonomicznych, 10 pracowników – z nauk humanistycznych, 2 pracowników - z nauk prawnych, 2 pracowników – z nauk technicznych;

Obecnie 8 pracowników pierwszoetatowych ma wszczęte przewody doktorskie;

- baza dydaktyczna: liczba budynków ogółem: 18, w tym: 2 administracyjne, 7 dydaktycznych, 1 biblioteka, 1 dom studenta, 1 hala sportowa, 6 inne;

- struktura uczelni została przedstawiona w tabelach poniżej:

Tabela nr 1. Struktura Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. (oprac. PWSZ)

Jednostka	Organizacja jednostki
Instytut Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego	Zakład Administracji Zakład Bezpieczeństwa Narodowego
Instytut Ekonomiczny	Zakład Rachunkowości i Zarządzania Finansami Zakład Zarządzania Organizacją
Instytut Humanistyczny	Zakład Edukacji Zakład Języka Polskiego Zakład Języka Angielskiego Zakład Języka Niemieckiego Zakład Kulturoznawstwa Zakład Organizacji i Obsługi Rekreacji i Turystyki Pracownia Badań Historycznych
Instytut Techniczny	Zakład Zastosowań Informatyki Zakład Systemów Komputerowych Zakład Mechaniki i Budowy Maszyn Laboratorium Matematyki Laboratorium Systemów Mikroprocesowych Laboratorium Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych
Studium Wychowania Fizycznego	
Biblioteka	Biblioteka Główna Biblioteka Instytutu Humanistycznego im. Prof. Dr hab. Ewy Rzetelskiej-Feleszko Biblioteka Instytutu Technicznego Mediateka Goethe-Institut Galeria Sztuki Punkty Widzenia
Akademickie Centrum Badań Euroregionalnych	Pracownia Analiz Gospodarczych Pracownia Analiz Wschodniego Sąsiedztwa Pracownia Badań nad Językiem Pogranicza Pracownia Badań nad Literaturą i Czasopiśmiennictwem Pogranicza Pracownia Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi Pracownia Badań nad Oflagiem IIC Woldenberg-Dobiegniew Pracownia Badań nad polsko-niemieckimi kontaktami językowymi Pracownia Badań nad Samorządem terytorialnym, gospodarczym i zawodowym Pracownia Etnopedagogiki
Akademickie Centrum Kultury	
Akademickie Centrum Sportu i Turystyki	Akademicki Fitness Club Sekcja Rozrywek i Gier Umysłowych Sekcja kajakarstwa Sekcja nurkowania Sekcja narciarstwa Sekcja rekreacyjna Sekcja turystyczno-krajoznawcza Sekcja żeglarsstwa Uczelniany Klub Sportowy z sekcjami: Piłki nożnej, piłki siatkowej, tenisa stołowego
Akademicka Poradnia Językowa	
Licencjonowana Szkoła Sieci TELC	
Szkoła Języka Polskiego dla Cudzoziemców	
Klub Sportowy Akademicki Związek	Grupy wczesnego szkolenia

Sportowy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej	Mini Basket Liga (9-11 lat), 240 osób z Gorzowa oraz gmin Deszczno, Zwierzyn, Kłodawa; Młodziczki (13-14 lat), 30 osób Kadetki (15-16 lat), 30 osób Juniorki (17-18 lat), 10 osób Juniorki starsze (19-20 lat), 10 osób Seniorki (liga).
--	--

Tabela nr 2. Jednostki biblioteczne w PWSZ w Gorzowie Wlkp. (oprac. PWSZ).

Jednostka	Liczba woluminów	Liczba czasopism dostępnych w 2012 roku	Dostęp do elektronicznych baz danych	Liczba stanowisk komputerowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu optycznego „Pionier”	Ogólnodostępne stanowiska komputerowe z dostępem do szerokopasmowego Internetu optycznego „Pionier”
Biblioteka Główna przy ul. F. Chopina 52, b. 9	48 856	133	Wirtualna Biblioteka Nauki Polskiej Lex	80	80
Biblioteka Instytutu Humanistycznego przy ul. Teatralnej 25, b. 3	22 741			25	25
Biblioteka Instytutu Technicznego przy ul. Myśluborskiej 34	3 300			6	6
Razem	74 897	133	2	131	131

- wydawnictwa naukowe PWSZ w Gorzowie Wlkp. w latach 2000-2012 przedstawia tabela poniżej:

Tabela nr 3. Zestaw wydawnictw naukowych PWSZ w Gorzowie Wlkp. wydanych w latach 2000-2012 (oprac. PWSZ).

Rok wydawnictwa	Pomoce naukowe	Monografie	Dysertacje doktorskie	Prace habilitacyjne	Czasopisma	Źródła
2000		1				
2001	2	4				
2002	3	2				
2003	2	8				
2004	4		1			
2005	6	4				
2006	4	4				
2007	3	3	1			
2008	3	14		1		
2009	3	5				1
2010	6	15				
2011	5	15	4	1		
2012	4	19		2	2	1
Razem	45	93	6	2	2	2
Razem wszystkie	150					

W 2012 roku w PWSZ zakończono remont **budynku nr 5 przy ul. Chopina**, kolejnego obiektu dydaktycznego, który podnosi jakość kształcenia i zbliża Gorzów do powstania akademii gorzowskiej. W budynku tym powstała nowoczesna aula na 490 miejsc, sale komputerowe, pomieszczenia dydaktyczne i sale ćwiczeniowe. Cały obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Należy dodać, że w budynku będą odbywać się zajęcia w całości przeniesione z obiektu przy ul Łokietka.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

2. Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, **Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp.** na potrzeby niniejszego sprawozdania przekazuje następujące informacje odnośnie swojego funkcjonowania:

1. Kierunki kształcenia:

Wychowanie fizyczne – I stopień

- specjalność nauczycielska- wychowanie fizyczne z przyrodą,
- specjalność nauczycielska-wychowanie fizyczne z gimnastyką korekcyjno-kompensacyjną,
- specjalność nauczycielska-wychowanie fizyczne;

Wychowanie fizyczne – II stopień

- specjalność nauczycielsko-trenerska,
- specjalność nauczycielska z edukacją zdrowotną;

Kierunek Fizjoterapia – I stopnia

- specjalność Fizjoterapia

Kierunek Turystyka i Rekreacja

- specjalność Turystyka i Rekreacja aktywna,
- specjalność Turystyka i Rekreacja osób starszych,
- specjalność Turystyka i Rekreacja w resocjalizacji.

2. Studenci.

Wydział kształci 918 studentów (750 studia stacjonarne, 168 studia niestacjonarne) na trzech kierunkach studiów: Wychowanie Fizyczne – studia I stopnia i II stopnia, Fizjoterapia – studia I stopnia, Turystyka i Rekreacja – studia I stopnia.

3. Kadra naukowo-dydaktyczna

- Profesor nadzwyczajny z tytułem profesora - 1 osoba
- Profesorowie nadzwyczajni bez tytułu profesora - 9 osób
- Doktorzy habilitowani - 4 osoby
- Doktorzy - 40 osób
- Magistrowie - 7 osób

4. Wydział posiada uprawnienia do nadawania **stopnia doktora** w zakresie nauk o kulturze fizycznej na kierunku Wychowanie Fizyczne.

5. Baza dydaktyczna.:

- Stadion wielofunkcyjny
- Hala sportowa wielofunkcyjna przy ul. Słowiańskiej
- Hala sportowa do gier przy ul. Słowiańskiej
- Przystań Wioślarska przy ul. Fabrycznej
- Dom studenta z hotelem asystenta przy ul. Myśluborskiej.

6. Baza naukowa:

Wydziałowe Laboratorium badawcze - posiada najnowsze urządzenia badawcze z zakresu badań biomechanicznych, fizjologicznych i biochemicznych, w szczególności związanych z badaniami:

- postawy,
- analizy chodu,
- analizy ruchu segmentów ciała,
- Analizy techniki sportowej,
- Pomiarów siły i mocy różnych grup mięśni.

Biblioteka Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej - gromadzi zbiory z zakresu nauk o kulturze fizycznej, sportu oraz nauk humanistycznych, przyrodniczych i społecznych. Wielkość zbiorów wg stanu na 2013 rok wynosi: ok. 59 000 woluminów; ok. 3700 woluminów czasopism zinwentaryzowanych; prenumerata czasopism krajowych 20 tytułów; czasopism z wymiany: 13 tytułów. W Sali Dostępu do Baz studenci i dydaktycy mają możliwość korzystania z elektronicznych baz danych, obejmujących bazy czasopism zagranicznych np. EBSCO, Springer, ScienceDirect, Medline. Ponadto w sieci uczelnianej dostępne są on-line bazy bibliograficzne np. bibliografia zawartości czasopism gromadzonych przez większość Akademii Wychowania Fizycznego, bibliografia publikacji pracowników naukowych, Polska Bibliografia Lekarska oraz bazy cytowań na serwerze Web of Knowledge.

Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej - posiada w swoich zasobach 4567 woluminów z zakresu medycyny i dziedzin pokrewnych oraz 16 bieżących tytułów czasopism. Biblioteka posiada dostęp do pełnotekstowych baz polskich i zagranicznych takich jak: Elsevier, ELF – EBSCO, SPRINTER, OVID (w tym Lippincott) i Wiley.

7. Plany w zakresie dydaktyki.

Głównymi celami na najbliższe lata jest utworzenie dwóch lub trzech nowych kierunków kształcenia na pierwszym poziomie studiów (w tym dietetyka i ratownictwo medyczne) lub, opcjonalnie dwóch kierunków na pierwszym stopniu oraz jednego kierunku na drugim poziomie studiów (turystyka i rekreacja).

8. Plany naukowe.

W ciągu dwóch lat zamierzamy wystąpić z wnioskiem o uzyskanie uprawnień Rady Wydziału do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Podstawą do tego jest posiadanie minimum 12 „samodzielnych pracowników nauki” w tym 3 osób z tytułem naukowym (profesorów zwyczajnych).

9. Dorobek naukowy.

W ubiegłym roku stopień doktora habilitowanego uzyskały 3 osoby, będące pracownikami naszego Wydziału, a w 2013 roku przygotowane są 4 kolejne wnioski habilitacyjne. Taka sytuacja stwarza możliwość utworzenia dwóch wydziałów (kierunków) z uprawnieniami do nadawania stopnia doktora. Z formalnego punktu widzenia zaistniałaby sytuacja do utworzenia w Gorzowie Wlkp. uczelni akademickiej, bez poważnych nakładów finansowych, w oparciu o własną kadrę naukowo-dydaktyczną.

Od uzyskania uprawnień do nadawania stopnia doktora Wydział wypromował **33 doktorów nauk o kulturze fizycznej**, a w trakcie realizacji jest **26** kolejnych prac.

10. Tematy badawcze realizowane w ramach działalności statutowej:

- Wpływ czynników egzo- i endogennych na potencjał regeneracyjny mięśni szkieletowych - kierownik tematu prof. A. Zembroń-Lacny;
- Uwarunkowania rozwoju koordynacji ruchowej - kierownik tematu prof. Tadeusz Rynkiewicz;
- Badania motoryki, umiejętności techniczno-taktycznych i efektywność działań u zawodników uprawiających gry sportowe - kierownik tematu prof. Anatol Skrypko;
- Kultura fizyczna mniejszości narodowych - kierownik tematu prof. Tomasz Jurek;
- Mechanizmy adaptacji do wysiłku fizycznego - kierownik tematu prof. Zdzisław Adach;

- Bioindykacyjny monitoring środowiska przyrodniczego dla potrzeb turystyki, rekreacji i ochrony przyrody - kierownik tematu prof. Ludwik Lipnicki;
- Wychowanie fizyczne i sport w szkolnictwie podstawowym, średnim ogólnokształcącym i zawodowym w Polsce w latach 1945-1989 - kierownik tematu prof. Leonard Nowak;
- Zmiany metabolizmu ustrojowego w czasie wysiłku; możliwość profilaktyki i regulacji - prof. Agnieszka Zembroń-Łacny;
- Przemiany w stylu życia aktywnych fizycznie kobiet (w latach 1965-2010) - kierownik tematu dr hab. Maria Nowak.

11. Realizowane i zrealizowane projekty badawcze (granty) od 2008 roku:

- projekt badawczy finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt.: Wyjaśnienie współzależności pomiędzy tiulowym statusem redoks a odpowiedzią immunologiczną w warunkach stresu oksydacyjnego indukowanego wysiłkiem fizycznym. Kierownik projektu badawczego - prof. A. Zembroń-Łacny;
- projekt badawczy finansowany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy pt. Fizjologiczny model oceny obciążeń statystycznych występujących u osób niepełnosprawnych w warunkach pracy zawodowej. Kierownik projektu badawczego - prof. Z. Adach;
- projekt badawczy finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. Motoryczne oraz społeczne i pedagogiczne uwarunkowania wyniku sportowego w kajakarstwie jako podstawa do indywidualizacji oraz optymalizacji procesu treningowego. Kierownik projektu badawczego - prof. T. Rynkiewicz;
- projekt badawczy w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. Rozwój Sportu Akademickiego, pt. Optymalizacja szkolenia sportowego zawodników zaplecza reprezentacji olimpijskiej w sportach indywidualnych - stworzenie efektywnego systemu treningu i selekcji. Kierownik projektu – prof. T. Rynkiewicz;
- projekt badawczy promotorski pt. Asymetria techniki wiosłowania, jej wybrane uwarunkowania i zmienność u wysoko zaawansowanych zawodników kajakarstwa. Kierownik projektu - prof. Włodzimierz Starosta, wykonawca - mgr M. Rynkiewicz;
- projekt badawczy habilitacyjny finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. Topografia i domóźdzkowe dywergencje aksonów neuronów ośrodków pnia mózgu uczestniczących w procesach koordynacji ruchowej. kierownik projektu - dr hab. Leszek Zguczyński;
- projekt badawczy realizowany przez osobę rozpoczynającą karierę naukową nieposiadającą stopnia naukowego doktora, finansowany przez Narodowe Centrum Nauki pt. Rola tlenu azotu w adaptacji mięśni szkieletowych do wysiłku fizycznego. Kierownik projektu - mgr A. Kasperska;
- projekt badawczy realizowany przy współpracy z Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. dotyczący doskonalenia zawodowego nauczycieli wychowania fizycznego. Kierownik projektu - dr hab. M. Nowak.

12. Współpraca w ramach grantów realizowanych w innych jednostkach:

- Projekt badawczy finansowany przez MNiSW pt. Preparaty naturalnych dipeptydów o działaniu przeciwutleniającym i ich zastosowanie w żywności i suplementach diety. Kierownik grantu prof. W. Kopeć - Wydział Nauk o Żywności, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Wykonawca - prof. A. Zembroń-Łacny;
- Projekt badawczy finansowany przez MNiSW pt. Zróżnicowania unerwienia motorycznego i struktury mięśni szkieletowych kończyn tylnych samców i samic. Kierownik projektu: prof. D. Bukowska. Wykonawca - dr B. Mierzejewska-Krzyżowska;
- Projekt badawczy finansowany przez MNiSW pt. Możliwości zastosowania wybranych suplementów roślinnych w profilaktyce stanów zapalnych u zawodników poddanych intensywnym wysiłkom fizycznym. Kierownik - prof. Ł. Pilaczyńska-Szcześniak. Wykonawca - dr hab. A. Skarpańska-Stejnborn.

3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy

Program	Symbol Edukacja 1	Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych - modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy
Działanie 1		Rozwój wczesnego wspomagania, objęcie wczesną i wyspecjalizowaną pomocą dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin, zwiększanie zgodnie z potrzebami społecznymi liczby zespołów terapeutycznych realizujących wczesne wspomaganie, tworzenie zespołów przy placówkach integracyjnych posiadających specjalistyczną kadre
Miernik oceny działania 1		Zmniejszenie liczby dzieci z dysfunkcjami
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Miernik oceny działania 2		Współczynnik objęcia dzieci edukacją przedszkolną
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych we wszystkich placówkach, umożliwiająca dziecku niepełnosprawnemu kontynuację nauki w środowisku lokalnym w oddziale ogólnodostępnym
Miernik oceny działania 3		Dostępność placówek oświatowych dla osób niepełnosprawnych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Dostosowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6. latków do kl.I
Miernik oceny działania 4		Analiza warunków edukacji 6. latków w szkołach
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Wdrażanie zmian związanych z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii
Miernik oceny działania 5		Poziom wykorzystania nowoczesnych technologii
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. określiły nowy model organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Od roku szkolnego 2011/2012 pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana jest na nowych zasadach, określonych w rozporządzeniu w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Nowa organizacja pracy w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej przyczyniła się do zwiększenia realizowanych zadań.

W każdej placówce zostały utworzone zespoły planujące i koordynujące udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi, który tej pomocy potrzebuje. W skład zespołu wchodzi nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści. Formy pomocy to:

- klasy terapeutyczne (dla uczniów wykazujących jednolite lub sprzężone zaburzenia, wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specyficznych potrzeb, wymagających długotrwałej pomocy specjalistycznej),
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, specyficznymi trudnościami w uczeniu się),
- zajęcia logopedyczne (dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę),
- zajęcia socjoterapeutyczne i inne zajęcia o charakterze terapeutycznym (dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne),
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (dla uczniów mających trudności w nauce w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej),
- zajęcia rozwijające uzdolnienia,
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- porady i konsultacje.

W celu zaspokojenia potrzeb społecznych kontynuowane jest prowadzenie wczesnego wspomagania. Obecnie obejmuje ono 80 wychowanków i prowadzone jest w poradni i dwóch

przedszkolach integracyjnych. W mieście nadal funkcjonują 3 przedszkola integracyjne, w których w 17. oddziałach integracyjnych, obok dzieci zdrowych, przebywa 59 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Wszystkie placówki przedszkolne zatrudniają logopedów (1 godzina na oddział przedszkolny) łącznie 7,25 etatu. W szkołach podstawowych funkcjonują 23 oddziały integracyjne, w gimnazjach - 9 oraz w szkołach ponadgimnazjalnych - 3.

We wszystkich typach szkół na oddział integracyjny przypada 0,50 etatu nauczyciela wspomagającego. W czterech szkołach podstawowych (SP nr 1, SP nr 10, SP nr 13, SP nr 16) zatrudniono logopedów – łącznie na 3,25 etatu, w 3 szkołach zatrudniono psychologów (ZS nr 12, ZSO nr 16, ZS Sportowych) łącznie na 2 etatach. Ponadto w SP nr 16 i Miejskich Przedszkolach Integracyjnych nr 9 i nr 27 zatrudniono rehabilitantów, a we wszystkich szkołach zatrudniono pedagogów.

Działanie 2

Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym nadal rośnie, w roku szkolnym 2012/2013 wynosi 90 %. Podobnie, jak w latach ubiegłych zorganizowano oddziały przedszkolne 5. godz. dla dzieci 5. i 6. letnich w szkołach podstawowych oraz dla dzieci 3. i 4. letnich przy Szkole Podstawowej nr 16.

W związku z rosnącymi potrzebami w zakresie edukacji przedszkolnej we wszystkich placówkach oddziały są maksymalnie wypełnione.

Miejskie placówki przedszkolne prowadzą szereg działań związanych z urozmaiceniem zajęć dla przedszkolaków oraz prowadzonych w celu zwiększenia dostępności placówek przedszkolnych. Należą do nich projekty dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, i tak w ramach Poddziałania 9.1.1 *Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej*, prowadzone są następujące projekty:

- projekt nr WND-POKL.09.01.01-08-083/10 „**Mali odkrywcy**” przygotowany przez Przedszkole Miejskie nr 4. Całkowita wartość projektu wynosi 177 076,55 PLN, w tym dofinansowanie – 174 420,40 PLN i pieniężny wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. – 2 656,15 PLN.

Główne działania projektowe to: utworzenie dodatkowego oddziału i stworzenie dodatkowych miejsc dla 15 dzieci, urozmaicenie oferty przedszkola poprzez dodatkowe zajęcia w zakresie twórczego myślenia, a także podniesienie wiedzy rodziców nt. rozwoju dziecka i korzyści edukacji przedszkolnej;

- projekt nr WND-POKL.09.01.01-08-063/10 „**Wsparcie na starcie**” przygotowany przez Przedszkole Miejskie nr 7. Całkowita wartość projektu wynosi 228 233,50 PLN, w tym dofinansowanie – 224 810,00 PLN i niepieniężny wkład własny JST (wynajem sal i częściowe wynagrodzenie nauczycieli) – 3 423,50 PLN.

Główne działania projektowe to: utworzenie popołudniowego przedszkola dla 25 dzieci oraz urozmaicenie oferty edukacji przedszkolnej poprzez organizację dodatkowych warsztatów rytmicznych, muzycznych, tanecznych, plastycznych, teatralnych, badawczych, językowych, a także zajęć logopedycznych.

Działanie 3

W celu zaspokajania zbiorowych potrzeb na wszystkich poziomach edukacji sukcesywnie dokonywana jest likwidacja barier architektonicznych. Placówki oświatowe, w których prowadzone są remonty, na bieżąco dostosowują pomieszczenia do potrzeb niepełnosprawnych.

W 2012 r. przystosowano kolejną toaletę dla uczniów poruszających się na wózkach w ZSO nr 16 oraz w internacie ZSTiO zaadaptowano pomieszczenie na toaletę dla niepełnosprawnych uczniów, poruszających się na wózkach.

Działanie 4

Realizację reformy oświaty w zakresie obniżenia wieku szkolnego przesunięto z roku 2009 na 2014.

Aktualnie w Gorzowie Wlkp. w I kl. obowiązek szkolny realizuje 152 dzieci 6. letnich, w poprzednim roku szkolnym było to 154 dzieci. Uwzględniając założenia reformy, w roku szkolnym 2014/2015 liczba klas I zostanie podwojona - do klas I trafią dzieci 6. i 7. letnie.

W wyniku podjętych działań, zmierzających do poprawienia warunków edukacji dzieci najmłodszych w kl. I, gabinety, świetlice oraz place zabaw odnowiono i wyposażono w nowoczesne środki dydaktyczne na ogólną kwotę 500 000 PLN.

Kolejną gorzowską szkołę podstawową: SP nr 15 doposażono, w ramach rządowego programu „Radosna szkoła” w nowy plac zabaw (wartość projektu 146 654,68 PLN).

Rozpoczęte działania będą kontynuowane, aby złagodzić skutki naboru w 2014r. Problem przyjęcia podwójnych roczników będzie dotyczył szczególnie SP nr 13 i SP nr 20 (aktualnie SP nr 13 – 7 klas, SP nr 20 – 6 klas).

Warto dodać, że wykonano analizę obwodów szkół podstawowych, pod kątem możliwości przyjęcia sześciolatków. Podczas tej analizy zwrócono szczególnie uwagę na najbardziej zaludnione osiedla w mieście, wchodzące w skład obwodów szkół ZS nr 13 i ZS nr 20. Wyniki badań przyczyniły się do zmiany obwodów szkolnych, co zoptymalizuje proces przyjęcia sześciolatków do szkół z wykluczeniem zatłoczenia w klasach. Zmiana obwodów została zatwierdzona w dniu 28 marca 2012r. przez Radę Miasta uchwałą w sprawie określenia obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Gorzów Wlkp.

Działanie 5

W bieżącym roku szkolnym w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 wprowadzono dziennik lekcyjny tylko w wersji elektronicznej. Jest to trzecia szkoła, obok Zespołu Szkół Ekonomicznych oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, która dokumentację lekcyjną prowadzi w tej formie.

Do dyspozycji uczniów i nauczycieli w gorzowskich samorządowych szkołach i placówkach oświatowych w roku 2012 pozyskano nowoczesne środki dydaktyczne na ok. 454 502 PLN, w tym: 112 zestawów komputerowych (195 823 PLN), 37 zestawów do przeprowadzania doświadczeń i badań przyrodniczo – fizycznych (13 228 PLN), 53 laptopy (72 828 PLN), 31 projektorów multimedialnych (61 110 PLN), 9 rzutników (12 888 PLN), 20 tablic interaktywnych (78 600 PLN), 1 wizualizator (1 352 PLN), sprzęt dydaktyczny potrzebny do praktycznej nauki zawodu (18 673 PLN).

3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

Program	Symbol Edukacja 2	Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy
Działanie 1		Różnorodna oferta edukacyjna
Miernik oceny działania 1		Struktura kształcenia ogólnego i zawodowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
Miernik oceny działania 2		Wzrost liczby uczniów szkół zawodowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Objęcie priorytetem przedmiotów ścisłych
Miernik oceny działania 3		Wyniki egzaminów zewnętrznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Rozwijanie kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych
Miernik oceny działania 4		Powszechność i różnorodność oferty edukacyjnej
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy
Miernik oceny działania 5		Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

Miasto Gorzów Wlkp., w ramach zadań gminy i powiatu w roku szkolnym 2012/2013 prowadzi 17 szkół ponadgimnazjalnych, w tym: samodzielne IV LO, Liceum Plastyczne, Sportowe Liceum Ogólnokształcące, Zasadniczą Szkołę Zawodową Specjalną nr 14, 13 zespołów szkół. Kształcenie ustawiczne, praktyczne oraz dokształcanie teoretyczno – zawodowe dla pracowników młodocianych realizowane jest w Centrum Kształcenia Zawodowego.

W roku szkolnym 2012/2013 funkcjonuje:

- 79 oddziałów liceum ogólnokształcącego,
- 109 technikum 4. letniego,
- 4 oddziały liceum plastycznego,
- 34 oddziały zasadniczej szkoły zawodowej,
- 1 oddział technikum uzupełniającego,

- 8 oddziałów szkoły przysposabiającej do pracy.

Absolwenci gimnazjum mają do wyboru wiele atrakcyjnych kierunków kształcenia. W liceach ogólnokształcących prowadzone są klasy z rozszerzonymi przedmiotami humanistycznymi: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie; przyrodniczymi: chemia, biologia, geografia oraz ścisłymi: fizyka, matematyka.

- Uczniowie **I Liceum Ogólnokształcącego**, w zakresie rozszerzonym oprócz języka obcego oraz matematyki, w drugiej i trzeciej klasie realizują w grupach międzyoddziałowych trzeci, wybrany przez siebie przedmiot.

- W **II Liceum Ogólnokształcącym** uczniowie, zgodnie z wybraną specjalizacją, realizują przedmioty rozszerzone w drugiej klasie (do wyboru: humanistyczna, medyczna, ekologiczna, farmaceutyczna, politechniczna, matematyczno-informatyczna, europejska, językowa).

- W **IV Liceum Ogólnokształcącym** kontynuowane są innowacje organizacyjne polegające na realizowaniu w klasie trzeciej matematyki, języka polskiego i w oddziałach międzyklasowych języka obcego i przedmiotów z zakresu rozszerzonego: „Zajęcia międzyoddziałowe w drugim semestrze w klasach trzecich” oraz „Dobre wybory, dobre studia” - innowacja dla klas drugich.

- W **III Liceum Ogólnokształcącym** kontynuowane są zajęcia z zakresu edukacji teatralnej oraz fotografii i fotografii komputerowej.

- W **Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących** kontynuuje się następujące programy: „Wychowanie proobronne” (w Technikum nr 6), „Wybrane zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa publicznego” (w VI Liceum Ogólnokształcącym), „W moim mieście są tacy ludzie” (klasy drugie Technikum nr 6, kształcącym w zawodzie technik analityk i technik informatyk oraz klasy drugiej VI Liceum Ogólnokształcącego, gdzie w zakresie rozszerzonym realizowane są przedmioty: historia, geografia, język angielski).

- W **Zespole Szkół Odzieżowych** wprowadzono innowację polegającą na wdrożeniu specjalności pod nazwą „Projektowanie odzieży”, w klasie kształcącej w zawodzie technik technologii odzieży.

- W **Zespole Szkół Ekonomicznych** wprowadzono pracownię symulacyjną w zawodzie technik handlowiec, pracownię symulacyjną w zawodzie technik ekonomista.

- W **Zespole Szkół Elektrycznych** oraz **Zespole Szkół Mechanicznych** prowadzony jest projekt – „Wirtualna Fizyka – Wiedza Prawdziwa”.

- W **Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 16** realizowany jest projekt „Klasa humanistyczno-dziennikarska”.

Kształcenie sportowe gorzowskiej młodzieży ponadgimnazjalnej odbywa się w **Liceum Sportowym Zespołu Szkół Sportowych**, w zakresie sportów wodnych oraz lekkiej atletyki oraz w VI Liceum Ogólnokształcącym przy **Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących**, w którym już czwarty rok funkcjonuje oddział klasy sportowej o profilu piłka nożna.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206) **na rok szkolny 2012/2013 nie przeprowadzono naboru do:** uzupełniającego liceum ogólnokształcącego dla młodzieży i dorosłych, technikum uzupełniającego dla młodzieży oraz zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych i technikum dla dorosłych.

Miasto Gorzów Wlkp. dostosowując się do przepisów, podjęło inicjatywę uchwałodawczą, wprowadzającą 3-letni system kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej. Zmiany dotyczyły czterech szkół: Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 5 w Zespole Szkół Mechanicznych, Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 4 w Zespole Szkół Odzieżowych, Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 9 w Zespole Szkół Ogrodniczych, Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 14 w Zespole Szkół Specjalnych nr 14.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wprowadziło zmiany w nazwach i kwalifikacjach wyodrębnionych w ramach poszczególnych zawodów. W wyniku ww. zmian prowadzony do tej pory na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej w Zespole Szkół Budowlanych zawód murarz został przekształcony w **zawód murarz – tynkarz**, a technolog robót wykończeniowych w **monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie**. Prowadzony w Zespole Szkół Gastronomicznych oraz w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 kucharz małej gastronomii został przekształcony w **zawód kucharz**. Na poziomie technikum z wykazu zawodów usunięto zawód technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz. Treści z zakresu kształcenia w wymienionych zawodach skonsolidowane zostały w nowym zawodzie wprowadzonym pod nazwą **technik żywienia i usług gastronomicznych**.

Zmiany wprowadzone ww. rozporządzeniem w największym stopniu dotknęły Zespół Szkół Gastronomicznych. Celem utrzymania atrakcyjnej oferty edukacyjnej, zgodnej z obszarem kształcenia

w szkole, wprowadzono nowy zawód - **technik hotelarstwa**, który według nowej klasyfikacji zawodów jest umiejscowiony w obszarze kształcenia turystyczno – gastronomicznym.

Dzięki realizacji projektu „**Kuchnia transgraniczna Gorzów Wlkp.-Frankfurt nad Odrą, Polsko – niemiecka kooperacja edukacyjna na rzecz wspólnego rynku usług turystycznych**” szkoła została wyposażona w 5 nowoczesnych i profesjonalnych pracowni do kształcenia zawodowego, w tym 4 pracownie technologii gastronomicznej i pracownię obsługi konsumenta z aneksem gastronomicznym, wymagana zgodnie z nową podstawą programową w zawodzie technik hotelarstwa. Szkoła prowadzi prężną współpracę z obiektami świadczącymi usługi hotelarskie, w których będzie realizowana praktyka zawodowa oraz elementy z zakresu kształcenia praktycznego i teoretycznego. W ten sposób uczniowie mogą nabywać wiedzę w rzeczywistych warunkach.

Poza ww. zmianami, w roku szkolnym 2012/2013r. kształcenie zawodowe realizowane jest w następujących zawodach technikalnych:

- **plastyk** (Liceum Plastyczne),
- **technik hotelarstwa**,
- **technik obsługi turystycznej** (Zespół Szkół nr 12),
- **technik budownictwa, technik pojazdów samochodowych**, (Zespół Szkół Budowlanych),
- **technik ekonomista i technik handlowiec** (Zespół Szkół Ekonomicznych),
- **technik elektryk, technik elektronik, technik mechatronik, technik informatyk, technik teleinformatyk** (Zespół Szkół Elektrycznych),
- **kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i usług gastronomicznych** (Zespół Szkół Gastronomicznych),
- **technik mechanik spec. obrabiarki sterowane numerycznie, technik logistyk, technik spedytor** (Zespół Szkół Mechanicznych),
- **technik usług fryzjerskich, technik technologii odzieży** (Zespół Szkół Odzieżowych),
- **technik ogrodnik, technik weterynarii, technik architektury krajobrazu** (Zespół Szkół Ogrodniczych),
- **technik informatyk, technik ochrony środowiska, technik analityk** (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących).

W zasadniczych szkołach zawodowych prowadzone jest kształcenie w następujących zawodach:

- w Zespole Szkół Budowlanych - **stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, murarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych**,
- w Zespole Szkół Elektrycznych - **elektryk, monter mechatronik**,
- w Zespole Szkół Gastronomicznych - **piekacz/cukiernik, kucharz małej gastronomii**,
- w Zespole Szkół Mechanicznych - **mechanik pojazdów samochodowych, mechanik - monter maszyn i urządzeń spec. spawacz**,
- w Zespole Szkół Odzieżowych - **sprzedawca/wielozawodowa, krawiec/wielozawodowa, fryzjer**,
- w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 - **pracownik pomocniczy obsługi hotelowej i kucharz małej gastronomii**.

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych pobierają naukę w ostatniej klasie technikum uzupełniającego, przy Zespole Szkół Odzieżowych w zawodzie **technik handlowiec/technik usług fryzjerskich**.

Ostatni raz dokonano naboru do Technikum Uzupełniającego nr 1 dla dorosłych w zawodzie **technik budownictwa i technik pojazdów samochodowych**.

Działanie 2

Niż demograficzny w szkołach ponadgimnazjalnych zauważalny jest już od paru lat, jednak od trzech ostatnich następuje powolny wzrost liczby uczniów w szkołach zawodowych. W bieżącym roku szkolnym naboru dokonano do 24 oddziałów liceum ogólnokształcącego, 29 technikum 4. letniego, 11 zasadniczej szkoły zawodowej.

Liczba młodzieży w gorzowskich samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych przedstawia się następująco:

Tabela nr 4. Liczba uczniów uczęszczających do szkół ponadgimnazjalnych w Gorzowie Wlkp. (oprac. Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.).

Rok szkolny	Szkoly ogólnokształcące		Szkoly zawodowe	
	liczba uczniów	% uczniów	liczba uczniów	% uczniów
2006/2007	3815	47,42	4230	52,58
2007/2008	3587	47,66	3939	52,34
2008/2009	3207	45,17	3893	54,83
2009/2010	2904	42,52	3925	57,48
2010/2011	2676	39,96	4020	60,04
2011/2012	2509	39,11	3905	60,88
2012/2013	2303	37,97	3762	62,03

bez uczniów Szkoły Przystosabiającej do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych nr 14

Warto w tym punkcie dodać, że w 2012 roku za miejskie pieniądze w ramach zadania „Modernizacja i wyposażenie pracowni kształcenia praktycznego w **Centrum Kształcenia Zawodowego** w Gorzowie Wlkp.”, opracowano dokumentację projektową i studium wykonalności, obejmujące adaptację pięciu pomieszczeń w celu zorganizowania pracowni specjalistycznych do kształcenia praktycznego:

- materiałoznawstwa i pomiarów warsztatowych,
- obrabiarek skrawających,
- spawania,
- automatyki i sterowania.

Koszt ww. dokumentów wyniósł 49 839,99 PLN.

Na zakup wyposażenia pracowni specjalistycznych Centrum ubiega się o wsparcie finansowe ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 4.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Działanie 3

Egzaminy zewnętrzne są obiektywnym źródłem informacji, dotyczącym oceny poziomu umiejętności uzyskiwanych przez uczniów oraz pozwalają określić mocne i słabe strony absolwentów. Każda dodatkowa wiedza o wynikach poszczególnych szkół może przyczynić się do podniesienia poziomu nauczania bądź wprowadzenia korekt w procesie edukacyjnym, w celu poprawienia efektywności kształcenia w gorzowskiej oświacie.

Poniżej przedstawiono wyniki egzaminów zewnętrznych, uzyskane z przedmiotów ścisłych w gorzowskich samorządowych gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

Gimnazja

W związku z wprowadzeniem w 2012 roku nowych zasad egzaminu gimnazjalnego, w tabeli prezentowane jest zestawienie średnich wyników w ujęciu procentowym, obejmujące lata 2010-2011 - część matematyczno-przyrodnicza, a od 2012 r. tylko matematyczna.

Tabela nr 5. Zestawienie średnich wyników z egzaminów gimnazjalnych dotyczących przedmiotów ścisłych z lat 2010-2012 (oprac. Wydział Edukacji).

Nazwa szkoły	2010	2011	2012
Gimnazjum nr 3	24,29	21,42	45,84
Gimnazjum nr 4	24,23	21,26	47,20
Gimnazjum nr 6	23,36	23,83	50,65
Gimnazjum nr 7	24,48	24,05	46,20
Gimnazjum nr 9	26,18	28,42	58,28
Gimnazjum nr 12	21,75	21,92	41,47
Gimnazjum nr 13	24,39	22,46	49,12
Gimnazjum nr 16	19,72	19,31	41,38
Gimnazjum nr 20	25,33	23,83	46,75
Gimnazjum nr 21	27,09	26,03	51,79
Gimnazjum Sportowe nr 1	26,03	25,29	58,81
Gimnazjum Sportowe nr 2	---	---	40,29

Gimnazjum nr 14 (dane szkoły, brak skali staninowej)	28,47	32,27	48,92
Gimnazjum Specjalne nr 19 (szkoła dla uczniów niedostosowanych społecznie)	12,57	11,86	24,71
Gimnazjum dla dorosłych	9,57	10,19	21,81

Szkoły ponadgimnazjalne

Tabela nr 6. Zestawienie średnich wyników z egzaminów maturalnych z matematyki w liceach z lat 2010-2012 (oprac. Wydział Edukacji).

Nazwa Szkoły	2010		2011		2012	
	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik
I Liceum Ogólnokształcące -Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, ul. Puszkina 31	100,00	85,58	99,00	77,00	100,00	86,48
II Liceum Ogólnokształcące – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Przemysłowa 22	100,00	83,21	100,00	75,88	100,00	86,21
III Liceum Ogólnokształcące – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, ul. Warszawska 18	100,00	76,62	100,00	63,72	100,00	74,80
IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Kosynierów Gdyńskich 8	100,00	74,64	100,00	70,20	100,00	83,04
V Liceum Ogólnokształcące, ul. 30 Stycznia 29	88,00	47,00	67,36	38,30	85,30	48,20
VI Liceum Ogólnokształcące - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, ul. Czeresniowa 1	66,60	62,00	96,25	52,50	85,71	48,86
VIII Liceum Ogólnokształcące - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16, ul. Dunikowskiego 5	97,39	33,00	70,50	33,40	78,94	43,21
Sportowe Liceum Ogólnokształcące - Zespół Szkół Sportowych, ul. Stanisławskiego 2	100,00	59,18	87,50	51,00	94,10	56,60

Technika

Tabela nr 7. Zestawienie średnich wyników z egzaminów z matematyki w technikach z lat 2010-2012 (oprac. Wydział Edukacji).

Nazwa Szkoły	2010		2011		2012	
	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik
Technikum nr 1 - Zespół Szkół Budowlanych, ul. Okrzei 42	75,80	40,30	50,00	30,20	86,60	48,00
Technikum nr 2 - Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. 30 Stycznia 29	75,64	47,79	81,43	43,00	83,10	50,20
Technikum nr 3 - Zespół Szkół Gastronomicznych, ul. Okólna 35	70,73	43,56	63,83	36,89	73,00	43,00
Technikum nr 4 - Zespół Szkół Odzieżowych, ul. Śląska 64 C	58,30	37,80	22,20	25,80	50,00	30,32
Technikum nr 5 - Zespół Szkół Mechanicznych, ul. Dąbrowskiego 32	38,90	30,78	75,00	42,26	91,43	46,12

Technikum nr 6 - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących , ul. Czereśniowa 1	93,00	54,00	87,50	48,80	75,29	53,28
Technikum nr 7 - Zespół Szkół Elektrycznych , ul. Dąbrowskiego 33	98,37	65,00	94,00	54,00	99,00	68,40
Technikum nr 8 - Zespół Szkół nr 12 , ul. Śląska 20	88,00	40,97	60,00	32,20	76,90	45,20
Technikum nr 9 - Zespół Szkół Ogrodniczych , ul. Poznańska 23	41,00	32,00	26,70	24,00	67,00	40,00
Liceum Plastyczne , ul. Bema 1	100,00	51,50	76,19	43,52	94,12	59,42

Szkoły dla dorosłych

Tabela nr 8. Zestawienie średnich wyników z egzaminów maturalnych z matematyki w szkołach dla dorosłych z lat 2010-2012 (oprac. Wydział Edukacji).

Nazwa Szkoły	2010		2011		2012	
	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik	% zdawalności	% średni wynik
I Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych - ZSO nr 1 , ul. Puszkina 31	42,11	31,37	37,50	27,75	33,00	24,67
I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych - ZSO nr 1 , ul. Puszkina 31	37,50	26,25	43,70	32,00	75,00	44,00
Technikum nr 9 dla Dorosłych - Zespół Szkół Ogrodniczych , ul. Poznańska 23	0*	13,00	---	---	0**	18,00

*do egzaminu przystąpiły dwie osoby, które nie uzyskały wymaganych 30% punktów, będących warunkiem zdania egzaminu maturalnego,

** do egzaminu maturalnego przystąpiła jedna osoba, która nie uzyskała wymaganych 30% punktów, będących warunkiem zdania egzaminu maturalnego.

Wydział Edukacji podaje, że w celu lepszego przygotowania uczniów do obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki oraz podwyższenia wyników z egzaminu zewnętrznego z tego przedmiotu w gimnazjach, a także ze sprawdzianu w szkołach podstawowych, w 2012 roku prowadzone były obowiązkowe **dotatkowe zajęcia z matematyki** w gorzowskich szkołach o następującej liczbie godzin:

- dwie godziny tygodniowo w klasach maturalnych szkół ponadgimnazjalnych,
- po jednej godzinie tygodniowo w trzecich i drugich klasach gimnazjum,
- jedna godzina tygodniowo w klasie szóstej szkoły podstawowej.

Na realizację zajęć dodatkowych z matematyki w 2012 roku przeznaczono z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. **106 925,00 PLN**.

Gorzowskie placówki oświatowe w 2012 roku realizowały projekty dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które niewątpliwie przyczyniają się do upowszechnienia przedmiotów ścisłych w edukacji.

1. Projekty kontynuowane w 2012 roku:

- w ramach Działania 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*:

Projekt nr WND-POKL.09.02.00-08-021/10 „**Gorzowska edukacja zawodowa na rzecz rynku pracy**” realizowany w partnerstwie 8 gorzowskich szkół (Zespół Szkół Specjalnych nr 14, Zespół Szkół nr 12, Zespół Szkół Odzieżowych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Mechanicznych, Zespół Szkół Elektrycznych, Zespół Szkół Budowlanych, Liceum Plastyczne) z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wlkp.

Całkowita wartość projektu wynosi 1 512 993,40 PLN, w tym dofinansowanie ze środków EFS: 1 320 086,74 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp.: 192 906,66 PLN - zabezpieczony w formie wkładu rzeczowego, jako koszt użytkowania pomieszczeń szkolnych (sale lekcyjne, sale komputerowe, pracownie).

Głównym celem projektu jest podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych 1371 gorzowskich uczniów kształcących się w zawodzie poprzez realizację programów rozwojowych zorientowanych na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Zadania realizowane w poszczególnych szkołach:

- **Zespół Szkół Specjalnych nr 14:** praktyki zawodowe w zakładzie gastronomicznym, praktyki zawodowe w zakładzie ogrodniczym, kurs florystyczny, udział w targach ogrodniczych w Poznaniu, praktyki zawodowe w hotelu, udział w targach wyposażenia hoteli w Gdańsku, warsztaty obsługi gościa hotelowego, warsztaty stolarskie, kurs operatora wózka widłowego,
- **Zespół Szkół nr 12:** udział w targach turystycznych w Poznaniu i Berlinie, praktyki zawodowe w zawodzie technik hotelarstwa i technik obsługi turystycznej, kurs barmański, kurs wychowawcy kolonijnego, wyjazd edukacyjny do Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii oraz Międzynarodowej Szkoły Barmanów i Sommelierów w Poznaniu, szkolenie wstępne z pilotażu i przewodnictwa turystycznego,
- **Zespół Szkół Odzieżowych:** zajęcia pozalekcyjne z nauki języka obcego zawodowego, zajęcia pozalekcyjne z przedsiębiorczości, zajęcia pozalekcyjne z obsługi kas fiskalnych, zajęcia pozalekcyjne z obsługi specjalistycznego oprogramowania komputerowego, Klub Młodego Mistrza Fryzjerstwa, Klub Młodego Mistrza Krawiectwa, udział w targach branży odzieżowej i fryzjerskiej,
- **Zespół Szkół Gastronomicznych:** kurs prawa jazdy (kat B), kurs „Słodka praca”,
- **Zespół Szkół Mechanicznych:** szkolenie: operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym, kurs prawa jazdy (kat B), kurs spawania dla metody 135, szkolenie z obsługi i eksploatacji urządzeń i instalacji gazowych, wizyty studyjne i wycieczki zawodoznawcze, organizacja 2 konferencji logistycznych i 1 w zakresie branży metalowej,
- **Zespół Szkół Elektrycznych:** kurs: urządzenia, instalacje i sieci elektroenergetyczne o napięciu do 1 kV, zajęcia pozalekcyjne z nauki języka obcego zawodowego: j. angielskiego i niemieckiego, zajęcia z IT: zarządzanie informacją, kurs: komputerowe wspomaganie projektowania, kurs: ECCC (Europejski Certyfikat Kompetencji Informatycznych), kurs: programowanie obrabiarek CNC, projektowanie urządzeń sterowanych mikrokontrolerami,
- **Zespół Szkół Budowlanych:** dodatkowe zajęcia specjalistyczne z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego w zakresie kosztorysowania, dokumentacji technicznej i projektowania; zajęcia pozalekcyjne z przedmiotów zawodowych branży budowlanej i samochodowej; wycieczki szkoleniowe i dydaktyczne, dodatkowe zajęcia w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w korelacji z przedmiotami zawodowymi,
- **Liceum Plastyczne:** warsztaty przygotowujące do odbioru sztuki i pracy w plenerze, wyjazd edukacyjny do Krakowa, wystawa oraz wydawnictwo prac poplenerowych.

Projekt nr WND-POKL.09.02.00-08-005/10 **„Sprawniejsi w praktyce, zaradni w przyszłości – innowacyjny, kompleksowy program rozwojowy ZSOD”** wdrażany przez Zespół Szkół Odzieżowych. Całkowita wartość projektu wynosi 520 569,28 PLN, w tym dofinansowanie ze środków EFS: 454 196,70 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp.: 66 372,58 PLN – zabezpieczony w formie wkładu rzeczowego, jako wynajem sal lekcyjnych oraz częściowe wynagrodzenie nauczycieli.

Głównym celem projektu jest dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego oraz regionalnego rynku pracy i wyposażenie absolwentów ZS Odzieżowych w kompetencje oczekiwane przez pracodawców.

W ramach projektu realizowane są następujące zadania:

- przygotowanie oraz realizacja działań Szkolnego Centrum Praktycznych Umiejętności Zawodowych (językowa, przedsiębiorcza, informatyczna i naukowa ścieżka kariery zawodowej),
- przygotowanie oraz realizacja działań Szkolnej Akademii Profesjonalisty (Certyfikowana ścieżka rynkowego profesjonalisty: Stylista fryzur, Młody projektant mody, Specjalista upięć i koków oraz obsługującego program OptiTex i hafciarkę),
- organizacja i realizacja działań Szkolnego Centrum Informacji i Doradztwa Zawodowego,
- wdrażanie innowacyjnych metod nauczania (filmy instruktażowe, interaktywne tablice instruktażowe),
- przygotowanie i realizacja programu „Szkoła blisko przedsiębiorstw”.

Projekt nr WND-POKL.09.02.00-08-022/10 **„E-edukacja wsparciem edukacyjnego rozwoju uczniów gorzowskich techników w roku szkolnym 2011/2012” – etap II.** Całkowita wartość projektu wynosi 198 530,00 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 173 217,43 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. w wysokości 25 312,57 PLN.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości edukacji w gorzowskich technikach poprzez zwiększenie dostępności i atrakcyjności dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla 180 uczniów i uczennic, ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji kluczowych w zakresie języków obcych i matematyki z wykorzystaniem platformy edukacyjnej.

Dodatkowo w szkołach kontynuowane były projekty dofinansowane ze środków PO KL, realizowane przez podmioty zewnętrzne:

- **„MKK - Moje Kluczowe Kompetencje. Kompetentny uczeń”** - we współpracy z Syntea S.A, Szkoła Podstawowa nr 12 realizuje zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, przyrody i języka niemieckiego dla 34 uczniów, natomiast IV Liceum Ogólnokształcące z podstaw przedsiębiorczości i informatyki dla 50 uczniów,
- **„Wybieram Fizykę”** - zajęcia z fizyki na poziomie rozszerzonym z rozbudowanym modulem samokształcenia - 20 uczniów I Liceum Ogólnokształcącego uzyskało dostęp do kursu e-learningowego eFizyka na platformie LM,
- **„EDUSCIENCE”** - celem projektu jest podnoszenie kompetencji w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii. W ramach projektu 31 uczniów I Liceum Ogólnokształcącego i 29 uczniów Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących może korzystać bezpośrednio z wiedzy naukowców zajmujących się naukami przyrodniczymi. Każda szkoła uczestnicząca w projekcie otrzymała tablicę interaktywną wraz z oprogramowaniem oraz zestaw do monitoringu przyrodniczego,
- **„Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy”** - Zespół Szkół nr 20 we współpracy z Grupą Edukacyjną S.A. realizuje dla 48 uczniów zajęcia rozwijające zainteresowania i odkrywanie talentów. W ramach projektu szkoła uzyskała pomoce dydaktyczne na wyposażenie Ośrodka Odkrywania Talentów w kwocie 17 057,40 PLN,
- **„Innowacyjne wsparcie szkół uwzględniające specjalne potrzeby edukacyjne uczniów”** - Zespół Szkół nr 20 we współpracy z PWN.pl spółka z o.o. realizuje zajęcia dodatkowe w klasie integracyjnej dla 18 dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W ramach projektu szkoła uzyskała pomoce dydaktyczne na kwotę 18 255,19 PLN,
- **„e-Akademia Przyszłości”** – Zespół Szkół nr 20 we współpracy z COMBIDATA Poland sp. z o.o. Wydawnictwo WSiP S.A. prowadzi zajęcia lekcyjne z matematyki, biologii, fizyki, geografii, chemii oraz języków obcych przy użyciu e-learningu oraz środków multimedialnych przekazanych przez WSiP. Szkoła otrzymała tablicę interaktywną o wartości 5 000 PLN,
- **„Matematyka Reaktywacja”** - wdrożenie w Zespole Szkół Budowlanych e-kursu wyrównawczego z matematyki z wykorzystaniem ICT dla 32 uczniów, opracowanego przez Politechnikę Wrocławską,
- **„Niuton też był uczniem”** – I Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące i IV Liceum Ogólnokształcące we współpracy z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu realizują zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez nauczycieli szkolnych i akademickich wg nowatorskich programów opracowanych przez pracowników UAM w zakresie: biologii, chemii, fizyki, matematyki i informatyki (łącznie dla 45 uczniów).

Projekty rozpoczęte w 2012 roku:

- w ramach Poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych:

Projekt nr WND-POKL.09.01.02-08-177/11 **„Dodatkowe zajęcia edukacyjno-rozwojowe dla dzieci klas I-III gorzowskich szkół podstawowych”**, wdrażany przez Wydział Edukacji w 16 szkołach podstawowych. Zakłada realizację programów indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I - III szkół podstawowych w kontekście wdrażania nowej podstawy kształcenia ogólnego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 349 656,00 PLN i jest w 100% współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (85%) i budżetu państwa (15%). Okres realizacji projektu: rok szkolny 2012/2013 i 2013/2014.

Projekt ma zapewnić 2889 uczniom z klas I-III szkoły podstawowej bogatą ofertę zajęć dodatkowych zgodną z ich indywidualnymi potrzebami oraz możliwościami edukacyjnymi i rozwojowymi. Przyznane dofinansowanie szkoły przeznacza na :

1. Organizację 19 064 godzin dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, w tym:

- a) zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym także zagrożonych ryzykiem dysleksji,
- b) zajęcia dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych,
- c) zajęcia logopedyczne dla dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy,
- d) gimnastyka korekcyjna dla dzieci z wadami postawy,

e) zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów wybitnie uzdolnionych, w tym zajęcia polonistyczne, teatralne, muzyczne, plastyczne, przyrodnicze,
 f) zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej,
 2. Dopuszczenie bazy dydaktycznej w łącznej kwocie 396 456,00 PLN, w tym zakup sprzętu komputerowego oraz sprzętu specjalistycznego (np. oprogramowania, pakietów do diagnozowania i korygowania dysfunkcji rozwojowych, takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji ruchowej).

Projekt WND-POKL.09.01.02-08-057/11 „**Kompleksowe umiejętności - gwarantem przyszłości**”, wdrażany przez Wydział Edukacji w 12 gorzowskich gimnazjach. Projekt realizowany jest w okresie od 01.09.2012 r. do 31.08.2014 r. Całkowita wartość projektu wynosi 1 925 466,00 PLN i jest w 100% współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (85%) i budżetu państwa (15%). W ramach projektu realizowane są:

- a) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, fizyki, chemii, biologii, geografii, języka polskiego, historii - 50 godzin zajęć na 1 grupę, realizowanych na terenie szkół w okresie: X 2012 - VI 2013 i X 2013 - VI 2014,
- b) zajęcia specjalistyczne w zakresie edukacji ratowniczej - 30 godzin zajęć na 1 grupę, realizowanych w Gimnazjum nr 14 w okresie: X 2012-VI 2013 i X 2013 - VI 2014,
- c) doradztwo edukacyjno-zawodowe - 15 godzin zajęć na 1 grupę, realizowanych na terenie szkół w okresie: X-XII 2012 i X-XII 2013,
- d) zajęcia z nauki języków obcych - z języka angielskiego 40 godzin zajęć na 1 grupę (5-osobową) oraz z języka niemieckiego 40 godzin zajęć na 1 grupę (5-osobową), realizowanych na wyższej uczelni, w okresie: I-V 2013 i I-V 2014 - umożliwią uczestnikom projektu zakończenie kursu językowego egzaminem TELC, który według Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego Rady Europy, jest uznawany na całym świecie,
- e) zajęcia kształtujące kompetencje kluczowe w zakresie przedsiębiorczości i ITC (technologie informacyjno-komunikacyjne) - 15 godzin zajęć na 1 grupę, realizowanych dla 200 uczniów w formie wyjazdowej podczas ferii zimowych 2013 i 2014,
- f) trening umiejętności osobistych - 25 godzin zajęć na 1 grupę, realizowanych dla 200 uczniów w formie wyjazdowej podczas wakacji letnich 2013 i 2014,
 - program treningu obejmuje 5 modułów tematycznych: Doradztwo psychologiczne, Komunikacja, Stres, Autoprezentacja, Techniki uczenia się.

Projekt nr WND-POKL.09.01.02-08-088/11 „**Nauka otwiera drzwi do wiedzy**”, realizowany przez Szkołę Podstawową nr 9. Całkowita wartość projektu wynosi 254.551,00 zł i jest w 100% współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (85%) i budżetu państwa (15%). Okres realizacji projektu: 12.03.2012 r. - 10.09.2013 r.

Głównym celem projektu jest podniesienie o 20% wyników w nauce 97 uczniów SP nr 9 z przedmiotów tj.: matematyka, język polski i przyroda oraz podniesienie o 25% świadomości i ekspresji kulturalnej poprzez muzykę i teatr.

- w ramach Działania 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*

Projekt nr WND-POKL.09.02.00-08-081/11 „**Aktywna młodość - pewniejsza przyszłość zawodowa**” realizowany w partnerstwie 10 szkół kształcących w zawodzie (Zespoły Szkół: nr 12, nr 14, Technicznych i Ogólnokształcących, Mechanicznych, Elektrycznych, Budowlanych, Gastronomicznych, Ekonomicznych, Ogrodniczych i Liceum Plastyczne) z Wojewódzkim Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp. Całkowita wartość projektu wynosi 1 474 464,71 PLN. Okres realizacji projektu: 01.08.2012 r. – 31.07.2014 r. Wsparciem objętych zostanie łącznie 770 uczniów.

W ramach projektu realizowane są:

- a) Doradztwo i opieka pedagogiczno – psychologiczna – zajęcia grupowe (64 edycje dla 770 uczniów),
- b) Szkolenia:
 - ECDL CORE i ECDL ADVANCED (3 edycje dla 45 uczniów),
 - Glazurnik / posadzkarz (2 edycje dla 20 uczniów),
 - Operator wózków jezdniowych (6 edycji dla 90 uczniów),
 - Eksploatacja urządzeń i instalacji do 1 kV (4 edycje dla 60 uczniów),
 - Obsługa nowoczesnych programów księgowych (1 edycja dla 15 uczniów)
 - Kursy gastronomiczne w Poznaniu:
 - Zdobnictwa cukierniczego (1 edycja dla 11 uczniów),

- Barista (1 edycja dla 11 uczniów),
- Sommelier (1 edycja dla 11 uczniów),
- Kelnerski (1 edycja dla 7 uczniów),

c) Zajęcia wyrównawcze:

- język niemiecki (18 edycji dla 180 uczniów),
- język angielski (18 edycji dla 180 uczniów),
- matematyka (26 edycji dla 390 uczniów),

d) Praktyki:

1. Technik architektury krajobrazu (2 edycje dla 20 uczniów),
 2. Kucharz małej gastronomii (3 edycje dla 12 uczniów),
 3. Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej (3 edycje dla 11 uczniów),
 4. Akademia Kulinarna (1 edycja dla 11 uczniów) - miejsce realizacji Warszawa,
 5. Hotelarskie (1 edycja dla 7 uczniów) – miejsce realizacji Kołobrzeg,
 6. Mechaniczne (1 edycja dla 6 uczniów),
 7. Logistyczno - spedycyjne (1 edycja dla 10 uczniów),
 8. Budowlane (1 edycja dla 5 uczniów),
- e) Doradztwo edukacyjno – zawodowe - grupowe (64 edycje dla 770 uczniów).

W 2012r. Zespół Szkół Gastronomicznych zrealizował projekt „Polsko - niemieckie spotkania turystyczno – kulinarne” dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013, Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe Euroregionu Pro Europa Viadrina. W ramach projektu odbyły się warsztaty kulinarne, językowe, taneczne oraz carvingu.

Działanie 4

Kształcenie dorosłych w roku szkolnym 2012/2013 w zakresie ogólnokształcącym realizowane jest w I Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych oraz I Uzupełniającym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych. W zakresie zawodowym odbywa się w Technikum Uzupełniającym nr 1 dla Dorosłych w zawodzie technik pojazdów samochodowych i technik budownictwa. Kształcenie w szkołach policealnych realizowane jest wyłącznie dla osób dorosłych w trybie zaocznym i stacjonarnym w Centrum Kształcenia Zawodowego.

Pomimo bogatej oferty edukacyjnej **nie udaje się dokonać naboru słuchaczy do klas pierwszych.**

Dostosowując się do zmian systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego, od września 2012r. wprowadzono nowy rodzaj formy kształcenia pozaszkolnego, tzw. **kwalifikacyjne kursy zawodowe.**

Od początku roku szkolnego uruchomiono trzy kursy: **rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych** (51 osób), **użytkowanie obrabiarek skrawających** (55 osób), **montaż i konserwacja instalacji elektrycznych** (35 osób). Uzupełnieniem oferty edukacyjnej CKZ są kursy doskonalące, organizowane przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego.

W ubiegłym roku zorganizowano i przeprowadzono ogółem 13 kursów i szkoleń dla 182 osób w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych: kurs programowania i obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie, kurs operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie, pięć kursów spawania łukowego metodą MAG, kurs przygotowawczy dla wychowawców placówek wypoczynku, kurs pierwszej pomocy przedmedycznej, trzy szkolenia okresowe bhp dla pracowników placówek oświatowych, szkolenie okresowe BHP dla pracodawców i osób kierujących pracownikami.

Działanie 5

Ważną rolę w kreowaniu wizerunku absolwenta przygotowanego do swobodnego poruszania się na rynku pracy pełni w szkołach doradztwo zawodowe. Młodzież, świadoma swych silnych i słabych stron, a także zaznajomiona z tendencjami występującymi na rynku pracy, ma większe szanse na odnalezienie się w życiu zawodowym po ukończeniu szkoły.

Szkolne doradztwo zawodowe koncentruje się na diagnozowaniu potrzeb i możliwości uczniów, udzielaniu indywidualnych i grupowych porad oraz kształtowaniu w uczniach umiejętności związanych z przedsiębiorczością i inicjatywą. W roku 2012 młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych korzystała z utworzonych Szkolnych Punktów Poradnictwa Zawodowego, wyposażonych w materiały informacyjne i edukacyjne oraz brała udział w targach edukacyjnych ABSOLWENT, Targach Edukacji i Pracy w Słubicach, Targach Edukacyjnych Szkół Ponadgimnazjalnych i Zawodowych w Witnicy.

Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wzięli udział w różnego rodzaju warsztatach i wykładach z zakresu preorientacji zawodowej, planowania przyszłości oraz wyboru ścieżki

zawodowej. W szkołach zorganizowano liczne wycieczki zawodoznawcze do regionalnych zakładów pracy.

Szkoły prowadziły współpracę z gorzowskimi instytucjami: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Ochotniczym Hufcem Pracy, Centrum Edukacji Pracy przy OHP, Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej, Powiatowym Urzędem Pracy, pracodawcami oraz szkołami wyższymi.

Poniżej w tabelach przedstawiono informacje dotyczące poradnictwa zawodowego prowadzonego przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Tabela nr 9. Liczba uczniów objętych zajęciami grupowymi aktywizującymi do wyboru kierunku kształcenia i zawodu (oprac. Wydział Edukacji).

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.
Szkoły podstawowe	499	897	711
Gimnazja	41	52	842
Szkoły ponadgimnazjalne	498	581	1081
Razem	1038	1530	2634

Tabela nr 10. Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi na podstawie przeprowadzonych badań (oprac. Wydział Edukacji).

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.
Szkoły podstawowe	0	0	0
Gimnazja	72	48	96
Szkoły ponadgimnazjalne	12	21	44
Razem	88	69	140

Tabela nr 11. Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi bez przeprowadzonych badań (oprac. Wydział Edukacji).

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.
Szkoły podstawowe	88	0	0
Gimnazja	81	22	24
Szkoły ponadgimnazjalne	31	18	23
Razem	200	40	47

3.2 Polityka prospołeczna

3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste

Program	Symbol Bezp. 1	Bezpieczeństwo osobiste
Działanie 1		Zintensyfikowanie działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach
Miernik oceny działania 1		Ankiety, sondy prowadzone przez media wśród mieszkańców Miasta; Analizy komisji pracujących w mieście; Obniżenie wskaźników przestępczości; Poczucie wzrostu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Miasta; Zmniejszenie strat spowodowanych wandalizmem- zmniejszenie kosztów.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 2		Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży
Miernik oceny działania 2		Raport z przeprowadzonych działań
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 3		Większe wykorzystanie monitoringu wizyjnego Miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw
Miernik oceny działania 3		Raport z wykorzystania monitoringu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Zarządzania Kryzysowego

Informacje dotyczące realizacji Programu „Bezpieczeństwo osobiste” udostępnione zostały przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, Straż Miejską, Komendę Miejską Policji w Gorzowie, oraz Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie, za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa.

Działanie 1

Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.

W 2012 roku Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp. odnotowała następujące zagrożenia (sklasyfikowane w siedmiu podstawowych kategoriach przestępczych) na terenie miasta: kradzież mienia (703), kradzież pojazdów (80), włamania (529), przestępczość rozbójnicza (66), bójka lub pobicie (43), uszkodzenie ciała (63) i niszczenie cudzej rzeczy (302).

W ubiegłym roku wszczęto ogółem 3496 dochodzeń i śledztw, natomiast w 2011r. było ich 3502, co daje 99,8% dynamiki przy 73,8% wykrywalności. Postępowań przygotowawczych o przestępstwa kryminalne wszczęto 2579, natomiast w 2011r. - 2490 osiągając dynamikę na poziomie 96,5%, przy 61,5% wykrywalności.

Współczynnik wykrywalności przestępstw na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w 2012 roku kształtował się następująco: ogółem wykryto 73,8% przestępstw, w tym 61% kryminalnych 95% gospodarczych i 99,6 % drogowych.

KMP w Gorzowie Wlkp. podaje, że patrole policyjne dyslokowane są w oparciu o codzienną analizę zdarzeń i kierowane w rejony najbardziej zagrożone przestępczością, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zatrzymania **1543** sprawców na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu.

W 2012 roku na terenie miasta doszło do **102** wypadków drogowych, w których zginęło 5 osób, a **129** doznało obrażeń ciała. W okresie tym odnotowano **1741** kolizji drogowych.

Przyczynami zaistnienia wypadków i kolizji drogowych są przede wszystkim: nadmierna prędkość, nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe omijanie, wymijanie i wyprzedzanie, nieuwaga i roztargnienie, a także nieuwaga pieszych lub nieustąpienie pierwszeństwa pieszym.

W poniżej znajdujących się tabelach można zapoznać się z zestawieniem, dotyczącym ilości wypadków drogowych oraz stanu nietrzeźwości kierowców w mieście, które na potrzeby niniejszego raportu przesłano z Miejskiej Komendy Policji w Gorzowie.

Tabela nr 12. Liczba wypadków drogowych w Gorzowie Wlkp. w latach 2010-2012 (oprac. KMP w Gorzowie Wlkp.).

MIEJSCE ZDARZENIA	WYPADKI			ZABICI			RANNI			KOLIZJE		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Miasto Gorzów Wlkp.	105	102	102	2	3	5	125	133	129	1848	1977	1741

Tabela nr 13. Stan nietrzeźwości sprawców wypadków i kolizji w roku 2012 na terenie miasta Gorzowa Wlkp.

STAN NIETRZEŻWOŚCI	WYPADKI	ZABICI	RANNI	KOLIZJE
KIERUJĄCY	4	0	7	30
PIESI	3	0	4	4

Cyklicznie, co roku na terenie działania KMP w Gorzowie Wlkp., przeprowadzane są **akcje prewencyjne** zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa. Wynikiem tych działań jest rosnące zadowolenie społeczeństwa z pracy Policji, wpływ na to ma także kierowanie patroli w najbardziej dokuczliwe i zagrożone przestępczością rejony.

Przeprowadzona analiza zagrożenia przestępczością samochodową na terenie KMP w Gorzowie Wlkp. wykazała nasilenie przestępczości dotyczącej kradzieży, usiłowania kradzieży oraz kradzieży z włamaniem do samochodów oraz kradzieży akcesoriów samochodowych. Zwalczanie tej kategorii przestępczości z uwagi na wysoką szkodliwość społeczną traktowane jest w sposób priorytetowy.

Mając powyższe na względzie w 2012r. na terenie działania KMP w Gorzowie Wlkp., przeprowadzono działania zmierzające do ograniczenia dynamiki przestępstw i podniesienia efektywności ścigania sprawców tej kategorii przestępstw oraz poprawy bezpieczeństwa. Skoncentrowanie sił i środków użytych do działań przyczyniło się do poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Gorzowa Wlkp.

Okresy przedświąteczne charakteryzują się nasileniem wykroczeń z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a co za tym idzie – nasileniem przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz kradzieży – najbardziej dokuczliwych i w zdecydowanym stopniu źle odbieranych przez społeczeństwo. Ideą prowadzenia działań było przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa w rejonach dużych sklepów i ciągów handlowych w okresie tzw. *gorączki przedświątecznej*.

Realizując zadania w zakresie zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, mając na uwadze konieczność zminimalizowania zagrożeń i przeciwdziałanie wszelkim zjawiskom negatywnym, źle odbieranym przez społeczeństwo KMP w Gorzowie Wlkp. przeprowadziła działania w rejonie dużych sklepów i ciągów handlowych, których głównym celem była zdecydowana reakcja na wszelkie przejawy wykroczeń i przestępstw.

KMP w Gorzowie Wlkp. podejmuje szereg działań ukierunkowanych do różnych grup wiekowych oraz o zróżnicowanym statusie społecznym:

- **bezpieczeństwo osób bezdomnych:** przeciwdziałanie zamrażnięciom osób bezdomnych jest priorytetem akcji „Zima bezdomni 2012”;

- **bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych** - podstawowymi zagrożeniami są zabawa na zamrażniętych taflach jezior, zalewów itp., zabawy zimowe, np. zjeżdżanie na sankach na drogę lub inne miejsca, na których odbywa się ruch pojazdów. W dużej mierze podniesienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży odbywa się przez organizowane spotkania profilaktyczne. Stała współpraca ze szkołami oraz instytucjami organizującymi wypoczynek dla dzieci i młodzieży w czasie ferii pozwala na dotarcie do dużej grupy osób z tego przedziału wiekowego. Dzięki pogadankom, filmom oraz poprzez zabawy świetlicowe przekazywane i przyswajane są dzieciom wiadomości z zakresu bezpieczeństwa;

- **bezpieczeństwo ruchu drogowego** - z uwagi na szeroki wachlarz mogących wystąpić niebezpieczeństw i zagrożeń komunikacyjnych KMP w Gorzowie Wlkp. wdraża do realizacji szereg działań kontrolnych oraz akcji propagandowych związanych z ruchem drogowym, skierowanych odrębnie do grupy zmotoryzowanych oraz niechronionych uczestników ruchu drogowego. Do działań tych należą m.in.: kontrola oznakowania i miejsc niebezpiecznych na drogach, utrzymywanie przejezdności dróg, przygotowanie pojazdu do jazdy w warunkach zimowych (za pomocą środków masowego przekazu), eliminowanie wykroczeń w ruchu pieszym, wzmożone kontrole autokarów przewożących dzieci do miejsc wypoczynku w trakcie wakacji i ferii zimowych.

Straż Miejska

Straż Miejska informuje, że w 2012 roku realizowała szereg działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach miasta poprzez:

- **ograniczenie naruszeń prawa przez bezdomnych** w szczególności w śródmieściu - przeprowadzono 6 interwencji, doprowadzono do Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia 59 bezdomnych, skierowano wobec 4 bezdomnych wnioski o ukaranie do Sądu za dopuszczenie się nieobyczajnych wybryków, w których zapadły kary ograniczenia wolności w wymiarze 1 miesiąca, polegające na nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin;

- **wykrywanie naruszeń przepisów przez właścicieli psów**, polegających na niesprzątaniu odchodów oraz nie zachowaniu ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, w szczególności na osiedlach Staszica, Górczyn, Piaski, Dolinki i Słoneczne - przeprowadzono 598 interwencji, nałożono 75 mandatów karnych, skierowano 11 wniosków o ukaranie do Sądu, zlecono wyłapanie 49 psów bez opieki;

- **ograniczenie zjawiska spożywania alkoholu wśród społeczeństwa** w miejscach publicznych np. parkach, placach zabaw, terenach szkół, co przyczynia się do poprawy poczucia porządku i bezpieczeństwa obywateli; w związku z powyższym ujawniono 1421 sprawców spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych, wobec 845 zastosowano grzywny w drodze postępowania mandatowego, skierowano 14 wniosków do Sądu o ukaranie, w 562 przypadkach mniejszej wagi zastosowano pouczenie.

Działanie 2

Działania realizowane przez Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie.

Policjanci Wydziału Prewencji KMP realizują **programy prewencyjne** skierowane na podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz zapobieganie przestępczości i zachowaniom patologicznym nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród dorosłych mieszkańców miasta i powiatu gorzowskiego:

1.W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości Wśród Dzieci i Młodzieży oraz Przeciwdziałania Narkomanii policja jako zadanie stałe realizuje

„Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją”.

Policjanci prowadzą spotkania, podczas których poruszają zagadnienia z zakresu: odpowiedzialności prawnej nieletnich, „cyberprzemocy”, prawnych aspektów narkomanii, zagrożeń, jakie niosą ze sobą akty przemocy, sposobów reagowania na agresję w przypadku, gdy jest się jej ofiarą lub tylko świadkiem, zjawiska handlu ludźmi, ucieczek, zaginięć małoletnich.

Ww. zadania realizowane są w ramach autorskich programów Wydziału Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp. tj. **„Lepiej zapobiegać niż karać”** i **„Start w dorosłość - Veto agresji i przemocy”** oraz wytycznych Wydziału Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.

2. **Akcja „Stop 18”**, która była realizowana we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp. oraz Straży Miejskiej w Gorzowie Wlkp. Akcja polegała na rozpropagowaniu ulotek informacyjnych w punktach sprzedaży papierosów. W ramach tej akcji rozdano materiały informacyjne w 20 sklepach.

3. W celu zminimalizowania demoralizacji i przestępczości nieletnich policjanci Izby Dziecka kontynuowali, tak jak w latach poprzednich, działania prewencyjne w ramach programu **„Lepiej zapobiegać niż karać”** oraz zrealizowali cykl spotkań z młodzieżą w ramach projektu **„Przemoc w rodzinie- jednym głosem mówimy-nie”**.

Powyższe działania przeznaczone są głównie dla uczniów szkół gimnazjalnych, gdyż w tym wieku najczęściej nieletni wchodzi w konflikt z prawem i popełniają najwięcej czynów karalnych.

Ogółem w 2012 roku wykonano 59 czynności profilaktycznych, w ramach których objęto działaniami ok. 420 uczniów.

4. Program **„Start w dorosłość - Veto agresji i przemocy”**, skierowany jest do uczniów szkół średnich. W ramach programu w roku 2012 zrealizowano następujące tematy:

- **„Przemoc w rodzinie”**- 10 spotkań, w których uczestniczyło ok. 300 uczniów.
- **„Nie zamykajmy oczu - razem przeciwko krzywdzeniu dzieci”** - 8 spotkań - ok. 200 uczniów,
- **„Zapobieganie handlowi Ludźmi”** - 9 spotkań, w których uczestniczyło ok. 108 osób,
- **„Zanim uciekniesz pomyśl”** - 10 spotkań - 200 uczniów,
- **„Odpowiedzialność prawna osób nieletnich”** - 20 spotkań - 500 osób.

5. **„Razem Bezpieczniej”** to program, w ramach którego Wydział Prewencji KMP podejmuje następujące inicjatywy i działania:

- działania profilaktyczne **„SENIORZE! Nie daj się oszukać”**, których celem jest podniesienie świadomości osób w podeszłym wieku. W 6 spotkaniach uczestniczyły ok. 74 osoby,
- **„Znicz”** - stała akcja prowadzona między 30.X a 2.XI we współpracy z Miejskim Zakładem Komunikacji, podczas której policjanci realizują działania prewencyjno-informacyjne, mające poprawić bezpieczeństwo (opracowano ulotkę świąteczną),
- **„Bezpieczne święta”** - stała akcja ulotkowa prowadzona od 15 grudnia oraz przed Świętami Wielkanocnymi - wspólnie z MZK, podczas której plakaty umieszczane są w autobusach i tramwajach,
- uczestnictwo w konferencjach i innych formach profilaktycznych, jak na przykład: **„Cała Polska Czyta Dzieciom”**, szkolenie **„Podniesienie kompetencji Policjantów w zakresie postępowania wobec przemocy w rodzinie”**, Międzynarodowa konferencja **„Nie zamykajmy oczu - razem przeciwko krzywdzeniu dzieci”**, opracowanie algorytmu postępowania wobec osób bezdomnych we współpracy z GCPRiPS, Seminarium Szkoleniowe **„Profilaktyka narkotykowa w lubuskich szkołach”**, uczestnictwo w X Międzyszkolnym Konkursie o Bezpieczeństwie pt. **„Bądź bezpieczny w domu, szkole, na ulicy”**, uczestnictwo w konkursie teatralnym pod hasłem **„Obudź się”**.

6. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Udział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej **„Pozory mylą, dowód nie”**. Celem akcji było zwrócenie uwagi na problem sprzedaży alkoholu niepełnoletnim. Policja pragnie między innymi przypomnieć sprzedawcom o konieczności sprawdzania dowodów tożsamości młodych osób, które chcą kupić alkohol, jeśli mają wątpliwości co do ich pełnoletniości.

W ramach tej kampanii policjanci przekazywali plakaty oraz naklejki z hasłem przewodnim. Policjanci KMP w Gorzowie Wlkp., realizując czynności prewencyjne i profilaktyczne, włączają się w lokalne działania i kampanie społeczne, kontrolują punkty sprzedaży alkoholu, przeprowadzają spotkania z uczniami, rodzicami i kadrami pedagogicznymi szkół o wszystkich profilach.

7. Narodowy Plan Działań Na Rzecz Dzieci i Młodzieży.

Program „**LUPÓ**” skierowany jest do uczniów szkół podstawowych. Głównym jego celem jest nauka bezpiecznych zachowań oraz przybliżenie pracy policjanta. Głównym realizatorem programu LUPÓ jest dzielnicowy, natomiast spotkania w kl. „O” realizowane są przez Wydział Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp. W roku 2012 przeprowadzono:

- w kl. „O” 59 spotkań - 2200 dzieci
- w kl. I-IV - przeprowadzono 150 spotkań - 6471 dzieci
- w kl. V-VI przeprowadzono kilkadziesiąt spotkań przygotowujących do Powiatowego Turnieju Wiedzy „**Bezpieczne wakacje z Lupo**”, w których udział wzięło ponad 1500 dzieci. W turnieju powiatowym udział wzięło 22 dzieci.

Powiatowy Turniej Wiedzy „**Bezpieczna Zerówka**” został przygotowany przez Wydział Prewencji KMP i uczestniczyły w nim 54 drużyny 3-osobowe. Łącznie - 162 dzieci kl. „O”

8. „**Bezpieczna Zerówka**”.

W roku 2012r. przeprowadzono w przedszkolach 59 spotkań, w których uczestniczyło 2200 dzieci (pozostałe spotkania przeprowadzone w przedszkolach - w grupach 6-latków - wliczono do programu LUPÓ). Podczas spotkań z dziećmi w przedszkolach wykorzystywany jest „**Autochodzik**” - miasteczko ruchu drogowego.

9. „**Dni Otwarte**” w roku 2012r. zorganizowano czterokrotnie. Podczas odwiedzin uczniowie mogli zapoznać się z pracą Policji, pracą Izby Dziecka, sprzętem policyjnym, a przy tej okazji utrwalano wiadomości z zakresu bezpiecznych zachowań i odpowiedzialności karnej - w zależności od wieku odwiedzających.

Komendę odwiedziło łącznie 500 uczniów, w tym dzieci z przedszkola, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.

10. **Krajowy Program Zapobiegania i Zwalczania Handlu Ludźmi**

W ramach obchodów Europejskiego Dnia Przeciwko Handlu Ludźmi funkcjonariusze Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp.:

- przeprowadzili spotkania informacyjno-edukacyjne w klasach ponadgimnazjalnych, w których wykorzystano film poruszający tematykę handlu ludźmi - brało w nich udział ok. 600 osób,
- zorganizowali spotkanie na temat handlu ludźmi prowadzone przez uczennicę II klasy LO Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z klasy o profilu policyjnym,
- przeprowadzona została kampania informacyjna na terenie miasta Gorzowa Wlkp. poprzez rozdawanie ulotek dotyczących problematyki handlu ludźmi, w którą włączyli się uczniowie II klasy LO Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z klasy o profilu policyjnym oraz MZK w Gorzowie Wlkp. poprzez rozpropagowanie ulotek informacyjnych w środkach komunikacji miejskiej, dotyczących Europejskiego Dnia Przeciwko Handlu Ludźmi.

Działania realizowane przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie WLKP.

W 2012 roku przeprowadzono 29 kontroli na terenie placówek oświatowych i w miejscach gromadzenia się dzieci i młodzieży. Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 15 decyzji administracyjnych, nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Prowadzenie działań prewencyjnych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. obejmowało: kontrolę w budynkach użyteczności publicznej (40), w budynkach zamieszkania zbiorowego (9), w budynkach produkcyjno-magazynowych (3), w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych (32). Straż Pożarna wydała również 37 decyzji.

Do działań realizowanych przez Straż Miejską w 2012 roku należą:

- współorganizacja konkursu „**Wróć bezpiecznie z wakacji**” dla młodzieży szkół średnich na terenie Gorzowa Wlkp. Konkurs odbył się w IV LO w Gorzowie Wlkp.;
- wspólny udział w Festynie „**Witaj szkoło na wesoło**” w Parku Róż. Przeprowadzono gry i zabawy edukacyjne dla dzieci poprawiające znajomość zasad bezpiecznego zachowania w określonych sytuacjach oraz w czasie poruszania się po drogach;
- w okresie od października do listopada strażnicy przeprowadzili w 28 przedszkolach spotkania z 800 uczniami klas „zerowych”, w czasie których zapoznano dzieci ze sposobami postępowania w przypadku: ataku agresywnego psa oraz sposobu zachowania przy próbie nawiązania kontaktu przez dorosłe obce osoby. W dniu 27 listopada 2012r. odbył się współorganizowany z KMP w Gorzowie Wlkp. VI Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa „**Bezpieczna Zerówka**” w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gorzowie Wlkp.

Działanie 3

Znaczącym wkładem w zapewnienie bezpieczeństwa na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ma praca monitoringu miejskiego. Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp. obserwuje ulice miasta okiem **12 kamer**, które mają istotną rolę w działalności zapobiegawczej i wykrywczej na terenie miasta.

W 2012 roku na podstawie zapisów kamer ujawniono **594 wykroczenia**, w tym m.in.:

- 313 z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- 154 z art. 140 kw (nieobyczajny wybryk),
- 17 z art. 90 kw (wykroczenie drogowe).

W wyniku podjętych czynności służbowych nałożono na sprawców wykroczeń 142 mandaty karne, sporządzono 3 wnioski do Sądu, zastosowano 240 pouczeń, 140 osób doprowadzono do Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia.

W ramach realizacji służb monitoringu wizyjnego ujawniono **27 przestępstw**, w tym m.in.: 1 kradzież mienia, 3 niszczenia mienia, 14 pobić, 5 przestępstw drogowych.

Od 9 listopada 2012r., z powodu uszkodzenia sterownika, kamery monitoringu miejskiego nie działały (brak możliwości sterowania).

3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie

Program	Symbol Kult. fiz. 1	Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacja widowisk sportowych na wysokim poziomie
Działanie 1		Zbilansowanie potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej (w ramach opracowywanej strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016)
Miernik oceny działania 1		Budowa i modernizacja obiektów wg standardów określonych przez wymogi licencyjne dla obiektów sportowych określone przez krajowe, europejskie i światowe federacje sportowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Zapewnienie niezbędnych środków własnych oraz rządowych i unijnych na realizację powyższych zadań
Miernik oceny działania 2		Analiza budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań
Miernik oceny działania 3		Analiza dokumentacji i wyników konkursów ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 4		Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej
Miernik oceny działania 4		Analiza stopnia wykorzystania obiektów – częstotliwości imprez i frekwencji na nich
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Kultury Fizycznej

1. Obiekty infrastruktury sportowej **funkcjonujące** w Gorzowie Wlkp.

Obiekty kubaturowe:

- Centrum Sportowe Rehabilitacyjne Słowianka - basen 50 m, basen rekreacyjny, dwie sauny i siłownia oraz kręgielnia; w 2012 roku „Słowianka” obchodziła 10-lecie swojego istnienia,
- Hala Tenisa Stołowego(Stara Łaźnia) -Gorzovia - użyczenie od ZGM,
- Bokserka treningowa hala sportowa - BKS - użyczenie od ZGM,
- Przyszkolne pełnowymiarowe hale sportowe - ZSTiO, LO nr 1, ZS nr 21, ZS nr 20 - ogółem cztery obiekty,
- Przyszkolne Sale Sportowe - 30 obiektów różnych typów szkół,
- KS Admira - klubowa baza szkoleniowa - sala ergometrów i siłownia (użyczenie od miasta) -Wał Okrężny,
- KS Pretorian - sala treningowa wydierżawiona od firmy Metaplast (ju-jitsu brazylijskie, MMA muay thai (boks tajski) - ul. Sikorskiego,

- Stowarzyszenie Sportów Walki Nokaut - salka treningowa, ul. Boh. Stalingradu (użyczenie od ADM nr 1),
- KSz Stilon - baza szkoleniowa - ul. Chrobrego - użyczenie od ZGM,
- ZW LOK - strzelnica sportowa - ul. Kos. Gdynskich,
- Obiekty sportowe ZWKF - Przystań Wioślarska przy ul. Fabrycznej, dwie hale pełnowymiarowe – Alfa (ul. Słowiańska) i Beta (ul. Myśliborska), sala gimnastyczna w budynku głównym ZWKF przy ul. Estkowskiego, salka sportów walki oraz pawilon lekkoatletyczny ZWKF przy ul. Mickiewicza,
- Obiekty sportowe PWSZ - hala sportowa (niepełnowymiarowa), salka do rozgrzewki - siłownia i szatnia przy ul. Chopina,
- Siłownia - ZTKKF Stilon w budynku Hali Sportowej ZSTiO,
- MOS - dwie siłownie na potrzeby kajakarstwa (MKKS) - ul. Fabryczna,
- Parkur z przeszkodami (prywatny) na potrzeby JKS Rafi - ul. Kobylogórska.

Obiekty Otwarte:

- Stadion żużlowy im. Edwarda Jancarza (OSiR),
- Stadion Miejski przy ul. Olimpijskiej (OSiR),
- Boisko piłkarskie – trawiaste pełnowymiarowe przy ul. Małszyńskiej (OSiR),
- Społeczny OSiR Karnin, stadion przy ul. Łagodzińskiej - dwie pełnowymiarowe trawiaste płyty piłkarskie z elektronicznym nawadnianiem (użyczenie dla Stowarzyszenia Piast Gorzów Karnin),
- Boisko piłkarskie - trawiaste pełnowymiarowe - Stowarzyszenie Siedlice (użyczenie od miasta),
- Szutrowe boisko piłkarskie - ZTKKF Stilon - ul. Czereśniowa (użyczenie od miasta),
- Stadion lekkoatletyczny z płytą piłkarską ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 56x30 m - LO nr 1,
- Orliki 2012 - SP nr 4, ZS nr 13 i ZSTiO,
- Boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią - ZSO nr 16, Zespół Szkół nr 12, ZS nr 21, ZS nr 20, Gimnazjum nr 9, ZS nr 6, ZS Sportowych, SP nr 1, ZS Specjalnych nr 14 oraz boiska wielofunkcyjne w ramach Orlików 2012,
- KS Petanque – bulodrom (bule) – teren CSR Słowianka,
- Hipodrom - JKS Rafi (teren prywatny),
- Stadion lekkoatletyczny ZWKF, ul. Wyszyńskiego,
- KS Orleń - mini-tory łucznicze przy ul. Wyszyńskiego,
- PWSZ - wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią, ul. Chopina,
- 7 boisk asfaltowych do piłki ręcznej (różne typy szkół oraz MOS),
- 9 boisk do koszykówki - poza system boisk ze sztuczną nawierzchnią (różne typy szkół),
- 7 boisk do piłki siatkowej - poza systemem boisk ze sztuczną nawierzchnią,
- 6 boisk do plażowej piłki siatkowej, w tym 1 boisko przy LO nr 1, 2 boiska TTKF Stilon, 1 boisko przy ZSO. oraz 2 boiska OSiR.

2. Wykaz obiektów infrastruktury sportowej, **wynikający z potrzeb mieszkańców**, w tym stowarzyszeń kultury fizycznej.

Obiekty kubaturowe:

- hala widowiskowo - sportowa dla różnorodnych dyscyplin sportu - koszykówka kobiet, piłka ręczna, piłka siatkowa, tenis stołowy, futsal (halowa piłka nożna), unihokej, łucznicstwo, sporty walki (imprezy dużej rangi),
- specjalistyczna hala sportowa do lekkiej atletyki z bieżnią 6-torową i innymi urządzeniami lekkoatletycznymi wraz ze stadionem lekkoatletycznym,
- druga niecka basenu CSR Słowianka (pływanie, piłka wodna, pływaki, sport powszechny oraz rehabilitacja ruchowa),
- hala Sportowa dla nowego Zespołu Szkół Technicznych przy ul. Teatralnej,
- hala sportowa dla Sportu Powszechnego (OSiR).
- specjalistyczna hala dla sportów walki(boks, judo, zapasy karate kyokushinkay, sumo, kickboxing, taekwondo, ju-jitsu, ju-jitsu brazylijskie, muay thai (boks tajski), MMA inne.
- strzelnica sportowa z systemem elektronicznym,
- hala dla sportu jeździeckiego wraz z hipodromem na otwartej przestrzeni.

Obiekty otwarte:

- dwa ogrodzone pełnowymiarowe boiska piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią (jedno podgrzewane) z oświetleniem,
- mini-tor żużlowy,
- boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią – SOSiR Stowarzyszenie Piast Gorzów – Karnin,

- tor kartingowy,
- trasa do motokrosu,
- pole golfowe,
- tor kajakowy i wioślarski,
- kompleks kortów do tenisa,
- boisko na wodzie do gry pod nazwą kajak polo (jest to koszykówka w kajakach na wodzie),
- bezpieczna trasa rowerowa na potrzeby młodzieżowego sportu kolarskiego oraz wrotki, nartorolki jako sport dla wszystkich,
- boisko do piłki nożnej plażowej,
- boisko do plażowej piłki siatkowej,
- trasa biegów przełajowych,
- trasa dla kolarstwa górskiego.

3. Obiekty sportowe, które w 2012 roku zostały wyremontowane/zmodernizowane.

- stadion żużlowy im. E. Jancarza na kwotę 608 631 PLN,
- odbył się remont hali sportowej SP nr 20 przy ul. Szarych Szeregów, w ramach którego wykonano przebudowę konstrukcji stalowej stropodachu; remont kosztował ok. 200 000 PLN,
- remont saun w Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnym „Słowianka” – oprócz saun, które już były, pojawiła się nowa sauna na podczerwień, grot lodowa i łąka solarna; koszt prac to 880 000 PLN.

4. Obiekty sportowe, które wymagają remontu/modernizacji.

Obiekty kubaturowe:

- wymiana nawierzchni toru żużlowego, II etap modernizacji - stadion im. Edwarda Jancarza,
- modernizacja płyty treningowej na stadionie miejskim przy ul. Olimpijskiej (OSiR),
- bokserska hala treningowa, ul. Kos. Gdyńskich – BKS (użyczenie),
- boisko piłkarskie przy ul. Małszyńskiej (OSiR) - elektroniczne nawadnianie i wymiana nawierzchni trawiastej systemem trawy pikowanej,
- boisko trawiaste przy ul. Strażackiej - elektroniczne nawadnianie i wymiana nawierzchni trawiastej systemem trawy pikowanej (Stowarzyszenie Siedlice).

3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży

Program	Symbol Kult. fiz. 2	Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży
Działanie 1		Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej jako wychowaniu prozdrowotnym.
Miernik oceny działania 1		W oparciu o diagnozę dokonaną na potrzeby będącej w trakcie opracowywania strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Realizacja systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, w tym z uwzględnieniem Gorzowskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży oraz programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w tym również niepełnosprawnych.
Miernik oceny działania 2		Monitoring kalendarza imprez oraz frekwencji i wyników sportowych, w tym procentowego udziału uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1

Z informacji przedstawionych przez Wydział Kultury Fizycznej, w 2012 roku **Międzyszkolny Ośrodek Sportowy** (MOS) zorganizował turnieje w 38 dyscyplinach sportu dla poszczególnych przedziałów wiekowych. Łącznie z imprezami eliminacyjnymi i finałowymi zorganizowano 152 turnieje. W roku tym odnotowano 92 % udział szkół w rozgrywkach. Był to wynik mniejszy niż w 2011 roku i lepszy od 2010 roku, gdzie procent ten wynosił 89.

Wg opinii MOS zjawisko to może być związane ze zmianą regulaminu rozgrywania spartakiady dla szkół ponadgimnazjalnych (na okres próbny zniesiono punktację dla szkół wliczaną do klasyfikacji łącznej). Dodatkowo brak nagród rzeczowych dla szkół spowodował spadek zainteresowania w pojedynczych przypadkach.

Ponadto w ramach kalendarza imprez sportowych gorzowskie kluby zorganizowały **104** imprezy i widowiska sportowe, natomiast w ramach systemu rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach gry zespołowe były rozegrane w 442 meczach, w tym z udziałem seniorów (237 osób) i grup młodzieżowych (205 osób).

Działanie 2

Ubiegłoroczna realizacja imprez sportowych dla młodzieży szkolnej przedstawia się następująco:

- liczba imprez sportowych - 152 (38 turniejów),
- procent uczestnictwa szkół - 92%,
- liczba uczestników - 4721,
- liczba placówek organizujących turnieje - 23,
- liczba placówek uczestniczących w programie **Gorzowska Spartakiada Dzieci i Młodzieży** - 44, w tym szkoły podstawowe - 15, szkoły gimnazjalne - 14, szkoły ponadgimnazjalne - 15.

W 2012 roku w Gorzowie Wlkp. realizowany był również program „**Sport Wszystkich Dzieci**”. W skład wydarzenia sportowego weszły następujące imprezy organizowane przez **Międzyszkolny Ośrodek Sportowy**:

- Mistrzostwa Gorzowa Wlkp. w wiosłowaniu na ergometrach - 46% udziału szkół podstawowych gimnazjalnych, w ramach których stworzono 26 zespołów, o łącznej liczbie uczestników 104,
- Akcja Lato 2012 - w ramach tej imprezy zorganizowano 21 imprez sportowych, w których uczestniczyło 562 dzieci i młodzieży, natomiast liczba placówek, które organizowały turnieje wynosi 9,
- Akcja Zima - liczba imprez sportowych - 13, liczba uczestników - 323, liczba placówek organizujących turnieje - 9;

Do organizacji programu „Sport Wszystkich Dzieci” włączył się także **Gorzowski Szkolny Związek Sportowy (GSZS)**, dzięki któremu odbyło się **Mini Euro 2012**. Szczegóły tego sportowego wydarzenia poniżej:

- liczba rozegranych meczy - 126,
- liczba uczestników - około 80 dziewcząt i chłopców w dwóch kategoriach wiekowych: do 10 lat i 11-12 lat,
- liczba szkół uczestniczących w turnieju - 7 na 17 szkół (41%, ale były również zespoły mieszane, klubowe).

Również **Ośrodek Sportu i Rekreacji** w 2012 roku zrealizował pakiet imprez w ramach programu „**Sport Wszystkich Dzieci**”, do których zaliczały się:

- Ferie zimowe - dwa tygodnie gier i zabaw ruchowych (od poniedziałku do piątku), na które składają się: 5 turniejów piłki nożnej halowej - ok. 490 uczestników, 1 turniej w piłce siatkowej - ok. 40 uczestników, turnieje unihokeja - 35 uczestników, a także gry i zabawy dla dzieci - 30 uczestników,
- Czwartki LA (trzy spotkania i finał) - 6 szkół podstawowych i 4 gimnazja (ogółem 250 uczestników),
- Dzień Dziecka - festyn na bulwarze (gry i zabawy) - ok. 100 dzieci,
- Akcja Lato (lipiec-sierpień) - gry i zabawy ruchowe w obiektach OSiR, tj. 7 turniejów piłki nożnej - ok. 300 uczestników, wyścigi rowerowe na stadionie żużlowym - 52 uczestników, 5 turniejów koszykówki ulicznej - ok. 125 uczestników,
- Cykl Grand Prix Lata w siatkówce plażowej (dziewięć niedziel lipca i sierpnia i finał), w którym udział brało ok. 140 uczestników, natomiast w turniejach rodzinnych mikstów (razem 5 spotkań) - 40 uczestników,
- XIV edycja Gorzowskiej Amatorskiej Ligi Piłki Siatkowej (październik-grudzień) - łącznie ok. 120 uczestników,
- Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną Przedszkoli - 22 przedszkola, łącznie ok. 170 zawodników,
- Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną Szkół Podstawowych - 11 szkół, 140 uczestników,
- Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną Szkół Ponadpodstawowych, w których udział brało 11 szkół, tj. 130 uczestników,
- Turniej Mikołajkowy w Tenisa Stołowego - 67 uczestników,
- Gorzowska Liga Bowlingowa - ok. 80 uczestników.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również w 2012 roku dzieci i młodzież z gorzowskich szkół brały udział w **Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży (LOM)**.

Uczniowie uczestniczyli w eliminacjach we wszystkich dyscyplinach sportu objętych Lubuską Olimpiadą Młodzieży. W ramach LOM w minionym roku rozegrano 66 finały, a gorzowianie uczestniczyli w nich w skali 41%. Dla porównania w 2010 i w 2011 roku skala ta była wyższa i wynosiła 68%.

3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych

Program	Symbol Kult. fiz. 3	Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych
Działanie 1		Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie środków finansowych na potrzeby zespołów ekstrakligowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących miasto
Miernik oceny działania 1		Okresowe dokonywanie analiz poziomu sportowego drużyn ekstrakligowych i pierwszoligowych oraz zawodników dyscyplin indywidualnych w oparciu o rankingi prowadzone przez krajowe i międzynarodowe federacje Sportu
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Stała poprawa warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami, w tym również w Zespole Szkół Sportowych – rozbudowa zakresu szkolenia o gry zespołowe
Miernik oceny działania 2		Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Podniesienie poziomu usług medycznych dla gorzowskich sportowców
Miernik oceny działania 3		Analiza liczby zatrudnionych lekarzy oraz poziomu finansowania
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej

1.Wykaz gorzowskich zespołów wchodzących w skład Ekstraligi: KS Stal Gorzów Wielkopolski S.A - żużel, KSSSE AZS PWSZ - koszykówka kobiet, KSz Stilon - szachy, GKS Gorzovia - tenis stołowy mężczyźni, GKS Gorzovia - tenis stołowy kobiet (I półrocze ekstrakliga, II półrocze I liga), GKPW 59 - piłka wodna, KS Petanque - bule.

2.Wykaz gorzowskich zespołów wchodzących w skład I ligi: TKKF Stilon - piłka nożna kobiet, GSPR - piłka ręczna mężczyźni, GTPS - piłka siatkowa (II półrocze 2012 - II liga), Kartel Gorzów - brydż sportowy (I półrocze - I liga, II półrocze II liga), Gomad Gorzów - brydż sportowy (I półrocze II liga - II półrocze I liga).

3.Wykaz zawodników promujących miasto w sporcie kwalifikowanym:

- **wioślarstwo:** Michał Jeliński, Zbigniew Schodowski, Maciej Mattik, Mateusz Bielawski, Michał Chrustowski, Dawid Kojro, Konrad Kołodziejczyk, Dawid Rosolski, Jakub Sławiński (KS AZS AWF Gorzów Wlkp.);
- **kajakarstwo:** Karolina Naja, Paulina Wiewióra, Agnieszka Kowalczyk, Roman Rynkiewicz, Łukasz Woszczyński, Michał Hertel, Joshua Drojetzki, Lawrence Drojetzki, Adam Bilewicz, Grzegorz Błęka, Jakub Koźbiał, Dawid Romanowski (KS AZS AWF), oraz Rafał Rosolski, Arkadiusz Krajewski, Kamil Szostak, Bartosz Pławski i Jacek Skowroński (wszyscy KS Admir);
- **pływanie:** Anna Porzelska, Kinga Cichowska, Paulina i Joanna Zachoszcz (MKP Słowianka);
- **pływanie w płetwach:** Bartłomiej Karpisz (WM Bars);
- **żużel:** Tomasz Gollob (KS Stal Gorzów Wielkopolski S.A.);
- **gry zespołowe:** Agnieszka Skobel (koszykarka KSSSE AZS PWSZ reprezentantka Polski w eliminacjach do mistrzostw Europy);
- **sumo:** Sylwia Krzemień, Barbara Morawin i Andrzej Mazurek (UKS Mieszko);
- **ju-jitsu:** Paweł Krawczuk (GSS I R);
- **boks:** Aleksandra Paczka (BKS);
- **ju-jitsu brazylijskie:** Lubomir Grochocki (KS Pretorian);
- **kickboxing:** Krzysztof Zygański (KSW Sekret);
- **szachy:** Kacper Piorun (Klub Szachowy Stilon);
- **sport osób niepełnosprawnych: lekka atletyka:** Mateusz Michalski - biegi sprinterskie, Maciej Lepiato - skok wzwyż, Łukasz Mamcarz - skok wzwyż, Wojciech Gołaski - 800 m, Katarzyna Piekart - rzut oszczepem, Mariusz Pietrucha - 400 m; **łucznictwo:** Marek Kantczak - łucznik bloczkowy, Milena Olszewska.

4.Osiągnięcia dokonane w 2012 roku przez zespoły Ekstraligowe oraz I ligowe, a także przez zawodników indywidualnych:

Ekstraliga:

- Stal Gorzów Wielkopolski - żużel - srebrny medal Drużynowych Mistrzostw Polski (DMP),
- KS Petanque - bule - srebrny medal Klubowych Mistrzostw Polski Seniorów - złoty medal Drużynowych Mistrzostw Europy Juniorów,
- KSz Stilon -szachy - brązowy medal DMP,
- KSSSE AZS PWSZ - koszykówka kobiet - VII miejsce DMP w sezonie 2011/12 oraz V miejsce po rundzie jesiennej sezonu 2012/13,
- GKS Gorzovia - tenis stołowy mężczyzn - VII miejsce DMP w sezonie 2011/12 oraz V miejsce po rundzie jesiennej sezonu 2012/13,
- GKS Gorzovia - tenis stołowy kobiet - IX ostatnie miejsce w sezonie 2011/12 i spadek do I ligi - V miejsce po rundzie jesiennej sezonu 2012/13,
- GKPW - 59 - piłka wodna - 4 m-ce DMP, w sezonie 2012/13 rozegrano tylko dwa mecze.

zespoły pierwszoligowe:

- TKKF Stilon -III m-ce w sezonie 2011/12 oraz V m-ce po rundzie jesiennej sezonu 2012/13,
- GSPR - piłka ręczna mężczyzn - VI m-ce po sezonie 2011/12 oraz ostatnie 12 m-ce po rundzie jesiennej sezonu 2012/13,
- GTPS - piłka siatkowa mężczyzn - X m-ce po sezonie 2011/12 dające prawo gry w I lidze, ale zarząd klubu zgłosił zespół na sezon 2012/13 do II ligi. Po rundzie jesiennej sezonu 2012/13 - GTPS Rajbud Meprozet zajmował X m –ce,
- Kartel Gorzów - XV m-ce po sezonie 2011/12, po reorganizacji rozgrywek w rundzie jesiennej sezonu 2012/13 w II lidze(II m-ce po rundzie jesiennej),
- Gomad Gorzów - brydż sportowy - w sezonie 2011/12 awans z II do I ligi (X-m-ce po rundzie jesiennej).

wyniki zawodników indywidualnych:

wioślarstwo: Michał Jeliński - VI miejsce na Igrzyskach Olimpijskich Londyn 2012 w czwórce podwójnej, IX m-ce na ME seniorów, również czwórka podwójna; Zbigniew Schodowski - KS AZS AWF Gorzów Wlkp. - VII m-ce na Igrzyskach Olimpijskich Londyn 2012 i I m-ce na ME seniorów w ósemce; Maciej Mattik - KS AZS AWF Gorzów Wlkp. - I m-ce na ME seniorów w ósemce;

kajakarstwo: Karolina Naja - KS AZS AWF - brązowy medal Igrzysk Olimpijskich Londyn 2012 w K-2 na 500,

żużel: Tomasz Gollob - KS Stal Gorzów Wielkopolski S.A. - IV m-ce Indywidualnych Mistrzostw Świata(Grand Prix), V m-ce DMS na żużlu;

koszykówka kobiet: Agnieszka Skobel - KSSSE AZS PWSZ - reprezentantka Polski w eliminacjach mistrzostw Europy,

sumo: Sylwia Krzemień - UKS Mieszko - brązowy medal w drużynowych MŚ i Europy; Andrzej Mazurek - UKS Mieszko - srebrny medal indywidualny i brązowy drużynowych Młodzieżowych Mistrzostw Europy,

szachy: Kacper Piorun - Klub Szachowy Stilon - złoty medal indywidualnie i brązowy z drużyną w mistrzostwach świata w solwingu.

W 2012 roku zawodniczki i zawodnicy gorzowskich klubów sportowych zdobyli **30 medali w Mistrzostwach Polski Seniorów**, w tym: 6 złotych, 16 srebrnych i 8 brązowych.

5.Sport osób niepełnosprawnych z Gorzowskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych Start - wyniki sportowe na Igrzyskach Paraolimpijskich:

lekka atletyka:

Mateusz Michalski - złoty medal w biegu na 200 m i srebrny medal na 100 m Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012,

Maciej Lepiato - złoty medal w skoku wzwyż Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012,

Katarzyna Piekart - złoty medal w rzucie oszczepem Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012,

Łukasz Mamcarz - brązowy medal w skoku wzwyż Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012,

Tomasz Błatkiewicz – brązowy medal w rzucie dyskiem,

Mariusz Pietrucha - złoty medal w biegu na 400 m Mistrzostw Europy Seniorów oraz srebrny medal w sztafecie 4x400 m,

Wojciech Gołaski - brązowy medal Mistrzostw Europy Seniorów w biegu na 800 m.

łucznictwo:

Marek Kantczak - łucznictwo bloczkowe awans do 1/8 finału Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012,

Milena Olszewska - brązowa medalistka Igrzysk Paraolimpijskich Londyn 2012.

6. Wyniki Mistrzostw Świata Juniorów w Lekkiej Atletyce:

- Patryk Kolasiński - brązowy medal (100 m),
- Michał Głęb - srebrny medal (rzut dyskiem).

7. Wyniki VII Otwartych Halowych Mistrzostw Świata INAS FID:

- Sandra Pieczechlebek - złoty medal (4x200m), srebrny medal (400m), brązowy medal (200m).

8. Wyniki Mistrzostw Europy w Lekkoatletyce (seniorzy):

- Łukasz Mamczarz - złoty medal (skok wzwyż);
- Mateusz Michalski - złoty medal (100m);
- Wojciech Gołaski - brązowy medal (800m);
- Mirosław Pych - srebrny medal (rzut oszczepem);
- Jerzy Wierzbicki - brązowy medal (100m);
- Łukasz Wieteci - złoty medal (800m), brązowy medal (1500m).

9. Wyniki VI Otwartych Mistrzostw Europy w Lekkoatletyce (seniorzy):

- Mariusz Pietrucha - brązowy medal (400m), złoty medal (4x400m);
- Sandra Pieczechlebek - złoty medal (400m przez płotki), brązowy medal (400m).

10. W 2012 roku na sport kwalifikowany Miasto przeznaczyło 940 000 PLN oraz 80 000 PLN na wynajem i utrzymanie bazy sportowej. **Razem 1 020 000 PLN.**

11. W ubiegłym roku dokonano dwukrotnie analiz poziomu sportowego drużyn, a także osiągnięć wybitnych zawodników promujących miasto. Miały one miejsce w lutym za II półrocze 2011r. oraz w sierpniu za I półrocze 2012r.

12. Usługi medyczne dla gorzowskich sportowców: w 2012 roku Poradnia Sportowo Lekarska, działająca w ramach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej pod nazwą „Obwód Lecznictwa Kolejowego” w Gorzowie Wlkp. zatrudniała 2 lekarzy medycyny sportowej (w latach 2010 - 2011 tylko - 1). Usługi medyczne w 2012 roku zrealizowane zostały na poziomie 41 446 pkt. (w roku 2010 - 24.211 pkt., w 2011 - 35.520 pkt.), co dowodzi, że zakres usług medycznych uległ w 2012 roku znacznemu rozszerzeniu w stosunku do 2010 roku o 71,19%, a w stosunku do 2011 roku 16,68%.

3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście

Program	Symbol Kultura 1	Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.
Działanie 1		Określenie potrzeb mieszkańców
Miernik oceny działania 1		Badania ilościowe lub jakościowe dot. imprez odbywających się w danym okresie oraz zainteresowanie nimi ze strony oczekujących grup społecznych.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle od 2010r.
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Szeroka konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół
Miernik oceny działania 2		Stworzenie raportu
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle od 2010r.
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, Wydział Kultury
Działanie 3		Poszerzenie oferty instytucji kultury
Miernik oceny działania 3		Ranking nowych ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

Wydział Kultury informuje, że w 2012r. przeprowadzono badania nt. kultury w mieście na potrzeby opracowywanej „Strategii rozwoju kultury w Gorzowie Wlkp. do roku 2020”, o których można przeczytać w dalszej części niniejszego sprawozdania.

Działanie 2

W okresie od stycznia do marca 2012r. w ramach badań zleconych na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju kultury w Gorzowie Wlkp. do roku 2020” pracownicy Wydziału Kultury przeprowadzili

ankietę audytoryjną wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, dotyczącą szeroko rozumianej kultury. Opis tych badań zawarty jest w Programie Kultura 3, w Działaniu 1.

Biuro Promocji Miasta podaje, że nie przeprowadzało w 2012 roku konsultacji wśród uczniów gorzowskich szkół.

Działanie 3

W ramach tego działania, w ubiegłym roku Miejskie Centrum Kultury zorganizowało w Amfiteatrze Festiwal Muzyki Elektronicznej Electronic Wave oraz widowisko plenerowe Carmina Burana.

3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych

Program	Symbol Kultura 2	Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych
Działanie 1		Budowa centrum edukacji artystycznej
Miernik oceny działania 1		Oddane do użytku obiekty: sala koncertowa (I etap) oraz szkoły artystyczne (II etap)
Termin realizacji działania 1		I etap 2010, II etap 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Poprawa jakości bazy kulturalnej poprzez modernizację, adaptację i budowę nowych obiektów
Miernik oceny działania 2		Liczba obiektów oddanych do użytku
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury

Działanie 1

W 2012 roku nie rozpoczęto prac nad powstaniem szkół artystycznych, które wraz z Filharmonią Gorzowską miałyby wejść w skład Centrum Edukacji Artystycznej.

Działanie 2

W ubiegłym roku nie podejmowano działań z tego zakresu.

3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania

Program	Symbol Kultura 3	Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania
Działanie 1		Opracowanie strategii rozwoju kultury
Miernik oceny działania 1		Badanie opinii publicznej - ocena świadczonych usług kulturalnych (poziom zadowolenia); Badanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług kulturalnych z uwzględnieniem kryterium demograficznego (prognozowanie);
Termin realizacji działania 1		Do 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Reorganizacja systemu świadczenia usług kulturalnych, w tym: *reorganizacja sieci instytucji kultury, * nowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi, * nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, * tworzenie nowych podmiotów prawnych powołanych do świadczenia usług kulturalnych, * tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych m.in. „Katedra produktem kulturowym Miasta”, Dom Historii jako miejsce stowarzyszeń * wykreowanie produktu turystycznego zgodnie ze strategią budowy marki Miasta
Miernik oceny działania 2		Raport
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury
Działanie 3		Konstruowanie projektu budżetu zapewniającego realizację określonych zadań z zakresu kultury
Miernik oceny działania 3		Analiza budżetu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

Na potrzeby opracowania Strategii rozwoju kultury w 2012r. przeprowadzono następujące badania:

- 1) Badanie ilościowe - młodzieży metodą sondażowo-ankietową, na próbie badawczej zamkniętej; celem badania było poznanie opinii młodzieży, jej potencjału, inwencji i nadziei; badaniem objęto 344 maturzystów z 19 klas wskazanych przez socjologa, spośród 15 szkół ponadgimnazjalnych w Gorzowie Wlkp. W ankietach tych większość pytań dotyczyła oferty kulturalnej. Pojawiły się w nich następujące pytania: Które spośród wymienionych wydarzeń odpowiadają Twoim potrzebom kulturalnym i gustowi?, Jak oceniasz ofertę kulturalną w Gorzowie Wlkp.?, Jak często uczestniczysz w imprezach, realizowanych przez instytucje kultury?, Czego, takim osobom jak Ty, brakuje w ofercie kulturalnej Gorzowa Wlkp.? Której z poniższych grup w Gorzowie oferuje się najmniej, jeśli chodzi o wydarzenia kulturalne? Jakie cechy powinna mieć dobra oferta kulturalna?, Jakie braki dostrzegasz w ofercie kulturalnej Gorzowa?, Wskaż mało znane, niszowe imprezy, miejsca, inicjatywy kulturalne, które Twoim zdaniem są interesujące i warte promocji., Skąd najczęściej dowiadujesz się o wydarzeniach kulturalnych, odbywających się w mieście? Wydział Kultury informuje, że wszystkie wyniki badań dostępne są w jego siedzibie.
- 2) Badania jakościowe przeprowadzone metodą zogniskowanego wywiadu grupowego przez ekspertów z Samorządowego Obserwatorium Kultury. W ramach badań 15 marca 2012 roku przeprowadzono **trzy sesje eksperckie**.

Tematy I sesji: Aktywni zawodowo - oddziaływanie, kreatywność, inwestowanie.

Uczestnikami byli nauczyciele - grupa badawcza dobrana celowo, jako osoby najbliższe związane z kulturą dzieci i młodzieży, osoby oddziałujące na życiowe wybory, preferencje, postawy społeczne.

Tematy II sesji: Aktywni zawodowo - oddziaływanie, kreatywność, inwestowanie.

Tym razem uczestnikami byli przedsiębiorcy - grupa badawcza dobrana celowo, jako grupa podejmująca ryzyko, ale często również zaangażowana na rzecz wspólnot lokalnych i miasta.

Tematy III sesji: Mieszkańcy 60+ - wiedza, doświadczenie, wolny czas.

Uczestnicy to mieszkańcy Gorzowa Wlkp. powyżej 60 roku życia jako reprezentacja osób w wieku emerytalnym, angażująca się w różnego typu inicjatywy, np. słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Wydział Kultury informuje, że wszystkie wyniki badań, jakie zostały przeprowadzone na potrzeby opracowania strategii kultury, są dostępne w jego siedzibie.

We wrześniu 2012 r. Zespół ds. strategii zatwierdził jednolity dokument - projekt Strategii rozwoju kultury, który został poddany konsultacjom społecznym. Po zebraniu i uwzględnieniu opinii na temat strategii opracowano i złożono ostateczną wersję dokumentu.

23 stycznia 2013 r. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyjęła „Strategię rozwoju kultury Gorzowa Wlkp. do roku 2020” uchwałą nr XLII/474/2013.

Działanie 2

Rada Miasta Gorzowa Wlkp. podjęła uchwałę nr XXI/203/2011 z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie Programu Współpracy Miasta Gorzowa Wlkp. z organizacjami pozarządowymi i innymi na rok 2012.

W styczniu 2012 r. opracowano i przyjęto koncepcję restrukturyzacji sieci miejskich instytucji kultury. W ramach pierwszego etapu restrukturyzacji 28 listopada Rada Miasta Gorzowa Wlkp. podjęła uchwały Nr XXXVIII/421/2012 oraz XXXVIII/422/2012 o likwidacji Domu Kultury Małyszyn oraz Klubu Nauczyciela. Likwidacja obu instytucji zostanie zakończona do 31 marca 2013 r. Ponadto podczas listopadowej sesji 2012 r. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. podjęła uchwałę nr XXXVIII/423/2012 w sprawie podziału Grodzkiego Domu Kultury, który polegał na wyłączeniu z GDK klubów: „Pogodna Jesień”, „Jedynka” oraz „Zodiak” celem włączenia ich w strukturę Miejskiego Centrum Kultury.

W 2012 r. Miasto nawiązało współpracę z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Gorzowie Wlkp., która dotyczyła:

- współorganizacji Festiwalu Kultury Europejskiej w dniach 21-24 maja 2012r. oraz I Ogólnopolskiego Festiwalu Poetyckiego im. Kazimierza Furmana w dniach 25-27 maja 2012r., składających się na Tydzień Kultury Europejskiej w PWSZ,
- współorganizacji Forum „Gorzowska Przysłań Kultury” w dniu 8 listopada 2012r.

Również w ubiegłym roku Miasto Gorzów przekazało dla Muzeum Lubuskiego w Gorzowie kwotę w wysokości 80 000 PLN na realizację stałej ekspozycji (makiety), dotyczącej dawnego siedemnastowiecznego Gorzowa, która zapoczątkuje projekt dotyczący historii i rozwoju miasta pn. „Muzeum Gorzowa”. Makieta powstała w gorzowskim Spichlerzu.

W ramach przekazanej kwoty Muzeum Lubuskie zobowiązało się także do organizacji konkursów, wydarzeń kulturalnych, akcji promocyjnych i informacji dotyczących historii i aktualnego rozwoju miasta, a w ramach stałej ekspozycji mają być także wyświetlane filmy promocyjne o Gorzowie.

Działanie 3

W zakresie konstruowania budżetu zapewniającego realizację określonych zadań w kulturze, Wydział Kultury każdego roku, realizując zapisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustala budżet zapewniający koszty utrzymania instytucji kultury oraz prowadzenie w nich działalności, a także zapewnia środki finansowe na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury przez organizacje pozarządowe.

3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Program	Symbol Społ.1	Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 + oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Działanie 1		Realizacja Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Miernik oceny działania 1		Monitoring poprzez coroczne sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		GCPRiPS, Wydział Spraw Społecznych

Działanie 1. stanowi osobny przedmiot sprawozdania z realizacji Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +, które jest przedstawiane corocznie w miesiącu marcu Radzie Miasta przez Wydział Spraw Społecznych.

3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Prom.-rozw. 1	Budowa marki Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów.
Miernik oceny działania 1		Uchwalenie strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

W 2012r. Prezydent Miasta udzielił za pośrednictwem Biura Promocji Miasta dotacji na zorganizowanie imprezy pod nazwą „**Mississippi - Warta - Blues**”, która odbyła się w lipcu 2012r. na gorzowskim bulwarze nadwarciańskim. Wydarzenie zgodnie z zapisami zawartymi w Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów (DSZM Gorzów) miało na celu ożywienie okolic Warty i stymulację życia artystycznego w mieście.

Ponadto Biuro Promocji Miasta wspierało w zakresie promocyjno-informacyjnym międzynarodowe zawody z cyklu **Speedway Grand Prix**, które odbyły się 23 czerwca 2012r. w Gorzowie. Żużel jako sport w skali światowej niszowy doskonale wkomponowuje się w wynikającą z DSZM Gorzów wizję miasta – ojczyzny tego, co niszowe i oryginalne.

Zorganizowane w terminie 31.08.-2.09.2012 przez Biuro Promocji Miasta **Lubuskie Kulinaria Regionalne** we współpracy z Gorzowskim Rynkiem Hurtowym S.A. oraz Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, to impreza, która w sposób szczególny propaguje wśród gorzowian i gości idee slow food i slow life bezpośrednio wynikające z DSZM Gorzów. Ponadto towarzyszący Kulinariom **Festiwal Brzmienia i Podniebienia**, na którym w 2012 roku prezentowali się gorzowscy młodzi artyści, był realizacją strategicznego założenia o wspieraniu środowiska artystycznego w mieście.

Impreza odbyła się w hali targowej nr 3 przy ul. Przemysłowej 14-15 (obecnie ul. Targowa) i przyległym do niej placu targowym. Lubuskie Kulinaria Regionalne mają na celu popularyzację zdrowego i regionalnego jedła oraz kultywowanie tradycji kulinarnych. To miejsce, gdzie prezentowane są produkty lubuskiego (i nie tylko) dziedzictwa kulinarnego.

W roku 2012 Biuro Promocji Miasta wydało **album o mieście**, który w atrakcyjny sposób propaguje i utrwala wizję Gorzów. Przysłań, mówiąc językiem Manifestu Marki.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Rok 2012 to rok zwycięstw Gorzowa w takich konkursach ogólnopolskich jak „**Polska Pięknieje - 7 Cudów Funduszy Europejskich**” oraz „**DesigNOWE Miasto**”. W tym pierwszym, organizowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, miano cudu zyskał **nadwarciański bulwar** jako miejsce idealne do rodzinnego wypoczynku w sąsiedztwie Warty - serca miasta, jak głoszą zapisy DSZM Gorzów.

Zgłoszenia do konkursu „DesigNOWE Miasto” dokonało Biuro Promocji Miasta, a w przypadku konkursu „Polska Pięknieje” wyżej wskazane Biuro wraz z Wydziałem Integracji Europejskiej. Pierwsze miejsce w konkursie DesigNOWE Miasto pozwoliło pokazać designerskie, niszowe i streetartowe inicjatywy w przestrzeni Gorzowa, a wygrana w postaci ogólnopolskiej kampanii outdoorowej pozwoliła na promocję designowego ducha Gorzowa w wielu miastach Polski.

Ponadto w maju 2012 z inicjatywy i pod redakcją Biura Promocji Miasta zaczęto wydawać **SPAM*** - bezpłatny miejski miesięcznik informacyjny, którego zasadniczą funkcją jest propagowanie aktywnego życia kulturalno-rozrywkowego w mieście, z korzyścią zarówno dla twórców kultury i organizatorów, jak i dla spragnionych różnych form aktywności mieszkańców.

Od lutego do marca 2012r. Biuro Promocji Miasta przeprowadzało w placówkach oświatowych prowadzonych przez miasto Gorzów Wlkp. spotkania z nauczycielami, podczas których prezentowane były założenia Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką. Miały one przybliżyć pedagogom wartości marki i jej najważniejsze aspekty. Potrzeba takich spotkań była wynikiem konsultacji przeprowadzonych przez Biuro ze specjalistami z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego.

3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Program	Symbol Prom.-rozw. 2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1		Opracowanie i wdrożenie programu Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, opierającego się na wykorzystaniu sieci kontaktów instytucjonalnych miasta (stowarzyszenia, miasta partnerskie, związki).
Miernik oceny działania 1		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Gromadzenie i opracowywanie wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości i warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście
Miernik oceny działania 2		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście;

	Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 3	Wypracowanie i wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora, ukierunkowanej na założone cele główne i operacyjne
Miernik oceny działania 3	Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Biuro Obsługi Inwestora

Działanie 1

Biuro Obsługi Inwestora zakończyło współpracę z siecią EUNOP – Das EU-Net Oderpartnership, ponieważ projekt ten został sfinalizowany.

Działanie 2

Biuro Obsługi Inwestora działanie to realizuje poprzez aktywną współpracę ze Związkiem Miast Polskich, uczestnicząc w badaniach **Systemu Analiz Samorządowych (SAS)**. SAS jest to z jednej strony oprogramowanie służące przedstawicielom miast, gmin i powiatów jako baza wiedzy o uwarunkowaniach i wynikach realizowanych zadań, a z drugiej unikalne przedsięwzięcie analityczno-badawcze.

Dane gromadzone dotyczą usług, które stanowią znaczną część wydatków budżetów miast, takich jak: efektywność energetyczna, komunalna gospodarka mieszkaniowa, kultura, oświata, pomoc społeczna, transport i drogi i usługi komunalne.

Dzięki swojej funkcjonalności SAS jest znakomitą bazą danych i wskaźników obrazujących koszty i wyniki ilościowe oraz jakościowe usług dostarczanych przez miasto, a dzięki możliwości porównywania wyników z poprzednich lat staje się również narzędziem ukazującym główne uwarunkowania rozwojowe i efekty tego rozwoju. Dodatkowym atutem jest możliwość dokonania porównania z innymi miastami podobnej wielkości. Coraz szerszy zakres działalności miast obejmowany przez SAS sprawia, że staje się on narzędziem wykorzystywanym nie tylko przez jednostki samorządu terytorialnego, ale coraz częściej korzystają z niego potencjalni inwestorzy. W związku z tym, z powodzeniem możemy traktować bazę SAS, jako narzędzie promocji gospodarczej Gorzowa.

Należy również zauważyć, iż baza Systemu Analiz Samorządowych jest ogólnie dostępna poprzez witrynę internetową www.sas24.org.

Ponadto pracownicy Biura Obsługi Inwestora mając na uwadze udostępnianie jak najistotniejszych informacji dotyczących Gorzowa w połączeniu z interesującą formą graficzną takiej prezentacji stworzyli **Folder Gospodarczy**. Jest to kompilacja najważniejszych i unikatowych informacji ukazująca charakter dzisiejszego Gorzowa, zarówno pod względem gospodarczym jak i kulturalnym. Całość okraszona dużą ilością fotografii w szacie graficznej korespondującej z marką Gorzów Przyszań stanowi interesujący materiał dla osób spoza Miasta.

Powodem powstania Folderu była chęć przedstawienia prawdziwego obrazu Miasta, którego przyjezdni inwestorzy nie mają szans poznać w inny sposób. Opinie inwestorów, z którymi Biuro Obsługi Inwestora prowadziło rozmowy, jednoznacznie wskazuje, że jest to znakomite narzędzie promocji gospodarczo-kulturowej Miasta Gorzowa.

Działanie 3

W ramach tego działania pracownicy Biura Obsługi Inwestora we współpracy z podmiotem zewnętrznym stworzyli **Mapę Inwestycyjną**, na której zamieszczane są oferty inwestycyjne Miasta. Mapa ta bazuje na mapie google i funkcjonuje na podstronie Przyszań dla Biznesu. Zainteresowane osoby w łatwy sposób mogą odnaleźć lokalizacje terenu inwestycyjnego, jak również poznać szczegóły dotyczące oferty. Dodatkowo istnieje możliwość ściągnięcia ofert w formacie pdf.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż Mapa Inwestycyjna posiada filtr, za pomocą którego można wyszukiwać tereny inwestycyjne kierując się dwoma zmiennymi - wielkością oraz przeznaczeniem terenu.

Na potrzeby funkcjonowania Mapy Inwestycyjnej powstał szablon prezentacji ofert inwestycyjnych Miasta, zgodny z wymogami Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Dzięki zastosowaniu jednolitej i spójnej formy prezentacji, Biuro Obsługi Inwestora posiada oferty przygotowane według najwyższych standardów, które idealnie wpisują się w markę Gorzów Przyszań.

Cel jakim jest wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora pracownicy Biura Obsługi Inwestora realizują również poprzez **rozpoczęcie procedury objęcia statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej nowych terenów pod inwestycje**. Przedsiębiorcy zainteresowani są lokowaniem przedsięwzięć na terenach strefowych, ponieważ każdy z nich jest uprawniony do korzystania z pomocy regionalnej w postaci zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym CIT z dwóch tytułów: poniesionych nakładów inwestycyjnych lub tworzenia nowych miejsc pracy.

Droga proceduralna jest skomplikowana i czasochłonna, dlatego też kolejne etapy związane z próbą objęcia statutem nowych terenów inwestycyjnych będą procedowane w 2013 roku.

W 2012 roku, w ramach tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, Biuro Promocji Miasta we współpracy z Gorzowskim Rynkiem Hurtowym S.A. oraz Ośrodkiem Sportu i Rekreacji zorganizowało **Lubuskie Kulinaria Regionalne** oraz **Festiwal Brzmienia i Podniebienia**, które zostały opisane już wcześniej, w Programie Prom.-rozw.1. Budowa Marki Gorzowa Wlkp., w Działaniu 1. Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów. Warto tu jednak dodać, że w 2012 roku w targach wzięło udział 70 firm z branży cukierniczej, piekarniczej, wędliniarskiej, mleczarskiej, restauratorzy, gospodarstwa rolne, producenci miodów, przypraw, nalewek i piwa zarówno z regionu jak i z całej Polski. Według szacunków Biura Promocji Miasta samą halę targową odwiedziło ponad **15 000 osób**. Do tego należy dodać widzów koncertów, które odbywały się na dużej scenie na placu targowym. Impreza spotkała się dobrymi opiniami w mediach. Zadowolające są również opinie wystawców zawarte w wypełnionych przez nich ankietach.

3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna

Program	Symbol Prom-rozw. 3	Dostępność komunikacyjna
Działanie 1		Działania na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych
Miernik oceny działania 1		Liczba spotkań z partnerem z RFN Liczba dokumentów dotyczących współpracy
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta *
Działanie 2		Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej
Miernik oceny działania 2		Dokumenty dotyczące lotniska Wieloletni Plan Inwestycyjny
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

* W związku ze zmianami organizacyjnymi w Urzędzie Miasta, jakie zaszły w 2011 roku, koordynatorami Działania 1 są Sekretarz Miasta (były Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej), który nieprzerwanie pełni rolę prokurenta w Europejskim Ugrupowaniu Interesów Gospodarczych, przy współpracy z Wydziałem Integracji Europejskiej oraz Biurem Rozwoju Miasta i Aglomeracji.

Działanie 1

IGOB - **Wspólnota Interesów Linia Kolejowa Berlin - Gorzów Wielkopolski** powstała 6 czerwca 2006r. na czas nieoznaczony jako Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych (EUIG) na podstawie Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 2137/85. Siedzibą Ugrupowania jest Frankfurt n/Odrą (Niemcy).

Celem Ugrupowania jest reaktywowanie bezpośrednich połączeń na linii kolejowej Berlin - Gorzów Wlkp. oraz działanie na rzecz rozwoju linii, a także ułatwienie rozwoju gospodarczego członków Ugrupowania oraz innych inwestorów łączących swą działalność z rozwojem tej linii kolejowej. W tym duchu przedmiotem działalności jest ponadgraniczna współpraca Członków. Aktywność EUIG nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku i ogranicza się do działań, które nie wymagają koncesji i zezwoleń.

W ramach postawionych celów realizowane i wspierane są w szczególności następujące działania:
- zabieganie u stosownych władz o poparcie i podjęcie decyzji o uruchomieniu bezpośrednich połączeń kolejowych na linii Berlin - Gorzów Wlkp., jej unowocześnieniu i stworzeniu przyjaznej

atmosfery dla jej funkcjonowania poprzez przychylny klimat dla inwestowania na obszarze będącym w jej bezpośrednim oddziaływaniu,

- wspieranie przewozów na tej linii towarów i osób,
- ożywienie linii kolejowej dla dobra rozwoju gospodarczego na terenach przyległych,
- rozwój turystyki w związku z funkcjonowaniem linii kolejowej,
- organizowanie paneli dyskusyjnych na temat rozwiązań transportowo-logistycznych w aspekcie ochrony środowiska,
- organizowanie współpracy ekspertów w zakresie logistyki,
- inicjowanie, propagowanie i stwarzanie nowoczesnych rozwiązań gospodarczo-społecznych na obszarach przyległych do linii kolejowej Berlin - Gorzów, jako wzorcowych w skali europejskiej dla wysokiego poziomu współpracy terenów przygranicznych związanych wspólnym interesem rozwoju gospodarczego,
- wsparcie praktycznych zastosowań uzyskanych wyników poprzez łączenie praktyki z nauką,
- doradztwo i wspieranie władz po obu stronach granicy,
- współpraca z polskimi i niemieckimi instytucjami badawczymi, naukowymi i przedsiębiorstwami.

Przedmiotem EUIG jest także systematyczna europejska i międzynarodowa wymiana doświadczeń, dostarczanie stosownych ekspertyz, organizacja konferencji, zwłaszcza tematycznych w regionie, seminariów i podobnych wydarzeń oraz sporządzanie wzgl. wspieranie publikacji i ich dystrybucja w każdej formie.

W dniu 07.05.2012r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu realizowanego w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Gorzowie Wlkp. i 7 gminami pn.: **„Transgraniczny, turystyczny system informacji wzdłuż linii kolejowej Hoppegarten – Gorzów Wlkp. - Drezenko”** w gminach: Gorzów Wlkp., Kostrzyn nad Odrą, Witnica, Santok, Stare Kurowo, Zwierzyn, Drezenko.

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Całkowita wartość projektu 772 000,00 EURO (w tym po stronie polskiej 250.00,00 EURO), dofinansowanie EWT - 85% tj. 656.200,00 EURO.

(fot. Urząd Gminy w Rehfelde)

Przedsięwzięcie, polega na przygotowaniu do realizacji, wspólnym wdrożeniu projektu - wprowadzeniu systemu jednolitego oznakowania turystycznego dworców i terenów wokół dworców w gminach wzdłuż linii kolejowej na trasie Hoppegarten koło Berlina - Kostrzyn – Gorzów - Drezdenko.

Realizacja tego projektu przyczyni się do:

- stworzenia kompleksowej oferty turystycznej,
- promocji walorów turystycznych regionu,
- zwiększenia potencjału turystycznego regionu.

Nadal funkcjonuje także **Wspólny bilet** umożliwiający, poprzez kupno jednego biletu, podróż na trasie Berlin-Gorzów-Berlin oraz korzystanie z komunikacji miejskiej obu miast. Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie ruchu turystycznego pomiędzy Województwem Lubuskim, a aglomeracją Berlina i Krajem Związkowym Brandenburgii, a także wyjście naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców tych regionów dotyczącym łatwiejszego i atrakcyjniejszego podróżowania. Kluczowi partnerzy: Miasto Gorzów Wlkp., PKP Przewozy Regionalne Spółka z o.o. (PKP PR), po stronie niemieckiej Verkehrsverbund Berlin - Brandenburg GmbH (VBB) i NEB Betriebsgesellschaft mbH (NEB). 26.06.2008 r. podpisano Porozumienie dotyczące wzajemnego honorowania biletów przez partnerów na okres próbny 1 roku. 26.06.2009r. podpisano Porozumienie dotyczące wzajemnego honorowania biletów na czas nieokreślony. 14.10.2009r. rozszerzono ofertę (aneksowano Porozumienie) umożliwiając zakup biletu grupowego (do 5 osób).

Pozostałe działania podejmowane przez EUIG:

- **tworzenie dobrego klimatu dla idei EUIG:**

- w Unii Europejskiej w Brukseli, w Bundestagu, w Landtagu Brandenburgii, w senacie Berlina;
- w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, w Sejmie, w Ministerstwie Infrastruktury w Warszawie.
- w PKP i DB;

- **działania z zakresu public relations/ marketing:**

- działania PR - stała grupa dziennikarzy w Niemczech i w Polsce, która otrzymuje na bieżąco aktualizowane informacje z działalności podejmowanych przez EUIG;
- stałe informowanie członków i sympatyków, informacje rozsyłane są do ok. 360 osób;

- **infrastruktura i ruch kolejowy:**

- wyrównanie sprawności linii po obu stronach granicy;

- **transgraniczne regionalne przewozy pasażerskie:**

- deklaracja Ministerstwa Brandenburgii i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (2009r.) o możliwie jak najszybszym uruchomieniu pilotażowo 3 bezpośrednich połączeń na trasie Berlin-Gorzów.

- **zarządzanie dworcami:**

- podstawowe wymogi i dążenie do: jednolitego wyposażenia i jednolitej długości i wysokości peronów (długość 140 m i wysokość 55 cm);
- wszystkie perony po stronie polskiej i niemieckiej powinny być wykonywane tak, aby nie zawierały żadnych barier architektonicznych;
- jednolity system informacyjny.

Liczba spotkań z partnerem z RFN w roku 2012 wynosi 8.

Działanie 2

Kwestia związana ze stworzeniem możliwości powstania komunikacji lotniczej dla Gorzowa, została uwzględniona w zapisach **Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020**, przyjętej Uchwałą nr XXXII/319/12 przez Sejmik Województwa Lubuskiego w dniu 19 listopada 2012 roku. **Budowa lotniska do celów biznesowych i sportowo-turystycznych w okolicach Gorzowa**, a także **budowa bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (HEMS) w północnej części województwa** - są inwestycjami na tyle istotnymi dla rozwoju województwa, że zaliczono je do Wykazu kluczowych inwestycji o charakterze regionalnym i ponadregionalnym.

Z zapisów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wynika, że wsparcie budowy lotniska w okolicach Gorzowa znacznie poprawi sytuację biznesową (m.in. komunikację z Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną), bezpieczeństwo (planowano docelowo umieścić tam również bazę Lotniczego Pogotowia Ratunkowego) oraz społeczną (dla rozwoju sportów lotniczych) północnej części województwa. Niemniej jednak działania związane z budową lotniska wymagają przeprowadzenia pełnego procesu, począwszy od uzgodnienia lokalizacji, planowania i projektowania poprzez prace inwestycyjne, do wdrożenia i uzyskania certyfikatu.

Konieczność utworzenia w Gorzowie lub okolicach bazy HEMS jest naturalną konsekwencją umieszczania siatki baz we wszystkich miastach wojewódzkich. Takie wymagania stawia województwu lubuskiemu Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, planując swoją bazę w Gorzowie, a także Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta w grudniu 2011r. przez Radę Ministrów. Dzisiejsze rozlokowanie baz HEMS w naszym regionie stawia Gorzów i jego okolice w niekorzystnej sytuacji, gdyż podstawowy zasięg działania śmigłowca EC 135 wynosi 80 km i jest osiągany w ciągu 22 minut. Rejon operacyjny działania śmigłowców - wg oficjalnych danych ze strony LPR - startujących w Zielonej Górze, Poznania czy Szczecina sięga w najlepszym wypadku terenu gmin sąsiadujących od północy, południa i wschodu z Gorzowem.

Dotychczas mimo podejmowania próby lokowania lotniska w gminie Kłodawa (Wojcieszyce/Różanki) i gminie Deszczno (Ulim), nie wyznaczono lokalizacji dla podgorzowskiego lotniska służącego do celów biznesowych i sportowo-turystycznych, jak również dla bazy HEMS.

Urząd Miasta Gorzowa przekazał na prośbę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego informacje niezbędne do umieszczenia, na bazie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w kontekście wojewódzkim, co w przypadku uwzględnienia w dokumencie, umożliwi realizację zadania ze środków Unii Europejskiej.

3.3 Ład przestrzenny

3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta

Program	Symbol Ład 1	Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta
Działanie 1		Określenie w dokumentach planistycznych niezbędnych terenów do realizacji priorytetowych kierunków rozwoju miasta, w tym: -utworzenie campusu akademickiego -utworzenie wielofunkcyjnych centrów sportowych (Poligony, Prochownia, Kanał Ulgi) -stworzenie ośrodków innowacyjno-badawczych -rozwój funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu
Miernik oceny działania 1		% terenów objętych planami miejscowymi
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Gospodarki komunalnej (WGK), Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN),
Działanie 2		Opracowanie kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta.
Miernik oceny działania 2		Zatwierdzenie koncepcji przez Radę Miasta
Termin realizacji działania 2		Do 2012r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Tworzenie miejskiej sieci wewnątrzosiedlowych terenów zielonych (skwerów) powiązanych z obszarami parkowymi
Miernik oceny działania 3		Powierzchnia terenów zielonych określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),
Działanie 4		Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych: -wyznaczenie obszarów objętych zakazem zabudowy -opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia uchwalonych planów
Termin realizacji działania 4		Do 2012 r.
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Geodezji i Katastru (WKG),
Działanie 5		Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: -realizacja nowych terenów zieleni wysokiej w tym parku na Zawarcu -realizacja i wzmacnianie istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto -wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta -powiązanie systemu terenów otwartych i zielonych z systemem regionu

	-obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne -powiązanie terenów zielonych ciągami rowerowymi
Miernik oceny działania 5	-powierzchnia terenów zielonych projektowanych -powierzchnia terenów zielonych wykonanych -km nasadzeń zadrzewień przyulicznych -km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Administracji Budowlanej (WAB)

Działanie 1

Poniżej zaprezentowane zostały informacje przedłożone przez Wydział Urbanistyki Miasta.

1. W roku 2012 **uchwalono** następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których znajdują się priorytetowe kierunki rozwoju miasta:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy strefą przemysłową a zachodnią granicą miasta w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/379/2012 z dnia 29.08.2012 r.) z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy przemysłowej, usługowej, składów (dopuszczono lokalizację ośrodków innowacyjno-badawczych), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów infrastruktury kanalizacji, gospodarki odpadami i ściekowej, terenów rolnych z dopuszczeniem zalesienia, terenów zieleni i lasów;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. obszaru ograniczonego Al. 11 Listopada, ul. Olimpijską i drogą wewnętrzną (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/381/2012 z dnia 29.08.2012r.) z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej, terenów zieleni;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/383/2012 z dnia 29.08.2012r.) z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług, usług publicznych (w tym kultury), usług oświaty, usług sakralnych, usług turystyki, sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej i lasu.

2. W roku 2012 **kontynuowano** pracę nad następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w których znajdują się priorytetowe kierunki rozwoju miasta:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010r.) Przedmiotem opracowania planu jest przeznaczenie terenu na funkcje: usług, usług turystyki, sportu i rekreacji, mieszkaniową, obsługi komunikacji, w tym komunikacji wodnej, terenów zieleni urządzonej oraz innych wynikających z istniejących uwarunkowań przestrzennych;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod usługi z parkingiem wielopoziomowym, terenu przestrzeni publicznej, zieleni urządzonej z ciągiem pieszo-rowerowym oraz innego terenu, wynikającego z uwarunkowań przestrzennych;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności zabudowy, usług, terenów infrastruktury, w tym ujęcia wody, terenów zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią, terenów rolniczych oraz innych wynikających z istniejących uwarunkowań przestrzennych;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania przestrzennego terenu z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, usług sportu i rekreacji, terenów infrastruktury, terenów zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią oraz innych wynikających z istniejących uwarunkowań przestrzennych.

3. W roku 2012 **nie podjęto** uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. Obowiązujące plany zajmują ok. **39,5%** obszaru miasta.

5. Po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania obszar ten wzrośnie do **ok. 50%**.

Działanie 2

W 2012 roku Wydział Infrastruktury Miejskiej nie wykonał żadnych działań związanych z opracowaniem kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta, ze względu na ograniczone środki finansowe.

Działanie 3

1. Wydział Urbanistyki Miasta podaje, że w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp., **uchwalonych w 2012r.** tereny przeznaczone pod funkcje zieleni zajmują łączną powierzchnię **162,17 ha** (w tym lasy o powierzchni 158,97 ha). Jednocześnie w planach miejscowych dla poszczególnych funkcji określa się minimalną powierzchnię biologicznie czynną, która również wpływa na wzrost terenów zielonych w mieście.

2. W odniesieniu **do planów będących w trakcie opracowania** w roku 2012 tereny zielone zostały wyznaczone w:

- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010r.);
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011r.);
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanalem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011r.);
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy strefą przemysłową a zachodnią granicą miasta w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/379/2012 z dnia 29.08.2012r.);
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśluborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/383/2012 z dnia 29.08.2012r.).

Działanie 4

Pracownicy Wydziału Urbanistyki Miasta informują że zapisy w uchwalonych w 2012 roku miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskazują przeznaczenie terenów i określają zasady ich zabudowy i zagospodarowania, a tym samym w pewnych obszarach nie dopuszczają możliwości lokalizacji budynków.

Na wszystkich rysunkach miejscowych planów wyznacza się obowiązujące i nieprzekraczalne linie zabudowy, które określają obszary, na których można lokalizować zabudowę. Ponadto we wszystkich planach określa się dla poszczególnych obszarów maksymalny procent powierzchni zabudowy działki oraz minimalny procent powierzchni biologicznej działki.

Wydział Urbanistyki Miasta informuje również, że w opracowywanych w 2012 roku miejscowych planach wyznaczono także tereny zieleni, które nie mogą zostać objęte zabudową (te mpzp zostały już wypisane w Programie „Ład 1”, Działaniu 3), przy czym dla projektów planów miejscowych, ze względu na stopień zaawansowania prac planistycznych, nie można w sposób ostateczny określić powierzchni ww. obszarów.

Brak dopuszczenia możliwości lokalizacji zabudowy na wybranych terenach wynika z wnikliwej analizy terenu i w planach miejscowych, nad którymi kontynuowano prace w roku 2012, dotyczy to m.in. obszarów zagrożonych podtopieniami, obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz ich sąsiedztwa. Wynika to również z potrzeb melioracji, ochrony przeciwpowodziowej, jak i zapobiegania niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta.

Działanie 5

1. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalane są zasady zagospodarowania terenu, w tym z uwzględnieniem zasady systematycznego rozwoju terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta. Ww. zadanie obecnie realizowane jest **w projektach**:

- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą,
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanalem Ulgi,
- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą,
- mpzp obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.

2. Zadania określone w Działaniu 5 zostały zrealizowane w następujących **planach, uchwalonych** w 2012r.:

- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśluborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej,
- mpzp obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a zachodnią granicą miasta.

3. Wydział Inwestycji informuje, że w 2012 roku wykonano tereny zielone oraz nasadzenia podczas realizacji wymienionych poniżej inwestycji miejskich:

- przebudowa ulicy Podmiejskiej na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta,
- przebudowa ulicy Piłkarskiej,
- budowa skrzyżowania ul. Owocowej z ulicą Bilewiczówny,
- przebudowa ulicy Kasprzaka.

W ramach ww. zadań wykonano tereny zielone na powierzchni:

- ul. Podmiejska - 6 881 m²
- ul. Piłkarska - 1845 m²
- ul. Owocowa - 195 m²
- ul. Kasprzaka - 606 m²,

natomiast nasadzenia uliczne wykonano tylko na ul. Podmiejskiej (1 szt.).

3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą

Program	Symbol Ład 2	Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
Działanie 1		Stworzenie sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta: - przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta - optymalizacja transportu zbiorowego - utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta - utworzenie ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - budowa kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem
Miernik oceny działania 1		Nakłady budżetu miasta na przebudowę układu komunikacyjnego
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK),
Działanie 2		Odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta: - odtworzenie portu rzeczno - utworzenie Mariny dla jednostek sportowo-turystycznych - budowa przystani sportowych - rewaloryzacja wiaduktu kolejowego i mostu kolejowego - połączenie kanału Ulgi z rzeką Wartą
Miernik oceny działania 2		Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej: - ukształtowanie bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 - ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty - utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - rewaloryzacja poszczególnych ulic i placów - rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum - poprawa jakości infrastruktury - ukształtowanie tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych
Miernik oceny działania 3		Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych z wyłączeniem terenów pod budynkami, powierzchnia zrewitalizowanych budynków
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Administracji Budowlanej (WAB-pracownia konserwatora

	zabytków), Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, PEC*
Działanie 4	Włączenie do centrum terenów położonych na lewym brzegu rzeki Warty: -budowa nowego centrum administracyjnego miasta w tym Urzędu Miasta -budowa Kładki pieszej łączącej Zawarcie ze Starym Miastem -uksztalowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
Miernik oceny działania 4	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Inwestycji (WIN), Sekretarz Miasta, Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 5	Stworzenie sieci ogólnodostępnych parkingów
Miernik oceny działania 5	Liczba nowych miejsc parkingowych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1

Zadania określone w tym działaniu zostały **zaplanowane** przez Miasto Gorzów i ujęte w przyjętym bądź projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta, utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta i utworzenie ciągu spacerowo - rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki ujęte są w projekcie miejscowego planu dla obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.

Budowa pieszej kładki łączącej Stare Miasto z Zawarciem została zawarta w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Zielona, Grobla i Wał Okrężny, uchwalonym 25 czerwca 2008 r. Uchwałą Rady Miasta Nr XXXVII/584/2008.

Zadaniem inwestycyjnym, wykonanym przez Miasto w 2012 roku, związanym z Działaniem 1, a konkretnie z zapisem dotyczącym poprawy układu komunikacyjnego w centrum miasta, było zmodernizowanie układu drogowego przy ul. Warszawskiej na odcinku od ul. Szpitalnej do ul. 9 Muz. Modernizacji podlegał odcinek 272 metrowy, a nakład finansowy, poniesiony w ramach tej inwestycji to 4 959 138, 9 PLN. Bardziej szczegółowy jej opis znajduje się w Programie Ład 6, w Działaniu 1. Należy tu jednak dodać, że Miasto planuje modernizację ul. Warszawskiej w znacznie szerszym zakresie podczas drugiego etapu inwestycji.

Wydział Infrastruktury Miejskiej w 2012 roku nie realizował zadań w ramach tego Działania.

Działanie 2 i 3

Miasto Gorzów dąży do tego, aby w układzie urbanistycznym odtworzyć znaczenie rzeki Warty. Największym tego dowodem jest zrewitalizowany w 2011 roku Bulwar Wschodni, nagrodzony i wyróżniony w wielu konkursach, a także wcześniej już oddany do użytku mieszkańcom Bulwar Zachodni.

Wydział Urbanistyki Miasta informuje, że w obecnie opracowywanym projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą zostały wyznaczone tereny przeznaczone pod funkcje usług turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej, na których można zrealizować budowę Mariny. Natomiast zadanie dotyczące utworzenia ciągu spacerowo - rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki realizowane poprzez wskazanie z mpzp ww. funkcji w projekcie planu obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.

Kształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty jest realizowana w projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą.

Miejski Konserwator Zabytków w 2012 roku podejmował następujące czynności przyczyniające się do realizacji zapisów Działania 2 i 3:

- zostały wydane wytyczne konserwatorskie oraz postanowienie uzgadniające projekt decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty: remont Estakady kolejowej, remont i zagospodarowaniem terenu Wojewódzkiej Inspekcji Transportu

Drogowego mieszczącej się w zabytkowym pałacyku ul. Teatralna 30. Przy tych zadaniach Miasto nie poniosło żadnych nakładów finansowych;

- zostały wydane wytyczne konserwatorskie oraz postanowienie uzgadniające projekt decyzji celu publicznego dla inwestycji jaką jest rozbudowa umocnienia rzeki Kłodawki pomiędzy ulicami 30 Stycznia i Dąbrowskiego w Gorzowie Wlkp. Inwestycja obejmuje działki nr 993, 994, 1341, 1342, 1343, 1344/1, 1346, 1355, 1386/3, 1386/4, 1386/5 z obrębu 5 „Śródmieście”;

- wykonano remont ścian przejścia podziemnego pod ul. Jagiełły (11 350 PLN) wraz ze stworzeniem artystycznego muralu podnoszącego estetyczną jakość tej przestrzeni (4 000 PLN).

Wydział Inwestycji podaje, że w 2012 roku nie realizował zadań związanych z Działaniami 2 i 3.

Działanie 4

Wydział Urbanistyki wskazuje, że w zakresie planowania przestrzennego działanie zostało zrealizowane poprzez wskazanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w latach poprzednich (wymienionych poniżej):

- mpzp dla Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Grobla, Woskowa, Przemysłowa (Uchwała Nr XLIII/479/2005 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 5.01.2005r.). Plan określa nową przestrzeń funkcji usługowej oraz usługowo-mieszkaniowej;

- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Zielona, Grobla i Wał Okrężny (Uchwała Nr XXXVII/584/2008 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 25.06.2008r.). W planie określono przeznaczenie terenu na funkcję administracyjną pod Urząd Miasta, ukształtowano nową zabudowę mieszkaniową i usługową oraz wskazano, w którym miejscu musi być zapewnione dojście do rzeki Warty w celu poprowadzenia kładki przed rzekę;

- mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Przemysłowej i Wawrzyniaka (Uchwała Nr LVI/909/2009 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 24.06.2009r.). Celem planu jest uporządkowanie przestrzeni i określenie przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z dopuszczeniem usług, a także usług (w tym usług oświaty).

Wydział Inwestycji nie realizował zadań będących w zakresie Działania 4, natomiast Miejski Konserwator Zabytków informuje, że w ubiegłym roku:

- wykonano **remont elewacji kamienic przy ul. Jasnej 3-4, 5-6** oraz przy ul. Krzywoustego 10, a poniesione nakłady finansowe na ten cel wynoszą 170 813,67 PLN;

- wykonano artystyczny mural na elewacji budynku Szkoły Podstawowej nr 10 przy ul. Towarowej na łączną kwotę 9 526 PLN.

W 2012 roku Wydział Gospodarki Nieruchomościami, w ramach działań dotyczących zagospodarowania terenów na lewym brzegu Warty w sąsiedztwie terenu przewidzianego pod nowe centrum administracyjne, podejmował następujące czynności:

- nabyto w drodze zamiany zabudowaną nieruchomość przy ul. Wał Okrężny 19, co przyczyniło się do uregulowania stanu prawnego części dróg publicznych w tym rejonie oraz do utworzenia dwóch pełnych kwartałów przeznaczonych pod zabudowę usługowo-mieszkaniową;

- we współdziałaniu z Wydziałem Spraw Społecznych i Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej wykwaterowano i dokonano rozbiórki kolejnych dwóch budynków mieszkalnych nr 31 i 35 przy ul. Wał Okrężny, natomiast w odniesieniu do połączonych budynków nr 17 i 18 oraz nabytego nr 19 przy wspomnianej ulicy - podjęto już działania mające na celu przygotowanie dokumentacji niezbędnej do dokonania ich rozbiórki.

Działanie 5

Jak podaje Wydział Urbanistyki Działanie 5 jest realizowane poprzez wskazanie terenów pod funkcję parkingu wielopoziomowego w mpzp obszaru położonego przy ul. Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.

Wydział Inwestycji informuje, że w 2012 roku nie powstały nowe miejsca parkingowe w śródmieściu. Niemniej jednak w ramach zadania związanego z budową miejsc postojowych w granicach miasta, w ramach przebudowy ul. Podmiejskiej na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta wykonano 47 miejsc postojowych. Natomiast na ul. Niemcewicza opracowano dokumentację projektową na przebudowę zdewastowanego parkingu zlokalizowanego wzdłuż tej ulicy wraz z budową kanalizacji deszczowej i modernizacją oświetlenia, przebudową chodnika wraz z terenem zielonym. Zakres projektu obejmuje wykonanie 218 miejsc postojowych, w tym 18 dla osób niepełnosprawnych o łącznej powierzchni około 5 000 m².

3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta

Program	Symbol Ład 3	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
Działanie 1		Powstrzymanie degradacji zasobów mieszkaniowych i użytkowych oraz zmiana substandardu zamieszkania - zidentyfikowanie zagrożeń technicznych wymagających pilnej interwencji - bieżące prace remontowe i konserwacyjne - rozpoznanie kompleksowe w zakresie zagrożeń technicznych, użytkowych i przestrzennych
Miernik oceny działania 1		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 2		Identyfikacja gospodarcza i społeczna - zdefiniowanie funkcji i przeznaczenia terenów oraz identyfikacja odbiorcy, użytkownika, uczestnika i mieszkańca
Miernik oceny działania 2		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 3		Zmiana substandardu mieszkaniowego - poprawa warunków zamieszkania i obsługi -określenie uczestników grup mieszkańców lub grup interesu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych -rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i określenie obszarów terytorialnych - przygotowanie i opracowanie planów i projektów zgodnie z zasadą „nic o nas bez nas” wraz z określeniem form i zasad finansowania
Miernik oceny działania 3		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe Liczba powstałych mieszkań i podmiotów gospodarczych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 4		Przywrócenie rangi należnej śródmiejskiemu historycznemu obszarowi miasta - kształtowanie wizerunku rewitalizacji obszarów i przejrzysta informacja - konsekwentna realizacja poszczególnych etapów rewitalizacji
Miernik oceny działania 4		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

Miejski Konserwator Zabytków na potrzeby niniejszego sprawozdania udzielił następujących informacji dotyczących wykonanych w 2012 roku działań związanych z rewitalizacją historycznej zabudowy miasta: przez Miejskiego Konserwatora Zabytków zostały wydane decyzje zezwalające na prace remontowe, modernizację obiektów, modernizację ogrzewania na terenie obszarów zabytkowych i w budynkach zabytkowych. Wydane zostały także nakazy wykonania prac remontowych w budynkach, wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich, Konserwator zainicjował także przekazanie na cele sakralne kaplicy na rzecz Parafii Grekokatolickiej budynku po byłym prosektorium w zespole poszpitalnym przy ul. Warszawskiej.

Decyzje Konserwatora dotyczyły budynków mieszczących się przy ulicach: Drzymały, Dąbrowskiego, Łokietka, Mickiewicza, Śląskiej, Mieszka I, Kosynierów Gdyńskich, Woskowej, Borowskiego, Waryńskiego, 30-stycznia, Warszawskiej, Grobla, Obotryckiej, Krzywoustego, Fabrycznej, Wyszyńskiego, Towarowej, Teatralnej, Jagiełły, Jagiellończyka, Jasnej, Armii Polskiej, Chrobrego, Słowackiego.

Zgody Konserwatora dotyczyły między innymi: docieplenia budynków, remontu elewacji, remontów balkonów i dachów, wymiany drzwi lub okien, wycinki drzew, montażu reklamy.

Każdy zarządca nieruchomości, również budynków mieszkalnych, w tym Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, wspólnoty mieszkaniowe i inne podmioty, jeżeli są posiadaczami zabytkowego budynku lub budynku wpisanego do rejestru zabytków, jest zobowiązany otrzymać decyzję zezwalającą na przeprowadzenie prac remontowych, budowlanych itp. Podmioty te poprzez remonty podnoszą wartość budynków zabytkowych.

Rok 2012 był rokiem przekazania przez Marszałka Województwa Lubuskiego dla Miasta Gorzowa poszpitalnych budynków przy ul. Warszawskiej. Warunkiem takiej umowy jest wykorzystanie tych budynków na cele publiczne, dlatego Prezydent Miasta Gorzowa chce je wykorzystać do celów edukacyjnych.

Informacja o nakładach finansowych poniesionych w związku z rewitalizacją zabytków:

1. W ubiegłym roku **Miasto Gorzów** poniosło nakłady finansowe na remont elewacji zabytkowych kamienic, mieszczących się przy ul. Jasnej 3-4 oraz 5-6, a także przy ul. Krzywoustego 10. Koszty poniesione na prace remontowe przy ww. zabytkach kształtują się następująco:

- całkowita kwota wydana z budżetu Miasta wynosi **456 547,75 PLN**, w tym:
 - 285 734,08 PLN wydatkowane za pośrednictwem Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej,
 - natomiast pozostała kwota w wysokości 170 813,67 PLN - została przeznaczona z dotacji celowej przeznaczonej również z budżetu Miasta na remonty kamienic lecz dla prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych, którzy na podstawie *Uchwały nr LXII/696/2005 z dnia 24 listopada 2005 roku w sprawie udzielania dotacji z budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa lubuskiego, położonych w granicach administracyjnych miasta Gorzowa Wlkp. oraz określenia form i zasad ich udzielania*, mają prawo ubiegać się o pieniądze na remonty przy zabytkach.
- Wg zapisów tej uchwały „Dotacja może być udzielona właścicielowi, wieczystemu użytkownikowi lub sprawującemu trwały zarząd nad zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków, zwanym dalej „wnioskodawcą” po złożeniu wniosku w tej sprawie do Pracowni Miejskiego Konserwatora Zabytków w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp.”

2. Nakłady finansowe wydatkowane w 2012 roku przez **Wspólnoty Mieszkaniowe**, zarządzane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gorzowie Wlkp., jakie zostały przeznaczone na drobniejsze remonty budynków wpisanych do rejestru zabytków:

- ADM nr 2

- ul. Waryńskiego 1- remont dachu - koszt: 37 069,24 PLN,
- ul. Waryńskiego 4 - remont dachu - koszt: 38 877,36 PLN,
- ul. Waryńskiego 4 - wymiana drzwi i okien - koszt: 9 196,01 PLN,
- ul. Waryńskiego 5 - remont dachu - koszt: 24143,23 PLN,
- ul. Waryńskiego 24 - remont dachu - koszt: 23 000 PLN,
- ul. Towarowa 1- remont dachu - koszt: 93 410,75 PLN,
- ul. Towarowa 1 - wymiana drzwi i okien - koszt: 6 685,43 PLN,
- ul. Śląska 82-83 - wymiana okien - koszt: 6 891,91 PLN,
- ul. Fabryczna 33 - remont dachu - koszt: 84 728,77 PLN,
- ul. Waryńskiego 8 - wymiana drzwi - koszt: 2 650 PLN,
- ul. Waryńskiego 17 - wymiana drzwi - koszt: 8 856 PLN;

- ADM nr 3

- ul. Władysława Łokietka 13 - remont dachu, wymiana okien i drzwi - koszt: 68 208,85 PLN,
- ul. 30 Stycznia 24 - dokumentacja na remont elewacji; koszt: 6 150,00 PLN,
- ul. Władysława Łokietka 11B - remont dachu - koszt: 40 000 PLN,
- ul. Armii Polskiej 22 - odtworzenie drzwi - koszt: 6 450 PLN,
- ul. Armii Polskiej 39 - remont dachu - koszt: 20 510,40 PLN,
- ul. Bolesława Chrobrego 33 - remont dachu - koszt: 42 595,64 PLN;

- ADM nr 4

- ul. Obotrycka 9 - remont szczytu - koszt: 10 968,75 PLN,
- ul. Władysława Łokietka 26 - remont balkonów, elewacji, dachu - remont dachu - 60 000 PLN, remont elewacji - 94 290,90 PLN, projekt - 2 460 PLN,
- ul. Bolesława Krzywoustego 4 - wymiana drzwi; koszt: 15 604 PLN,
- ul. Władysława Łokietka 19 - remont dachu – koszt: 77 391,70 PLN,
- ul. Władysława Łokietka 21 - remont elewacji – projekt – koszt: 2 890,50 PLN.

3. Warto tutaj również wspomnieć o ubiegłorocznych remontach budynków zabytkowych, które znajdują się na terenie miasta, ale nie są jego własnością. W 2012 roku wykonano następujące prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków:

- przy **zespole willowo-ogrodowym** przy ul. Warszawskiej 35 osuszono elewację wschodnią willi – koszt: 14 552,50 PLN, a także zmodernizowano kotłownię za kwotę 101 976 PLN,
- w **Spichlerzu** przy ul. Fabrycznej 1-3 wykonano remont toalet na kwotę 46 241 PLN,
- wykonano pierwszy etap rewitalizacji budynku **Teatru im. Juliusza Osterwy** na łączną kwotę 1 042 951,47 PLN,
- w budynku przy ul. Teatralnej 30, w którym mieści się **Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego**, odbywały się prace remontowe wnętrza willi, koszt inwestycji, obejmujący również dokumentację, wyniósł ok. 100 000 PLN.

3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej

Program	Symbol Ład 4	Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej
Działanie 1		Utworzenie bazy metadanych dla Gorzowa Wlkp.
Miernik oceny działania 1		Liczba zgłoszonych zbiorów danych
Termin realizacji działania 1		Do 2013
Koordynator działania 1		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)
Działanie 2		Utworzenie właściwej struktury organizacyjnej
Miernik oceny działania 2		Liczba zbiorów danych włączonych do systemu.
Termin realizacji działania 2		Do 2016
Koordynator działania 2		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta, Wydziały merytoryczne
Działanie 3		Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych
Miernik oceny działania 3		Liczba udostępnionych zbiorów danych.
Termin realizacji działania 3		Do 2016
Koordynator działania 3		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta
Działanie 4		Prowadzenie miejskiego geoportalu
Miernik oceny działania 4		Ilość wejść do systemu, ilość korzystających z systemu, Czas uzyskania dostępu do informacji, Sporządzanie corocznych analiz podejmowanych działań.
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)

Działanie 1

Wg danych z Wydziału Geodezji i Katastru oraz Wydziału Informatyki - metadane dla zbiorów i usług danych przestrzennych odpowiadających tematom wymienionym w rozdziale 3 załącznika do ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.10.76.489) zostaną utworzone w terminie do dnia 3 grudnia 2013 roku.

Utworzenie metadanych dla zbiorów danych przestrzennych, które nie zostały wskazane w ustawie o infrastrukturze danych przestrzennych jest fakultatywne, będzie ono następowało sukcesywnie w miarę tworzenia nowych zbiorów danych

Działanie 2

W 2012 roku utworzono następujące zbiory danych dotyczące: budynków z gminnej ewidencji zabytków, placówek edukacyjnych, cmentarzy, przeznaczenia przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, placówek edukacyjnych, ofert inwestycyjnych, POI - punktów zainteresowania.

Trwają prace nad założeniem zbiorów danych dotyczących: bazy sportowej, ścieżek i szlaków rowerowych, dróg, przystanków autobusowych i tramwajowych, zasięgu strefy płatnego parkowania oraz lokalizacji parkomatów a także uzupełnienia planów zagospodarowania przestrzennego o oznaczenia informacyjne oraz uzupełnienie bazy punktów zainteresowania.

Należy zwrócić uwagę, że istniejące zbiory danych podlegają ciągłej aktualizacji.

Działanie 3

Dnia 1 lipca 2012 roku został uruchomiony **geoportal** Miasta Gorzów Wielkopolski, z którego można korzystać pod adresem **www.wms.gorzow.pl**.

Jego uruchomienie związane jest z realizacją unormowań ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.2010.76.489 z dnia 7 maja 2010r.).

Geoportal Miasta Gorzów Wielkopolski został wykonany w technologii firmy Geobid sp. z o.o z Katowic z wykorzystaniem programów takich jak EWMAPA, EWOPIS, ADRES, DOKUMENT, wykorzystywanych przez Urząd Miasta m.in. do prowadzenia Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego.

Przetworzenie i włączenie do geoportalu danych graficznych i opisowych nastąpiło poprzez prace Referatu Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennych w Wydziale Geodezji i Katastru Urzędu Miasta Gorzowa.

Na miejskim geoportalu prezentowane są w chwili obecnej następujące dane: granica miasta, granice obrębów, zdjęcia lotnicze (ortofotomapy) z 2008 i 2011 roku, numeryczny model terenu wraz z warstwami, działki ewidencyjne, kontury klasyfikacyjne, budynki, adresy, oferty inwestycyjne, POI-punkty zainteresowania, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, budynki z rejestru zabytków, budynki z gminnej ewidencji zabytków, rewitalizacja, ochrona przyrody, w tym pomniki przyrody, obszary chronione, mapy akustyczne-imisyjne, przekroje, mapa wrażliwości, mapy historyczne.

Geoportal pozwala na wizualizację danych przestrzennych, nakładanie na siebie danych przestrzennych w celu ich analizy, wyszukiwanie działki oraz adresu, lokalizacje punktu poprzez współrzędne, pomiar odległości i powierzchni, uzyskanie informacji o obiektach.

Geoportal będzie podlegał sukcesywnym zmianom poprzez aktualizacje stosownego oprogramowania i dołączanie kolejnych baz danych przestrzennych.

Działanie 4

Wydział Geodezji i Katastru informuje, że w miesiącu styczniu 2013 roku odnotowano 1545 wejść do systemu, natomiast ilość korzystających z systemu to 1256 unikalnych IP. Czas uzyskania dostępu do informacji wynosi 1-2 sekundy.

3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych

Program	Symbol Ład 5	Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
Działanie 1		Budowa, rozbudowa miejskiej sieci światłowodowej
Miernik oceny działania 1		Ilość węzłów sieci światłowodowej. Ilość km sieci światłowodowej.
Termin realizacji działania 1		Do 2015
Koordynator działania 1		Wydział Informatyki
Działanie 2		Dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych
Miernik oceny działania 2		Badanie poziomu cen usług elektronicznych. Ankiety badające poziom zadowolenia. Cykliczne badania opinii publicznej. Ilość gospodarstw korzystających z usług sieci szerokopasmowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Informatyki
Działanie 3		Budowa sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-Max
Miernik oceny działania 3		Współczynnik obszarowy i ludnościowy pokrycia usługami sieciowymi terenów miasta.
Termin realizacji działania 3		Do 2013
Koordynator działania 3		Wydział Informatyki

Działanie 1

Wydział Informatyki podaje, że w ramach tego działania w 2012 roku wyrażono zgodę i przyłączono do sieci Jazz Club Pod Filarami oraz Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Pracy Socjalnej nr 2.

Nie zmieniła się natomiast liczba węzłów i długość sieci.

Działania 2 i 3

Stowarzyszenie Lubuska Sieć Szerokopasmowa z siedzibą w Gorzowie Wlkp. (LSS), po przekazaniu przez Miasto Gorzów Wlkp. prawa do rezerwacji częstotliwości, zajmuje się budową sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-MAX i dostawą komercyjnych usług szerokopasmowych. LSS wybrało w trybie koncesyjnym inwestora - operatora i podpisało w listopadzie 2012 roku umowę na świadczenie odpłatnych usług bezprzewodowego, szerokopasmowego dostępu do sieci Internet na częstotliwości obejmującej cztery dwupłaskowe kanały radiowe, każdy o szerokości 3,5 MHz, z zakresu 3600-3800 MHz na obszarze koncesyjnym 08.1.

Więcej informacji na temat LSS znajduje się na www.lss.gorzow.pl.

3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Ład 6	Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Budowa, przebudowa i remont układu komunikacyjnego miasta Gorzowa w celu jego usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych.
Miernik oceny działania 1		Analiza wykonania budżetu, Ocena stanu technicznego dróg na terenie miasta.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji
Działanie 2		Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzydzielnicowy
Miernik oceny działania 2		Badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Analiza wykonania budżetu.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie1

Wydział Inwestycji zrealizował w 2012 roku następujące inwestycje lub projekty przebudowy dróg:
1.Przebudowa **ul. Podmiejskiej** na odcinku o długości 906 m, od ronda Sybiraków do granic miasta (droga wojewódzka nr 158).

Projekt pn.: „Przebudowa ulicy Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta” został współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013. Okres realizacji projektu od września 2009 roku do grudnia 2012 roku.

W ramach zadania zmodernizowano jezdnie, wybudowano chodniki, ciągi pieszo-rowerowe, ścieżkę rowerową, zjazdy, miejsca parkingowe i zatoki autobusowe. Wykonano oświetlenie i przebudowano sieci uzbrojenia terenu (sieć kanalizacyjną i deszczową). Ponadto przebudowano wiadukt nad torami kolejowymi.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

W 2012 roku na ten cel wydano 7 070 438,10 PLN, w tym z budżetu Miasta Gorzowa 5 705 518,09 PLN, a dofinansowanie unijne wynosiło 707 992,81 PLN.

2. Przebudowa **ul. Warszawskiej** na długości 272 m, na odcinku od ul. Szpitalnej do ul. Dziewięciu Muz, w ramach której wykonano: wymianę torowiska tramwajowego, wymianę nawierzchni drogi asfaltowej wraz z wymianą konstrukcji podbudowy, a także nowe chodniki i zjazdy.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Ponadto wymieniono kanalizację deszczową, przebudowano przyłącza gazowe i teletechniczne oraz wykonano przyłącza wodociągowe i wymieniono włązy kanalizacji sanitarnej. Torowisko przekazano do użytkowania z dniem 1 grudnia 2012 roku, natomiast roboty drogowe 10 grudnia.

Na zadanie Miasto otrzymało dofinansowanie z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 2 527 194,84 PLN, co stanowiło ok. 50 % wartości zadania. Jego łączna wartość wynosiła 4 959 138,90 PLN.

3. Przebudowa **ul. Piłkarskiej** na długości 181 m. Wykonana została nawierzchnia asfaltowa, murek oporowy z grodzic winylowych oraz wymieniono ogrodzenie od strony ogrodów działkowych. Łączna wartość zadania wyniosła 450 359,07 PLN, całość sfinansowana z budżetu Miasta Gorzowa. Roboty zostały zakończone 31 sierpnia 2012 roku.

4. Budowa **skrzyżowania ul. Owocowej z ulicą Bilewiczówny** obejmowała prace ziemne na odcinku 80m, które umożliwiły połączenie tych dwóch ulic. W ramach realizacji robót dokonano likwidacji kolizji z istniejącym wodociągiem i kablem energetycznym. Nakład finansowy w wysokości 59 219,58 PLN całkowicie pokryło Miasto Gorzów.

Roboty zostały zrealizowane do 24 października, natomiast protokół odbioru końcowego podpisany został 12 listopada 2012 roku.

5. Przebudowa **ul. Kasprzaka** na odcinku ok. 300 m, odbyła się w zakresie wykonania nawierzchni asfaltowej oraz przebudowy parkingów. Koszt inwestycji to 541 386,36 PLN pokryty z budżetu Miasta Gorzowa.

6. Przebudowa **ul. Marcinkowskiego od ul. Myśliborskiej do ul. Matejki (alejki)**, I etap - **projekt** - w ramach zadania opracowano dokumentację projektową na przebudowę alejki ul. Marcinkowskiego od ul. Myśliborskiej do ul. Matejki w celu poprawy właściwości funkcjonalnych oraz warunków bezpieczeństwa dla kierujących pojazdami samochodowymi i pieszych.

Zakres projektu obejmuje przebudowę dwóch jezdni, budowę zatoki autobusowej, ciągu pieszego, przebudowę zjazdów, budowę oświetlenia parkowego, montaż stojaków na rowery, ławek oraz przebudowę kolizji sieci uzbrojenia podziemnego. Długość planowanego odcinka do przebudowy 140m.

7. **Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza** - w ramach zadania opracowano **dokumentację projektową** na przebudowę zdewastowanego parkingu zlokalizowanego wzdłuż ul. Niemcewicza wraz z budową kanalizacji deszczowej i modernizacją oświetlenia, przebudową chodnika wraz z terenem zielonym. Zakres projektu obejmuje wykonanie 218 miejsc postojowych, w tym 18 dla osób niepełnosprawnych o łącznej powierzchni około 5 000 m². Wartość zadania wynosi 36 900 PLN, którą przeznaczono z budżetu Miasta Gorzowa.

8. **Budowa chodnika przy ul. Mosiężnej** - zaprojektowano i wykonano chodnik o długości 102m i szerokości 2m z polbruk, nowy chodnik jest kontynuacją od istniejącego chodnika na ul. Złotego Smoka do skrzyżowania z ul. Mosiężną. Wartość zadania wynosi 42 000 PLN, kwota w całości przeznaczona z budżetu Miasta Gorzowa.

9. **Przebudowa ulic Władysława IV, Saskiej i Batorego** - w roku 2012 dokonano aktualizacji dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji ZRID. Zakres projektu obejmuje kompleksową przebudowę ulic wraz z kanalizacją deszczową, oświetleniem, chodnikami, parkingami i zielenią. Wartość zadania pokryto z budżetu Miasta Gorzowa w wysokości 34 300,08 PLN.

Wydział Inwestycji udostępnił sprawozdanie finansowe z wykonania inwestycji za rok 2012, który do niniejszego raportu stanowi **załącznik nr 2**.

Wydział Infrastruktury Miejskiej podaje, że w ubiegłym roku nie realizował zadań w ramach tego działania.

Działanie 2

Wydział Infrastruktury Miejskiej informuje, że w 2012 roku nie wykonywał badań związanych z natężeniem ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Zgodnie z przepisami, badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach wykonuje się w okresach pięcioletnich. Badania natężenia ruchu wykonane były w roku 2008 za kwotę 219.600 PLN. Następne przypadają na rok 2013.

Badania te wykorzystane zostaną w przyszłości do analizy potoków pasażerskich na ulicach miasta przy opracowaniu systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych.

3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej

Program	Symbol Ład 7	Rozwój publicznej komunikacji miejskiej
Działanie 1		Modernizacja taboru autobusowego
Miernik oceny działania 1		Liczba zakupionych autobusów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 2		Modernizacja taboru tramwajowego
Miernik oceny działania 2		Liczba zakupionych tramwajów
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2011 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 3		Modernizacja infrastruktury komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba zakupionych wiat przystankowych. Liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych. Liczba przystanków wyposażonych w system informacji pasażerskiej. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych pętli i dworców autobusowych.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie 1 i 2

Wydział Transportu Publicznego podaje, że w 2012 roku nie zakupiono autobusów oraz nowych tramwajów. Nowe, niskopodłogowe autobusy w ilości 11 sztuk Miasto zakupiło wcześniej, w 2011 roku. Wydział informuje także, że w obecnym stanie 100% taboru autobusowego stanowi tabor niskopodłogowy.

Działanie 3

W ramach modernizacji infrastruktury komunikacji miejskiej w 2012 roku zakupiono 2 wiaty przystankowe, zmodernizowano 2 przystanki tramwajowo-autobusowe przy ul. Warszawskiej, a także w ramach inwestycji przy ul. Podmiejskiej wybudowano 4 zatoki z peronami. Nie wybudowano i nie modernizowano natomiast pętli i dworców autobusowych.

3.4 Ochrona środowiska

3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Program	Symbol Środ. 1	Zarządzanie zasobami wodnymi
Działanie 1		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem
Miernik oceny działania 1		Badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona przeciwpowodziowa
Miernik oceny działania 2		Brak podtopień terenów; Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę systemu melioracyjnego; Nakłady poniesione na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Gospodarka wodno-ściekowa
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków, Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody, Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe

Koordynator działania 3	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wydział Inwestycji
Działanie 4	Gospodarowanie wodami opadowymi
Miernik oceny działania 4	Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej Długość sieci kanalizacji deszczowej Ilość zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

Jak podaje Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w 2012 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Delegatura w Gorzowie Wlkp. na zlecenie Miasta wykonał **badania wód rzeki Kłodawki**. Ocena elementów biologicznych (wskaźnik okrzemkowy) wykazała, iż rzeka Kłodawka osiągnęła umiarkowany potencjał ekologiczny (III klasa w 5 stopniowej skali).

Spośród dwunastu badanych parametrów fizykochemicznych żaden nie przekroczył wartości dopuszczalnych. Maksymalny potencjał (I klasa) odnotowano dla: temperatury, zawiesiny, odczynu, tlenu, przewodności elektrolitycznej, fosforanów, azotu azotanowego, amonowego i ogólnego. Na poziomie II klasy (dobry potencjał) kształtowały się stężenia: BZT₅, fosforu ogólnego i azotu Kjeldahla.

Na podstawie wykonanych badań można stwierdzić, iż wody rzeki Kłodawki w 2012 roku osiągnęły umiarkowany potencjał ekologiczny, przy czym żaden ze wspomagających ocenę parametrów fizykochemicznych nie przekroczył wartości dopuszczalnych dla klasy I i II.

Poniesione nakłady na badania wyniosły 7 998 PLN

Działanie 2

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa informuje, że w 2012 roku wykonano bieżącą konserwację urządzeń melioracji szczegółowych. Wykonane prace polegały w szczególności na odmulaniu dna (10 982 m), wykaszaniu dna i skarp rowów (14 868 m) oraz oczyszczeniu przepustów (48 szt). Poniesione nakłady na to zadanie wyniosły 135 300 PLN.

Ponadto Wydział Inwestycji w ramach melioracji wodnych dokonał przebudowy **przepustu drogowego na rowie R-De-A w ciągu ul. Furmanka**. Na ten cel w 2012 roku wydano z budżetu Miasta 78 082,76 PLN.

Najważniejszą informacją w 2012 roku dotyczącą ochrony przeciwpowodziowej jest ta, że 31 października 2012 roku Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o dofinansowaniu projektu „**Ochrona przeciwpowodziowa obszaru zlewni kanału Siedlickiego - etap I**”, co oznacza, że kanał Siedlicki zostanie zmodernizowany a mieszkańcom Gorzowa i okolic nie zagrozi już wysoki stan Warty.

Beneficjentem projektu jest Województwo Lubuskie reprezentowane przez Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze, a Miasto Gorzów jest partnerem w projekcie.

W ubiegłym roku Wydziały Urzędu Miasta we współpracy z Lubuskim Zarządem Melioracji Wodnych podejmowały działania zmierzające do opracowania ww. projektu, na który składać się będzie: budowa przepompowni Siedlice, przebudowa kanału Siedlickiego, przebudowa rowu S2, budowa kanału łączącego kanał Siedlicki z przepompownią. W roku 2012 nie poniesiono z tego tytułu żadnych nakładów.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia jest konieczna ze względu na niewydolność istniejącego systemu melioracyjnego dzielnicy Zawarcie, który nie zapewnia już sprawnego odprowadzenia wód gruntowych przy wysokich stanach wody w Warcie i długotrwałych opadach atmosferycznych, powodując podtapianie znacznych terenów Zawarcia i okolic.

Działanie 3

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

Wydział Inwestycji w 2012 roku zlecił wykonanie sieci wodociągowej o długości 271 m podczas prac związanych z przebudową ul. Warszawskiej. Koszt tego zadania wyniósł 182 000 PLN.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. wybudowało w 2012 roku:

- 3114,96 m sieci wodociągowej,
- 22,62 m sieci kanalizacji sanitarnej.

Ponadto PWiK w 2012 roku do sieci wodociągowej przyłączyło 336 mieszkańców, natomiast do sieci kanalizacji sanitarnej 246.

Jakość ścieków

Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzonych z Oczyszczalni Ścieków Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. według badań średniodobowych prowadzonych przez laboratorium akredytowane (PWik Sp. z o. o.), odpowiadały warunkom określonym w obowiązującym pozwoleniu wodno-prawnym. Poniżej w tabeli zostało przedstawione zestawienie średnich wartości rocznych parametrów ścieków oczyszczonych za 2012 rok.

Tabela nr 14. Zestawienie średnich wartości rocznych parametrów ścieków oczyszczonych za 2012 rok (oprac. PWik Sp. z o.o.).

Parametr	Jednostka	Wartości średnie za 2012 rok	<i>Pozwolenie wodnoprawne ŚR.II.DLaI.6811-37/06 z dnia 01.01.2007 r.</i>
		odpływ	
Q _{d. śr.}	m ³ /d	17 961	27 000
pH		7,6	6,5 – 9,0
ChZT	mg O ₂ /l	41,1	125,0
BZT ₅	mg O ₂ /l	3,3	15,0
zawiesina ogólna	mg/l	8,3	35,0
azot ogólny	mg N/l	9,2	10,0
fosfor ogólny	mg P/l	0,38	1,0

Działanie 4

Wydział Infrastruktury Miejskiej realizuje zapisy Działania 4, poprzez **zarządzanie siecią kanalizacji deszczowej** na terenie miasta Gorzowa Wlkp., która swym zakresem obejmuje zlecenie prac konserwacyjnych, m.in. czyszczenie kanałów, wpustów i studni deszczowych, separatorów, a także remonty sieci i usuwanie jej awarii oraz naliczanie i odprowadzanie do Marszałka Województwa Lubuskiego opłat za korzystanie ze środowiska poprzez wprowadzenie wód opadowych lub roztopowych z powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni ujętych w zamknięte lub otwarte systemy kanalizacyjne.

Natomiast **rozbudowa sieci** realizowana jest w głównej mierze przez Wydział Inwestycji w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych.

Nakłady poniesione **na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej** w 2012r. wynosiły **ok. 5 077 000 PLN**, w tym:

- utrzymanie kanalizacji deszczowej na łączną kwotę 2 636 131,69 PLN, czyli: konserwacja kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami wód opadowych i separatorami, opłaty za energię elektryczną do obsługi przepompowni wód opadowych i przepompowni melioracyjnej, opłaty za korzystanie ze środowiska;
- remonty kanalizacji deszczowej oraz przepompowni wód opadowych - 162 480,83 PLN;
- budowa nowych odcinków kanalizacji deszczowej - 489 360,14 PLN wykonana w ramach zadania inwestycyjnego przebudowy ul. Podmiejskiej na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta - wybudowano 864,90 m (sieć), 310,40 m (przykanaliki);
- przebudowa istniejących sieci - prowadzona przez WIN w ramach zadań inwestycyjnych przebudowy ul. Podmiejskiej oraz ul. Warszawskiej o długości 575,92 m za kwotę 426 695,47 PLN;
- budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia – koszt inwestycji w 2012 roku wyniósł 1 303 627,05 PLN;
- budowa systemu odprowadzania wód opadowych z rejonu zachodniej części Gorzowa;
- rozbudowa kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu ulic Górczyńskiej z Wyszyńskiego za 59 079,59 PLN.

3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych

Program	Symbol Środ. 2	Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych
Działanie 1		Utrzymanie zasady dokonywania nasadzeń kompensacyjnych (zastępczych) w zamian za udzielane zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
Miernik oceny działania 1		Analiza udzielanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo przed zainwestowaniem
Miernik oceny działania 2		Stopień zainwestowania terenów jw.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 3		Rekultywacja terenów zdegradowanych
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rekultywację
Termin realizacji działania 3		Do 2015
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Inwestycji
Działanie 4		Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach obowiązku tworzenia powierzchni biologicznie czynnej zalecenia co do dokonywania nasadzeń trwałych, zwłaszcza drzew
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia terenów, dla których wydano zalecenia
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 5		Prowadzenie postępowań w sprawach zniszczenia zieleni
Miernik oceny działania 5		Ilość postępowań
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Straż Miejska; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje, że w 2012 r. na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z nieruchomości będących w posiadaniu osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, szkół, administratora cmentarza oraz firm, udzielono **227 zezwoleń na usunięcie 1 253 drzew oraz krzewów o łącznej powierzchni 867, 24 m²**. W ramach udzielonych zezwoleń zobowiązano do **dokonania nowych nasadzeń w ilości 1 434 szt. drzew oraz krzewów o łącznej powierzchni 1 964,8 m²**.

Wydział Infrastruktury Miejskiej w 2012r. nie realizował nasadzeń zastępczych, wskazywał natomiast tereny miejskie do nasadzeń kompensacyjnych dla inwestora prywatnego, tj. **280 szt. drzew i 1200m² krzewów do nasadzenia do końca 2013r.** - drzewa zaplanowano nasadzić na terenach zieleni miejskiej, w ramach nasadzeń zastępczych w związku z usunięciem kolidujących z inwestycją 196 szt. drzew i 300m² krzewów przy ul. Wyszyńskiego i ul. Górczyńskiej. Drzewa i krzewy zostaną nasadzone przez inwestora prywatnego w ramach decyzji wydanej przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Wydział Inwestycji dokonywał w 2012r. nasadzenia kompensacyjne w zamian za udzielenie zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów znajdujących się w pasie drogowym w następującej ilości oraz miejscu:

- przebudowa ulicy Podmiejskiej (**50 szt.**) - nasadzenia zastępcze wykonano na polanie za Centrum Edukacji Artystycznej od strony ul. Walczaka,
- przebudowa ulicy Piłkarskiej - **25 szt.** drzew posadzono w Parku 750-lecia,
- budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia - **13** drzew posadzono w Parku Górczyńskim.

(fot. archiwum Biura Promocji Miasta)

Działanie 2

Wydział Urbanistyki Miasta realizuje to Działanie poprzez zapisy następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- w projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą zagospodarowuje się obszary nadbrzeża rzeki Warty. Celem planu jest wypracowanie bezpiecznych pod względem ochrony przeciwpowodziowej rozwiązań i niedopuszczenie do zabudowy i utwardzenia;
- w projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011r.): przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zagospodarowania terenu m.in. dla Obszaru chronionego krajobrazu nr 4 Dolina Warty i Dolnej Noteci, obszarów chronionych sieci Natura 2000: PLH 080006 Ujście Noteci i PLB 080002 Dolina Dolnej Noteci;
- w projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanalem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/54/2011 z dn. 23.02.2011r.) przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zagospodarowania terenu m.in. dla Obszaru chronionego krajobrazu nr 4 Dolina Warty i Dolnej Noteci, obszarów Natura 2000: PLH 080006 Ujście Noteci i PLB 080002 Dolina Dolnej Noteci;
- w uchwalonym mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy strefą przemysłową a zachodnią granicą miasta w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXIV/379/2012 z dnia 29.08.2012r.) pozostawiono tereny rolne z dopuszczeniem zalesienia, jako „korytarz” łączący Obszar Natura 2000 Ostoja Witnicko - Dębniańska PLB320015 z Rezerwatem przyrody „Gorzowskie Murawy”.

Powyżej wymienione obszary, które są ujęte w mpzp lub ich projektach są obszarami niezainwestowanymi.

Działanie 3

W roku 2012 Zakład Utylizacji Odpadów kontynuował działania rozpoczęte w ubiegłych latach tj. **budowę pola golfowego** na zamkniętym składowisku odpadów przy ulicy Śląskiej (nakłady - 945 000 PLN) i rekultywację zamkniętych kwater składowania przy ul. Małyszyńskiej (68 000 PLN).

Miejski Wydział Inwestycji informuje, że w ubiegłym roku nie podejmował działań związanych z rekultywacją terenów zdegradowanych.

Działanie 4

Zadanie to jest realizowane w sposób ciągły poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania we wszystkich opracowanych planach miejscowych.

Działanie 5

Postępowania w sprawach zniszczenia zieleni prowadzone są zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawą o ochronie przyrody oraz kodeksem wykroczeń.

W 2012 r. **na podstawie ustawy o ochronie przyrody**, w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa prowadzono **sześć tego typu postępowań**, w tym: 1 w sprawie zniszczenia zieleni i 5 w sprawie usunięcia drzew bez wymaganego zezwolenia.

Pracownicy Wydziału Infrastruktury Miejskiej w ubiegłym roku przekazali **3 sprawy na Policję i 3 sprawy do Straży Miejskiej**, które dotyczyły aktów zniszczenia zieleni na terenach miejskich tj. uszkodzenia drzew, podpalenia palm wystawionych na terenie Bulwaru Zachodniego oraz nielegalnego pozyskania drewna.

W efekcie swojej pracy Straż Miejska w Gorzowie Wlkp. prowadziła w sumie **572 postępowania w sprawie zniszczeń zieleni**, które dotyczyły:

- niszczenia zieleni na terenach publicznych - 204 (w tym 3 wnioski do Sądu o ukaranie, 90 mandatów karnych, 111 pouczeń);
- zaśmiecania terenów zielonych i rekreacyjnych - 323 (w tym 7 wniosków do Sądu o ukaranie, 73 mandaty karne, 243 pouczenia);
- nie sprzątanie odchodów przez właścicieli psów na terenach zielonych i rekreacyjnych - 45 (w tym 2 wnioski do Sądu, 20 mandatów karnych, 23 pouczenia).

3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza

Program	Symbol Środ. 3	Ochrona powietrza
Działanie 1		Ograniczenie tzw. niskiej emisji
Miernik oceny działania 1		Badania jakości powietrza Nakłady poniesione na ograniczenie niskiej emisji
Termin realizacji działania 1		Do 2017 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; PEC*; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; Wydział Inwestycji
Działanie 2		Termoizolacja budynków
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
Działanie 3		Przejsięcie na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Miejski Zakład Komunikacji

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1

Działania podejmowane w 2012r. w celu ograniczenia niskiej emisji:

- **rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą** (realizowane przez takie jednostki jak: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gorzowie oraz Spółdzielnie Mieszkaniowe); poniesione nakłady - **5 416 032,84 PLN**;
- **redukcja emisji z niskich źródeł komunalno-bytowych** polegająca m.in. na wymianie kotłów centralnego ogrzewania, wymianie pieców kaflowych na kotły centralnego ogrzewania (etażowe) oraz

montaż instalacji solarnej do podgrzewania ciepłej wody w budynkach oświatowych (realizowane przez Miasto Gorzów Wlkp. i ZGM); poniesione nakłady - **1 252 266,66 PLN**;

- ograniczanie strat ciepła poprzez **modernizację węzłów i sieci ciepłnej, termomodernizację budynków, wykonanie audytów energetycznych oraz projektów ocieplenia budynków** (realizowane przez PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów, ZGM, Wspólnoty Mieszkaniowe); poniesione nakłady - **9 225 262,61 PLN**;

- zwiększenie możliwości lepszego przewietrzania w mieście poprzez likwidację zdekapitalizowanej zabudowy (ZGM); poniesione nakłady - **114 885,00 PLN**;

- w uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzjach o warunkach zabudowy ujmowano zapisy dotyczące **włączania systemów grzewczych budynków do scentralizowanych systemów grzewczych lub stosowania niskoemisyjnych źródeł ciepła**. W uchwalonych planach uwzględniano ustalenia sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiające ograniczenie emisji pyłu PM₁₀;

- wydanie **162 pozwoleń** na budowę dotyczących realizacji sposobu ogrzewania lokali z zastosowaniem gazowego źródła ciepła.

Według powyższych wyliczeń, łącznie poniesione nakłady na ograniczenie niskiej emisji w 2012 roku wyniosły **16 008 447,11 PLN**.

Uszczegółowienie działań związanych ze zmianą ogrzewania przedstawia poniżej Zakład Gospodarki Mieszkaniowej:

- wykonano **wymiany kotłów centralnego ogrzewania** w lokalach mieszkalnych w mieście na łączną kwotę **23 987,88 PLN** w następujących lokalach: ul. Kazimierza Wielkiego 28/7, ul. Słowackiego 4/2, ul. Mieszka I 54, ul. Spokojna 17, ul. Wawrzyniaka 56/2;

- wykonano **wymiany pieców kaflowych na piece centralnego ogrzewania gazowego** (etażowe) w lokalach: przy ul. Wawrzyniaka 76/1 oraz ul. Wawrzyniaka 71/2 na łączną kwotę 42 804,10zł, a także przy ul. Wodnej 8 na kwotę **42 910,05 PLN**;

- wykonano wymiany **pieca kaflowego i włączenie do miejskiej sieci centralnego ogrzewania** w lokalu przy ul. Kosynierów Gdyńskich 90/16 na kwotę **8 920,00 PLN**;

- wykonano **likwidację pieców kaflowych**, celem dostosowania do warunków technicznych pomieszczenia na węzeł ciepłny oraz wykonano w lokalach wewnętrzną instalację c.o. i c.w.u. w budynku przy ul. Hawelańskiej 11 na kwotę 129 669,69zł, w tym koszty Miasta w wysokości **124 393,37 PLN**;

- ponadto na zebraniach Wspólnot Mieszkaniowych omawiano tematy z zakresu **likwidacji term gazowych i wykonania instalacji ciepłej wody użytkowej**. Sześć Wspólnot wyraziło zgodę, podejmując prawomocne uchwały tj. Słoneczna 85 oraz Słoneczna 75-79. Zlecone zostały zadania z zakresu opracowania dokumentacji projektowej na łączną kwotę 17.500,00 PLN - realizacja inwestycji nastąpi w roku 2013-2014.

Oprócz tego w **załączniku nr 3** do niniejszego raportu pn. **Sprawozdanie z realizacji działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp.” za 2012 rok**, umieszczone zostały również informacje odnośnie realizacji działań wykonanych na terenie miasta Gorzowa, zmierzających do ograniczenia tzw. niskiej emisji. Informacje te przygotował **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., Oddział Elektrociepłownia Gorzów**.

Działanie 2

Wydział Inwestycji podaje, że w celu ograniczenia tzw. niskiej emisji wykonano **instalację solarną do podgrzewania ciepłej wody dla szkół podstawowych nr 10** przy ul. Towarowej 21 oraz **nr 4** przy ul. Kobylógórskiej 110. Na każdej ze szkół zamontowano po 8 baterii płaskich kolektorów słonecznych oraz zmodernizowano instalacje wewnętrzną ciepłej wody. Poniesione koszty wyniosły **145 411,77 PLN**.

Również Zakład Gospodarki Mieszkaniowej realizował zapisy tego działania. W ubiegłym roku wykonano termoizolacje na kwotę **7 878 837,64 PLN** następujących budynków przy ulicach:

ul. Muśnickiego 32, 34 i 38, ul. Boh. Westerplatte 4, ul. Szczanieckiej 55 i 57, ul. Żwirowej 9a, ul. Przemysłowej 17 A-B, ul. Śląskiej 2, ul. Waryńskiego 24, ul. Krótkiej 11, ul. Wawrzyniaka 29, 51A, 55, ul. Sikorskiego 18, 44, 124, 125 i 132, ul. Kos. Gdyńskich 20 D-E, 103 oraz 88, ul. Dowgielewiczowej 23, 25, 27 i 29, ul. Warszawskiej 214a, ul. Zabytkowej 4 i 5, ul. Walczaka 19a, ul. Podmiejskiej 7/8, ul. Dzieci Wrzesińskich 6, ul. Dąbrowskiego 34, ul. Drzymały 10 i 17, ul. Grottgera 3 i 4, al. 11 Listopada 92, ul. Asnyka 4, 5 i 7, ul. Matejki 88-89, al. Konst. 3 Maja 25, 64, 65, 66,

ul. Matejki 17, 20, 51-54 i 81, ul. Słonecznej 37-38, ul. Wawrzyniaka 30, ul. Towarowej 6a, ul. Dworcowej 8, ul. Łokietka 13 i 14, ul. Garbary 17, ul. Ogrodowej 5, ul. Walczaka 11.

Działanie 3

W 2012 roku nie zakupiono autobusów na paliwo ekologiczne.

3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego

Program	Symbol Środ. 4	Poprawa klimatu akustycznego
Działanie 1		Stworzenie mapy akustycznej miasta Gorzowa Wlkp
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Do 2013 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Budowa ekranów akustycznych
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji

Działanie 1

W 2012 roku **została wykonana mapa akustyczna miasta Gorzowa**. W październiku 2011 roku zawarto umowę z wyłonionym w wyniku przetargu nieograniczonego, wykonawcą na realizację tego zadania.

Mapa akustyczna nie jest pojedynczą mapą lecz zbiorem informacji opisowych i graficznych. Opracowana została na kopiach map wchodzących w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Mapa akustyczna charakteryzuje klimat akustyczny Gorzowa w sposób globalny. Obrazuje zagrożenie środowiska hałasem pochodzącym od różnych typów źródeł hałasu tj. przemysłowego, drogowego, tramwajowego, kolejowego. Dla każdego wymienionego typu hałasu opracowane zostały dwie mapy z zastosowaniem 2 wskaźników oceny hałasu (długookresowego średniego poziomu dźwięku dziennie-wieczorowo-nocnego L_{DWN} i długookresowego średniego poziomu dźwięku nocnego L_N).

Dla potrzeb mapy powstała też **mapa wrażliwości hałasowej obszarów**. Celem jej jest wskazanie określonych wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla poszczególnych obszarów na

terenie Gorzowa. Efektem jest szczegółowa lokalizacja terenów, na których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne oraz liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas.

Mapa akustyczna jest punktem wyjścia do opracowania **programu naprawczego** (programu ochrony środowiska przed hałasem) dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do wymaganych standardów jakości środowiska.

Mapa akustyczna jest udostępniona na stronie internetowej miasta. Poniesione nakłady na to zadanie wynoszą **606 918,90 PLN**.

Działanie 2

W 2012 roku Miasto nie wybudowało żadnych ekranów akustycznych.

3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje

Program	Symbol Środ. 5	Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje
Działanie 1		Przebudowa torowisk linii tramwajowych
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Inwestycji; Miejski Zakład Komunikacji

Miasto Gorzów w 2012 roku w ramach przebudowy **ul. Warszawskiej**, przebudowało również **torowisko tramwajowe o długości 272 m na odcinku od ul. Szpitalnej do ul. 9 Muz.** Wymienione zostały zarówno tory tramwajowe jak również kompletnie przebudowano międzytorze. Wartość robót wyniosła **2 926 552,96 PLN**.

3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Program	Symbol Środ. 6	Gospodarka odpadami komunalnymi
Działanie 1		Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku
Miernik oceny działania 1		Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Działanie 2		Selektywna zbiórka odpadów
Miernik oceny działania 2		Ilość odpadów zebranych selektywnie
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Miernik oceny działania 3		Ilość unieszkodliwianych odpadów niebezpiecznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Działanie 1

Ilość przyjętych odpadów:

Zakład Utylizacji Odpadów informuje, że łączna **ilość przyjętych odpadów** w 2012 roku wynosiła **93 414,21 Mg**.

Ilość deponowanych odpadów:

ilość odpadów przyjętych i poddanych procesowi unieszkodliwiania poprzez **składowanie** to **13 712,71 Mg**.

Ilość odpadów wysegregowanych:

w Zakładzie Utylizacji Odpadów **procesowi sortowania** poddano odpady komunalne o kodach:

20 03 01 - Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne - 44537,38 Mg

20 03 99 - Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach - 844,135 Mg

W wyniku przetwarzania na instalacji sortowania odpadów **wysegregowano** odpady podane w tabeli poniżej.

Tabela nr 15. Odpady wysegregowane w ZUO z odpadów o kodach 20 03 01 i 20 03 99 (oprac. ZUO).

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa [Mg]
19 12 01	Papier i tektura (materiał przeznaczono do kompostowania)	2450,62
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury (przekazano do dalszego recyklingu)	1565,68
19 12 02	Metale żelazne (przekazano do dalszego recyklingu)	419,64
19 12 03	Metale nieżelazne (przekazano do dalszego recyklingu)	32,98
19 12 04	Tworzywa sztuczne i guma (przekazano do dalszego recyklingu)	452,46
19 12 05	Szkło (przekazano do dalszego recyklingu)	453,82
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (przekazano do dalszego recyklingu)	13,58
19 12 07	Drewno Mg (materiał przeznaczono do kompostowania)	49,92
16 06 05	Inne baterie i akumulatory (przekazano do dalszego recyklingu)	7,6
16 01 03	Zużyte opony (wykorzystano do produkcji paliwa alternatywnego)	15,61
19 12 09	Minerały (np. piasek, kamienie) (warstwa przesypowa na składowisku)	5199,37
19 12 10	Odpady palne (produkcja paliwa alternatywnego)	3284,69
19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	12706,94
19 12 12 ex	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (frakcja do kompostowania)	18972,82
19 05 01	Nie przekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych	2331,79
19 05 99	Inne nie wymienione odpady	4080,64

Działanie 2

Selektywna zbiórka odpadów:

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje, że z informacji przesłanych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ilość zebranych odpadów w 2012r. w wyniku selektywnej zbiórki wynosi:

- opakowania z papieru i tektury 615,853 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych 215,619 Mg,
- opakowania ze szkła 346,547 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji – 213,412 Mg,
- odpady wielkogabarytowe – 486,490 Mg,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 11,5 Mg,
- gleba, ziemia w tym kamienie – 15,9 Mg

Ponadto w ramach konkursów:

- „Zielona Szkoła-Zielone Przedszkole” - zebrano 6,729 Mg baterii,
- „Program Recyklingu Opakowań Aluminiowych” - zebrano 1,049 Mg puszek aluminiowych
- „Zbieramy Makulaturę” zebrano 78,578 Mg makulatury
- „Za elektrośmieci drzewka posadzą dzieci” - zebrano 8,920 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Zbiórka **przeterminowanych leków** wyniosła 0,767 Mg. Poniesione nakłady – 9 968,25 zł.

Ponadto do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Chróściku w 2012 r. przyjęto odpady komunalne w ilości, jaka podana została w tabeli poniżej.

Tabela nr 16. Odpady komunalne przyjęte do Zakładu Utylizacji Odpadów w Gorzowie. (oprac ZUO).

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa [Mg]
20 01 01	Papier i tektura	0,7
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	24,66
20 01 10	Odzież	12,34
20 01 11	Tekstylia	12,06
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5,329
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	6,64
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne...	44,47
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne...	22,165
20 01 38	Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	9,7
20 01 39	Tworzywa sztuczne	6,14
20 01 41	Odpady zmiotek wentylacyjnych	4,16
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1101,78
20 02 02	Gleba, ziemia w tym kamienie	51,5
20 02 03	Inne odpady ulegające biodegradacji	1507,78
20 03 01	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	44537,38
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	123,64
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	885,9
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	837,71
20 03 99	Odpady komunalne nie wymienione	844,135

Działanie 3

W 2012 r. Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. **przyjął 4796,354 Mg odpadów niebezpiecznych**, z czego:

- unieszkodliwiono poprzez składowanie - 4452,63 Mg
- tymczasowo zmagazynowano - 343,724 Mg.

3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku

Program	Symbol Środ. 7	Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.
Działanie 1		Edukacja ekologiczna
Miernik oceny działania 1		Ilość zorganizowanych konkursów, kampanii i imprez dla mieszkańców
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
Działanie 2		Udostępnianie informacji o środowisku
Miernik oceny działania 2		Ilość opublikowanych informacji
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Działanie 1

W 2012 r. zorganizowano **3 konkursy dla mieszkańców**: „Na Najefektowniejszą Kompozycję Kwiatową Na Balkonach”, „Domy w Ogrodach”, „Na Najlepszy Rodzinny Ogród Działkowy”, a także **4 konkursy dla młodzieży**: Konkurs Wiedzy Ekologicznej o Puchar Prezydenta Miasta (dla uczniów gimnazjów), 3 konkursy zbiorów surowców wtórnych dla uczniów wszystkich typów szkół oraz przedszkoli.

Ponadto zorganizowano **kampanię** „Sprzątanie Świata Polska - Gorzów Wlkp.2012”, a mieszkańcy i instytucje wzięły udział w ogólnomiastowej **akcji** „Godzina dla Ziemi”. Poniesione nakłady na ww. imprezy wyniosły **44 719,04 PLN**.

Działanie 2

W Systemie Informacji o Środowisku dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej opublikowano dane o **208** dokumentach zawierających informacje o środowisku.

4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2010.

Podsumowując informacje zebrane do niniejszego sprawozdania za 2012 rok od podmiotów realizujących zapisy Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta na lata 2010-2020, można stwierdzić, że większość działań zostało zrealizowanych. Część z nich jest wykonywana cyklicznie, wpisana do zadań samorządu, a niektóre są działaniami jednorazowymi.

Analizując niniejsze sprawozdanie, można wyłuskać działania, które w najistotniejszy sposób przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju miasta, poprawiają byt jego mieszkańców. I tak w obszarze strategicznym *Oświata i nauka* bardzo ważnym krokiem oraz szansą dla gmin leżących w północnej części województwa lubuskiego w dostosowaniu kształcenia zawodowego na wszystkich jego poziomach do potrzeb rynku pracy było w 2012 roku podpisanie porozumienia wyrażającego wolę nawiązania stosunków partnerskich i współpracy w celu utworzenia Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego. Partnerami w tym przedsięwzięciu są Miasto Gorzów, Zakład Utylizacji Odpadów, Lubuski Klaster Metalowy oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie.

W obszarze *Polityki prospołecznej* należy zwrócić uwagę na wydarzenia mające miejsce w ubiegłym roku w gorzowskiej kulturze. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyjęła strategię rozwoju kultury, podjęto również działania związane z reorganizacją instytucji kultury. Opracowanie strategii rozwoju kultury zostało zrealizowane zgodnie z planem strategii rozwoju miasta, czyli do końca 2012 roku.

W ramach realizacji działań zapisanych w obszarze strategicznym *Ład przestrzenny* w 2012 roku największe wydatki Miasta Gorzowa dotyczące inwestycji drogowych, były związane przede wszystkim z dokończeniem przebudowy długo oczekiwanej ul. Podmiejskiej oraz remontem ul. Warszawskiej wraz z torowiskiem tramwajowym. Na tej ulicy powstał pierwszy w Gorzowie przystanek łączony dla tramwajów i autobusów.

W ubiegłym roku w zakresie *Ładu przestrzennego*, Miasto Gorzów uruchomiło geoportal, w którym udostępniane są dane nt. miasta.

W zakresie działań z obszaru strategicznego *Ochrona środowiska* - sporządzona została mapa akustyczna dla Gorzowa. Obszar ten obejmuje także bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Ponieważ zagrożenia podtopieniami w ostatnich latach bezpośrednio dotyczą zarówno mieszkańców Gorzowa jak i jego okolic, władze Miasta wraz z Lubuskim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych podjęły stosowne działania, dzięki którym w ubiegłym roku uzyskały dofinansowanie na realizację projektu związanego z ochroną przeciwpowodziową zlewni kanału Siedlickiego.

Miastu Gorzów wraz z pozostałymi gminami tworzącymi Aglomerację Gorzowska z sukcesem udało się wywalczyć wpisanie do opracowanej w 2012 roku Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 niektórych priorytetowych inwestycji dla rozwoju północnej części województwa, które także znajdują się w priorytetach gorzowskiej strategii rozwoju.

Należą do nich budowa lotniska do celów biznesowych i sportowo-turystycznych w okolicach Gorzowa, a także budowa bazy lotniczego pogotowia ratunkowego HEMS w północnej części województwa. Obie inwestycje wraz z wcześniej wspomnianym Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym są inwestycjami na tyle istotnymi dla rozwoju województwa, że zaliczono je do Wykazu kluczowych inwestycji o charakterze regionalnym i ponadregionalnym, załączonego do wojewódzkiej strategii.

Rok 2012 był okresem, w którym realizacja niektórych działań zapisanych w strategii rozwoju miasta Gorzowa powinna się już zakończyć, ale niestety z powodu braku środków finansowych bądź ich niewystarczającej ilości nie sfinalizowano ich lub nawet nie zostały rozpoczęte. Tak było w przypadku budowy szkół artystycznych, które miały powstać przy Filharmonii Gorzowskiej, czy też opracowania kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta.

Zmieniające się uwarunkowania polityki rozwoju w Polsce, które odzwierciedlone zostały w aktach prawnych regulujących zasady prowadzenia polityki rozwoju oraz uwzględnione podczas aktualizacji i tworzenia dokumentów strategicznych szczebla krajowego i międzynarodowego, przyczyniły się także do powstania nowej Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, przyjętej przez Sejmik Województwa w ubiegłym roku.

Cytując Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego, polityka rozwoju będzie adresowana m.in. do głównych ośrodków miejskich, w tym Gorzowa Wlkp., wraz z ich zapleczem funkcjonalnym oraz do obszarów poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania tych ośrodków, które wymagają wzmocnienia potencjałów do rozwoju i stworzenia lub poprawy warunków dla zwiększenia absorpcji i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych zogniskowanych w głównych ośrodkach miejskich.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 mówi o konieczności delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych, które obecnie są w fazie opracowywania. Badania delimitacyjne

zlecone przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wskazują, że dla Gorzowa taki obszar tworzą: Kłodawa, Santok, Deszczno i Bogdaniec, ale już obecnie widać, że powiązania funkcjonalne Gorzowa wykraczają poza te gminy i kształtują się w kierunku zachodnim przez Witnicę do Kostrzyna nad Odrą oraz w kierunku wschodnim przez Strzelce Krajeńskie do Drezdenka i południowym w kierunku Skwierzyny.

Dla miejskich obszarów funkcjonalnych niezbędne jest stworzenie odpowiednich strategii rozwoju. Taki warunek dla miast wojewódzkich wynika z zapisów KPZK 2030. Strategia rozwoju dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Gorzowa, zależnie od przyjętych założeń, zastąpi obecnie obowiązującą Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020 lub też będzie istniała równolegle do niej, uzupełniając ją.

Nowe spojrzenie na programowanie rozwoju miasta zawarte jest w projekcie Studium Integracji Przestrzennej Polskiej Części Pogranicza Polski i Niemiec (IPPON), nad którego stworzeniem pracują trzy województwa: dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Założenia rozwojowe dla Miasta Gorzowa Wlkp. opracowane zostały przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego na podstawie danych dostarczonych przez Biuro Rozwoju Miasta i Aglomeracji we współpracy z Wydziałem Geodezji i Katastru.

W niniejszym dokumencie Gorzów Wlkp. ujęty został w punkcie 3.5 „Krajowe ośrodki wzrostu: Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski”, gdzie wskazane są następujące cele i kierunki polityki przestrzennej:

Cel 1 Gorzów Wlkp. – najbliższy Berlinowi ośrodek polskiej policentrycznej metropolii sieciowej, ważny ośrodek gospodarczy pogranicza Polski i Niemiec.

Kierunek 1 Wzmocnienie funkcji metropolitalnych Gorzowa Wlkp. jako jednego z ośrodków tworzących policentryczną metropolię, silnie zorientowaną na współpracę transgraniczną.

- Działanie 1. Utworzenie Akademii Gorzowskiej.
- Działanie 2. Wsparcie Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego stanowiącego zaplecze badawczo-naukowe dla przemysłu aglomeracji gorzowskiej.
- Działanie 3. Wzmacnianie roli centrum usługowego, w tym rekreacyjnego i kulturowego, zorientowanego transgranicznie, przede wszystkim na obsługę mieszkańców metropolii Berlina.
- Działanie 4. Rozwój Aglomeracji Gorzowskiej, min. poprzez utworzenie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej gorzowskiego obszaru funkcjonalnego łączącego podsystemy tramwajowy i autobusowy.

Cel 2 Gorzów Wlkp. – węzeł transportowy komunikujący Berlin z północną i zachodnią Polską oraz Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Kierunek 1. Modernizacja transportu kolejowego.

- Działanie 1. Modernizacja, w tym elektryfikacja linii kolejowej Berlin-Kostrzyn-Gorzów-Piła, dającej dalej skomunikowanie z aglomeracją bydgosko-toruńską, a także Gdańskiem i Kaliningradem.
- Działanie 2. Rozwijanie połączeń kolejowych w relacjach transgranicznych.

Kierunek 2. Rewitalizacja transportu wodno-śródlądowego.

- Działanie 1. Rewitalizacja drogi wodnej Warty i Noteci (E70) i przywrócenie jej znaczenia gospodarczego i turystycznego przez odtworzenie i rozbudowę infrastruktury transportowej, w tym mariny i portu rzeczno-gorzowskiego w Gorzowie Wlkp., a także innych ośrodkach na Warcie i Noteci.

Kierunek 3. Modernizacja systemu połączeń drogowych.

- Działanie 1. Podniesienie do statusu drogi ekspresowej fragmentu drogi krajowej nr 22 od Kostrzyna nad Odrą (granica państwa) do połączenia z drogą ekspresową S3.

- Działanie 2. Modernizacja dalszego przebiegu drogi krajowej nr 22 na wschód od Gorzowa Wlkp. do Elbląga (budowa obwodnic dla miejscowości leżących w jej ciągu), prowadząca w perspektywie do osiągnięcia statusu drogi ekspresowej.
- Działanie 3. Podniesienie do statusu drogi ekspresowej fragmentu drogi krajowej nr 24 od Skwierzyny (węzeł S3) do połączenia z autostradą A2.

5. Wybrane dane statystyczne.

Załącznik nr 1 Wykonanie finansowe zadań inwestycyjnych za rok 2012, przygotowane przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp.” za 2012 rok, sporządzone przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział w Gorzowie.

Załącznik nr 3 Wykaz dotacji unijnych, które wpłynęły w 2012 roku oraz Zestawienie wniosków o dofinansowanie złożonych w 2012 r. (współfinansowanych ze środków UE oraz z innych źródeł międzynarodowych i krajowych), przygotowane przez Wydział Integracji Europejskiej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

